

Råde
kommune

rade.kommune.no

Årsberetning 2024

31.03.2025

Innhold

Kommunedirektørens sammendrag	2
Årsberetning.....	5
Drift.....	5
Økonomisk oversikt etter art - Drift	7
Avviksanalyse – driftsregnskap for 2024:	8
Investering	17
Bevilgningsoversikt investering:	17
Avviksanalyse – investeringsregnskap for 2024:	18
Balanse pr 31.12 2024:	25
Nøkkeltallspresentasjon:	27
Utviklingen av inntekter og utgifter	27
Finansielle resultatmål: Hvordan er kommunens økonomiske helsetilstand?	28
Hvordan fordeler de løpende inntektene seg?	30
Prosentvis fordeling av løpende inntekter i 2024:.....	31
Hvor mye av driftsutgiftene dekkes av skatte- og rammetilskuddet?	31
Utviklingen i investeringsnivå	32
Hvordan er kommunens gjeldsforpliktelser?	33
Hvilken betydning har investeringsgjelden på kommunens økonomiske bæreevne?	33
Finansrapportering.....	36
Personalmessige forhold	39
Bemanningsrapport	39
Nærvær og sykefravær 2024.....	40
Likestilling, mangfold og inkludering.....	41
Etikk og etiske retningslinjer.....	44
Kvalitetsarbeid	47
Statistikk	50
Årsrapport investeringer 2024	53
Handlingsprogrammet 2024-27.....	64
Kommuneplan - Satsingsområder 2024-27	65
LEVE HELE LIVET I RÅDE	65
ATTRAKTIVE RÅDE.....	76
Økonomiske tiltak.....	91
Årsrapport fra Kommunalområdene	92
Kommunedirektør med staber	92
Oppvekst og levekår.....	93
Helse, omsorg og rehabilitering	95
Skatter, rammetilskudd og finans	97
Saksgjennomgang - Formannskapet 2024.....	98
Saksgjennomgang - Kommunestyret 2024.....	100

Kommunedirektørens sammendrag

Med dyktige medarbeidere, høyt fokus på økonomistyring, stramme prioriteringer i alle virksomheter og et godt samarbeid mellom administrasjon og politikere, fikk Råde kommune et positivt driftsresultat i 2024. Vi i Råde er helt avhengig av en bærekraftig økonomi for sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv kunne legge til rette for at Råde også i framtida vil være et godt sted å bo hele livet, og for å kunne være et levende og yrende lokalsamfunn.

Vi i Råde er vår felles samfunnsdugnad som gjennom et verdi- og holdningsskapende arbeid har lagt premissene og satt fokus på hvordan vi sammen kan utvikle bygda vår, og vi ser nå tydelig hva vi får til når vi snakker sammen og skaper sammen. Smartbygda Råde er kommunens satsing på innovasjon og fornying, og vi har i 2024 arbeidet med 8 forskjellige prosjekter for utvikling av Rådesamfunnet. Sammen med innbyggere, næringsliv og akademia har prosjektene fått kraft og framdrift.

I 2024 har arbeidet med digital transformasjon skutt fart og det har vært lagt ned mye arbeid i etablering av digitale møteplasser, utvikling av ny hjemmeside med nytt innbyggerfokustert innhold og forberedelse for nytt søknad og saksbehandlingssystem for plan- og byggesaker. I utviklingen er det fokusert på å gjøre det så raskt og enkelt som mulig for innbyggerne å sende søknader, følge søkeprosessen, få oversikt over kommunale tilbud og aktiviteter i Råde kommune. De nye løsningene blir gjort tilgjengelig for innbyggerne så snart de er ferdigstilt i løpet av våren 2025.

Fremtiden krever at vi er fremoverlent og har fokus på å se muligheter. Ledelse av tverrfaglige prosesser er et viktig satsningsområde i dette arbeidet. Alle ledere og en del resurspersoner har gjennomført LAP-studie (ledelse av prosesser) eller LAP-basert utdanning i prosjektledelse. Dette programmet danner basis for videreutvikling av kommunens tjenester med fokus på innovasjon og samhandling internt, med innbyggere, næringsliv og organisasjoner.

Sterke lokalsamfunn skapes best sammen, der folkevalgte, ansatte, innbyggere og næringsliv bruker sine ressurser, tar felles ansvar og deltar aktivt i felleskapet. Vi jobber hver dag med å tenke annerledes om hvordan vi samhandler og inviterer innbyggerne til å delta aktivt i temaer som omhandler deres liv. I 2024 har vi videreført dette arbeidet og har gjennomført idedugnader og annet samarbeid med innbyggere, næring og akademia, gjennom f.ks arbeidet med Smartbygda prosjektene.

Råde kommunes årsregnskap for 2024 viser et mindreforbruk på 2,4 mill. kroner, som kommunedirektøren i henhold til ny forskrift har avsatt til disposisjonsfond. Kommunens disposisjonsfond er pr 31.12.24 kr 132,6 mill. kroner.

Råde kommunes kommuneplan er vårt styringsverktøy og har mange ambisiøse mål. Det er gjennom et tillitsfullt og godt samarbeide vi også fremover vil jobbe for å nå disse målene.

Samhandling og felleskap på tvers av profesjoner, folkevalgte, kommunens innbyggere og næringsliv gjør at vi kan skape nye muligheter sammen. Snakker vi sammen - skaper vi sammen.

Helse, omsorg og rehabilitering

Innbyggere i Råde skal oppleve kommunes tjenester som koordinerte og helhetlige. Vi arbeider for å utvikle tverrfaglig løsninger, i tråd med "Vi i Råde". Kommunen har jobbet kontinuerlig med å involvere innbyggerne og brukerne av tjenestene, og har vært i dialog med pårørenderepresentanter, verger og andre i ansvarsgruppemøter og samarbeidsmøter.

Beboerne på Helsehuset har hatt stor glede av frivillig innsats, både fra menigheten, barnehagen, Røde kors og enkeltpersoner som ønsker å bidra. Virksomhetene i helse viderefører samarbeidet med en rekke samarbeidspartnere for å gi beboerne gode aktiviteter. Eksempler på dette er Østfold musikkråd som bidrar med musikkterapi, Moss kommune med klubb og fritidstilbud, Sarpsborg kommune med sanserom og Hjørgunn gård med terapiridning. Demenskolet Spirit har gjennomført øvelser og hatt avslutningskonsert til sommeren og til jul.

Det er fokus på riktig bruk og kompetanse om velferdsteknologi, og Råde er blant annet i gang med digital hjemmeoppfølging.

Forebygging er et satsningsområde, noe som har vist seg gjennom blant annet utvikling av Frisklivssentralen, hverdagsrehabilitering, hverdagsmestring og etablering av forebyggende hjemmebesøk. I tillegg arbeides det med å etablere fleksible avlastningsløsninger for å avhjelpe pårørende. Her har det blant annet blitt etablert egne grupper for yngre personer med demens på kveldstid, tilbudet er knyttet til dagaktivitetstilbudet.

Vi ser fortsatt ett økende behov hos pasienter med omfattende medisinske behov som bor hjemme og på institusjon. Videre opplever vi høyt sykefravær på noen av våre tjenester, og at det er særlig utfordrende å rekruttere helsepersonell i kortere vikariater. Nærværarbeidet vil derfor være et videre fokusområde inn i 2025.

Oppvekst og levekår

Råde kommune har også i 2024 hatt utfordringer knyttet til ungdomsmiljøet, og opplever at alle virksomheter som arbeider med barn og unge ønsker å bidra for å løse utfordringene. På ungdomsskolen er en rekke tiltak satt inn, blant annet økt voksentetthet og konkrete tiltak knyttet til enkeltelever. Siste del av 2024 oppleves ungdomsmiljøet som roligere. Elevundersøkelsen viser at de aller fleste elevene trives godt og har det trygt på skolen, selv om det fortsatt er noen som melder det motsatte. Arbeid med miljøet vil alltid være en av kjerneoppgavene til barnehagene og skolene våre.

Vi ser at det på generelt grunnlag er flere barn i både barnehage og skole som har behov for tett oppfølging av voksne i hverdagen. Vi har fokus på tidlig innsats, hvor prosjekt 123 også bidrar helt ned til barnas første 3 leveår.

Etter evaluering fra barnehage- og skolestart ser vi at det har vært en suksess å ha PPT til stede på skolene de første 8 ukene av skolestarten på 1. og 8.trinn. Skolene og PPT har fått et tettere samarbeid, samt et felles løft for å etablere gode og trygge læringsarenaer både for 1. og 8.klassingene.

Miljø, plan, teknikk og eiendom

Virksomheten har hatt godt samarbeid og god produksjon ved fag- og tjenestoområdene.

Det har vært oppstart av mange forslag til private reguleringsplaner.

Arealer for bygging av fortau langs Andersrødveien til Kollen barnehage og areal til gang- og sykkelvei fra Tomb til Husebakke for arealene med ekspropriasjonsvedtak, har blitt ervervet.

Utvalgte SEFRAC-registrerte¹ bygninger i kommunen er registrert og det er utarbeidet handlingsdel til kulturminneplanen. Felles jordvernstrategi for Råde og Moss er utarbeidet og temaplan for naturmangfold er vedtatt.

I Karlshussskogen er turveier med belysning etablert og på Moltemyra har det blitt opparbeidet arealer til friluftaktiviteter. Byggeprosjektet for Karlshus Ringveien borettslag er ferdigstilt.

Administrasjon

Godt arbeidsmiljø og en stabil personalgruppe bidrar til høy produktivitet i stabene. Selv om det har vært noe langtidsfravær, har det likevel blitt levert gode tjenester eksternt og internt. Noe av utviklingsarbeidet har gått noe saktere enn ønsket grunnet omdisponering av personellet. Informasjonssikkerhet har hatt høyt fokus i 2024 og det har vært gjennomført flere runder med nano-læring for ansatte og i tillegg etablert et eget dataovervåkingssenter sammen med kommunene i Digiviken.

Smartbygda Råde ble opprettet i 2023, og er et innovasjonssamarbeid under paraplyen Vi i Råde. Det er i 2024 opprettet 8 prosjekter i Smartbygda som vil bidra til innovasjon og utvikling i kommunen på forskjellige områder. Dette arbeidet ønsker vi å gi økt oppmerksomhet i årene som kommer.

Kommunedirektøren ønsker å uttrykke sin takknemlighet til de folkevalgte, med ordføreren i spissen, for et godt samarbeid i 2024. Sammen skal vi fortsette arbeide for å gjøre Råde kommune til et enda bedre sted for innbyggere, næringsliv og frivillige organisasjoner. En stor takk rettes også til alle ledere, medarbeidere og tillitsvalgte. Ved å etterleve kommunens verdier – «raushet, glede og respekt» – bidrar dere daglig til å skape et godt arbeids- og bomiljø i Råde kommune. Sammen videreutvikler vi fellesskapet i «Vi i Råde».

Råde, 31.03.2025

Inger K. Skarpholt Fjeld
Kommunedirektør

¹ SEFRAC er et landsdekkende register over eldre bygninger og andre kulturminner i Norge.

Årsberetning

Drift

For driftsåret 2024 bokfører kommunen et positivt regnskapsmessig resultat på kr 2,45 mill. *Brutto driftsresultat*² ble kr 17,0 mill. og *netto driftsresultat*³ ble kr 4,8 mill.

For at kommunen skal ha en sunn økonomi og evnen til å avsette midler til fremtidig bruk, bør netto resultatgrad utgjøre minst 1,75% av årets driftsinntekter. For 2024 var netto resultatgrad 0,56%.

For å gi et mer korrekt bilde av brutto- og netto resultatgrad er det nødvendig å gjøre noen korrigeringer av tallene. Dette er omtalt spesielt under kapitlet «Nøkkeltallspresentasjon».

Resultatet for 2024 ble kr 6,45 mill. bedre enn det som ble varslet ved 2. tertial og endte opp kr 2,45 mill. bedre enn vedtatt budsjett. Etter rapporten for 2. tertial, hvor flere virksomheter har meldt store merforbruk, har alle virksomhetene holdt igjen alle kjøp som ikke har vært strengt nødvendig for at det prognostiserte merforbruket i driften skulle bli minst mulig. Arbeidet med å vurdere tjenestebehovet opp mot tildelte rammer vil fortsatt ha høyt fokus videre i 2025, dette for å få kontroll på merforbruket knyttet til tjenesteproduksjonen. I tillegg har samlet skatteinngang og inntektsutjevning blitt langt lavere enn budsjettet og prognostisert. For mer detaljer, henvises det til avviksanalysen for driftsregnskapet.

Rammetilskudd (fratrullet inntektsutjevning) ble kr. 0,3 mill. høyere enn budsjettet. Skatteinntektene ble 14,6 mill. høyere enn budsjettet. Skatteinntektene må ses i sammenheng med inntektsutjevningsmidler som ble kr 30,4 mill. mindre enn budsjettet. Samlet sett ble skatteinntekter og inntektsutjevning kr 15,8 mill. mindre enn budsjettet.

Det har blitt avsatt og brukt av disposisjonsfond, som vedtatt, men på grunn av mindreforbruk/overskudd i driften, skal bruk av disposisjonsfond strykes for å minske mindreforbruket/overskuddet. På bakgrunn av dette ble bruk av disposisjonsfond strøket med kr 2,45 mill. i 2024.

Tidligere var det kommunestyret som disponerte overskuddet når de behandlet årsregnskapet. I henhold til ny kommunelov og forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv er dette endret. §4-3 i forskriften sier: «*Hvis driftsregnskapet viser et mindreforbruk etter at disposisjonene i §4-1 er gjennomført, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond. Hvis regnskapet fortsatt viser et mindreforbruk etter strykningene, skal mindreforbruket dekke inn eventuelle tidligere års merforbruk. Et mindreforbruk som ikke dekker inn et merforbruk skal avsettes til disposisjonsfond.*»

På bakgrunn av dette har kommunedirektøren foretatt strykninger og avsetninger i henhold til §4-3. Dette står oppstilt i regnskapet «Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner – Drift (§5-9)» (s.11).

² Brutto driftsresultat er sum driftsinntekter fratrullet sum driftsutgifter, og viser hvor stor andel av driftsinntektene som er disponibel til å dekke andre utgifter enn kommunens driftsutgifter.

³ Netto driftsresultat er brutto driftsresultat +/- eksterne finanstransaksjoner + motpost avskrivninger, og viser hvor stor del av driftsinntektene som kan benyttes til investeringer og avsetninger.

Selvkostområdene vann og avløp gikk i 2024 med et «overskudd» på kr 0,2 mill. Kommunen har negative selvkostfond for vann og avløp og overskuddet ble i sin helhet brukt til å nedbetale det negative fondet. Underskuddet blir overført til 2025 som fremførbart underskudd. Feiing hadde et overskudd på kr 141'. Dette ble brukt til å dekke inn deler av det negative selvkostfondet. Byggesak hadde et overskudd på kr 449' og kart/oppmåling hadde et underskudd på kr 407'. Utslippstillatelser hadde et underskudd på kr 193'.

Kommunens likviditet kan gjenspeiles i kommunens resultat.

Likviditeten har de siste årene vært stabilt god. Dette skyldes i stor grad at vi har hatt mye ubrukte lånemidler. For en mer detaljert analyse av likviditeten, se kapitlet

Nøkkeltallspresentasjon» hvor dette er nærmere belyst.

Trekkrettigheten (kassekreditten) har ikke vært benyttet i 2024.

Råde kommunes økonomi har hatt en stabil positiv kurve de siste årene. Mye av dette skyldes tidligere gjennomførte innsparingsplaner og omstillingstiltak, samt flere ekstraordinære inntekter. Disse inntektene kan ikke forventes fremover og merinntekten som kommunen har hatt de siste årene på skatteinntektene snudde til en stor mindreinntekt i 2024. Det blir viktig å oppretthold den restriktive linjen til forvaltning av kommunens økonomi, og at dette fortsatt har høy prioritet også i fremtiden. Det er i gode tider man skal bygge opp sine likviditetsreserver slik at man kan stå sterkere rustet når det kommer uforutsette hendelser. Råde kommune har ved utgangen av 2024 kr 121,7 mill. på disposisjonsfond, samt 10,9 mill. på andre frie fond. Totalt har kommunen kr 132,6 på disposisjonsfond.

Økonomi og regnskap:

Tabellen nedenfor viser en oppsummering av alle kommunalområdene for regnskapsåret 2024

Kommunen totalt			
	2024		
	Justert Budsjett	Regnskap	Avvik Regnskap - Just. budsj.
Politisk styring og kontroll	7 844 427	8 043 811	-199 384
Helse, omsorg og rehabilitering	204 674 250	210 809 939	-6 135 689
Oppvekst og levekår	277 996 781	281 084 611	-3 087 830
Kommunedirektør m/staber	68 902 647	63 110 227	5 792 420
Miljø, plan og teknikk	33 808 403	28 763 065	5 045 338
Rammer, skatt og finans	-593 226 508	-591 811 653	-1 414 855

For kommentarer til det enkelte kommunalområde, se rapporter fra områdene på s. 92.

Økonomisk oversikt etter art - Drift

	Regnskap 2024	Reg. budsjett 2024	Oppr.budsjett 2024	Regnskap 2023
Rammetilskudd	-296 638 873	-326 728 000	-319 394 000	-284 381 372
Innteks- og formuesskatt	-263 399 191	-248 841 000	-248 841 000	-254 619 480
Eiendomsskatt	-29 542 139	-30 039 000	-30 039 000	-28 391 830
Andre skatteinntekter	-15 150	0	0	-12 672
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-27 905 034	-11 240 000	-540 000	-26 037 543
Andre overføringer og tilskudd fra andre	-148 494 937	-76 673 461	-87 209 460	-143 642 427
Brukerbetalinger	-17 925 227	-16 913 677	-18 101 450	-19 224 365
Salgs- og leieinntekter	-69 377 892	-61 481 000	-61 481 000	-54 589 294
Sum driftsinntekter	-853 298 443	-771 916 138	-765 605 910	-810 898 984
Lønnsutgifter	398 381 159	358 409 300	351 935 900	368 911 045
Sosiale utgifter	102 703 693	96 802 646	93 522 082	90 566 658
Kjøp av varer og tjenester	258 101 628	226 923 891	223 903 891	242 620 285
Overføringer og tilskudd til andre	44 538 275	48 773 377	54 518 860	36 731 076
Avskrivninger	32 570 497	33 753 000	33 753 000	31 260 376
Sum driftsutgifter	836 295 251	764 662 214	757 633 733	770 089 440
Brutto driftsresultat	-17 003 191	-7 253 924	-7 972 177	-40 809 544
Renteinntekter	-12 846 844	-11 360 000	-11 360 000	-10 686 367
Utbytte	-649 875	0	0	-644 962
Gevinter og tap på finansielle omløpsmidler	8 476	0	0	3 091
Renteutgifter	34 597 163	33 390 000	33 390 000	25 814 889
Avdrag på lån	23 689 072	23 609 000	23 609 000	22 179 328
Netto finansutgifter	44 797 992	45 639 000	45 639 000	36 665 978
Motpost avskrivninger	32 570 497	33 753 000	33 753 000	31 260 376
Netto driftsresultat	-4 775 696	4 632 076	3 913 823	-35 403 942
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	0	0	0	0
Overføring til investering	1 644 633	1 675 000	20 300 000	136 503
Avsetning til budet driftsfond	9 112 847	85 810	4 022 065	11 355 776
Bruk av bundne driftsfond	-2 687 809	-650 000	-650 000	-4 063 626
Avsetninger til disposisjonsfond	3 936 255	3 936 255	0	27 975 289
Bruk av disposisjonsfond	-7 230 230	-9 679 141	-27 585 888	
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	4 775 696	-4 632 076	-3 913 823	35 403 942
Fremført til inndekning i senere år	0	0	0	0

Avviksanalyse – driftsregnskap for 2024:

I det følgende kommenteres vesentlige avvik ihht. «Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)», §14-7 b).

Avviksanalysen tar utgangspunkt i standardrapporten «Økonomisk oversikt etter art – drift», og fokuserer på *vesentlige* avvik mellom utgifter/inntekter i årsregnskapet og bevilgning/fastsettelse til formålet i regulert budsjett.

Inntekter:

(Alle tall i 1000 kr)

Rammetilskudd (Kostra art 800):

Regnskap	296 639
Justert budsjett	326 728
Avvik	-30 089

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
800	Rammeoverføringer	297	Merinntekt rammeoverføringer.
8002	Inntektsutjevningssmidler	-30 386	Mindreinntekt inntektsutjevningssmidler.

Skatt på inntekt og formue (Kostra art 870):

Regnskap	263 399
Justert budsjett	248 841
Avvik	14 558

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
870	Skatt på inntekt og formue	14 558	Merinntekt skatt på inntekt og formue

Eiendomsskatt (Kostra art 874-875):

Regnskap	29 542
Justert budsjett	30 039
Avvik	-497

Artsgruppens mindreinntekt skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
874-5	Eiendomsskatt	-497	Mindreinntekt eiendomsskatt boliger og fritidsboliger (-276') og eiendomsskatt næringseiendom (-221').

Andre skatteinntekter (Kostra art 877):

Regnskap	15
Justert budsjett	
Avvik	15

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
877	Andre direkte og indirekte skatter	15	Skyldes merinntekt konsesjonsavgift.

Andre overføringer og tilskudd fra staten (KOSTRA-art 810-829):

Regnskap	27 905
Justert budsjett	11 240
Avvik	16 665

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
8130	Integreringstilskudd	4 310	Merinntekt integreringstilskudd.
8170	Andre statlige overføringer	10 868	Merinntekt vertskommunetilskudd fra UDI (budsjettet ligger på art 700), mindreinntekt tilskudd til frivillighetssentralen.
8180	Rente- og avdragskompensasjon	725	Merinntekt rentekompensasjon til sykehjem, skolebygg og kirkebygg.

Andre overføringer og tilskudd fra andre (KOSTRA-art 700–780, 830-850, 880-890 og 920):

Regnskap	148 495
Justert budsjett	76 673
Avvik	71 821

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
700	Refusjoner fra staten	34 664	Merinntekt skyldes i hovedsak refusjoner for kommunens utgifter til helsetjenester ved Nasjonalt ankomstsenter (19 579') og tilskudd for ressurskrevende tjenester. I tillegg er det merinntekter knyttet til blant annet opplæring av nyankomne, tilbud til voksne, frivillighetssentralen, helhetlig oppfølging av flyktninger, kommunalt rusarbeid, fritidskontakt og inkluderingsarbeid. Budsjett vertskommunetilskudd er budsjettet på art 810, men er ført på art 700.
710	Sykelønnsrefusjon	19 291	Merinntekt sykelønnsrefusjoner og foreldrepenger. Dette skyldes høyere sykefravær og flere i fødselspermisjon enn budsjettet
729	Momsrefusjon drift	8 169	Merinntekt momskompensasjon, motpost artsgruppe 429.
730	Refusjon fra fylkeskommuner	55	Merinntekt regionale folkehelsemidler (200'), Start-up kurs for å sette innbyggere i stand til å starte egen bedrift, samt flere mindre refusjoner. Mindreinntekt refusjon for lærlinger, grunnet færre lærlinger enn budsjettet
750	Refusjoner fra kommuner	7 124	Merinntekt skyldes i all hovedsak salg av skole-/barnehageplasser, refusjon for utført tilsyn av barnevern i andre kommuner og salg av institusjonsplasser
770	Refusjoner fra andre	2 280	Merinntekt knyttes til søkte prosjektmidler og må ses mot merforbruk på lønn, kjøp av varer og tjenester og avsetning til fond.
850	Overføring fra kommuner	241	Merinntekt skyldes samarbeidsavtale med Våler kommune vedrørende PPT.
890	Overføringer fra andre	115	Merinntekt gaver div. prosjekter og fra pårørende.
880	Overføringer fra andre regnskapsenheter som inngår i kostra konsern	1	Skyldes noe mindre overført i forbindelse med arbeid med slam og renovasjon.
920	Mottatte avdrag på utlån	-119	Mottatt mindre avdrag på sosiale utlån

Brukerbetalinger (Kostra art 600-619):

Regnskap	17 925
Justert budsjett	16 914
Avvik	1 012

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
600	Brukerbetalinger	1 012	Merinntekt brukerbetaling skyldes høyere inntekt på opphold i institusjon (519'), hjemmetjeneste og barnehage/SFO.

Salgs- og leieinntekter (Kostra art 620-670):

Regnskap	69 378
Justert budsjett	61 481
Avvik	7 897

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
620	Avgiftsfritt salg	3 120	Merinntekt byggesaksgebyrer og flere generelle gebyrinntekter. Mindreinntekt på Kart/oppmålingsgebyr og tinglysningsgebyrer
629	Billettinntekter	482	Billettinntekter årets festivaler.
630	Husleieinntekter	947	Merinntekt husleie kommunale utleieboliger.
640	Kommunale årsgebyr	2 800	Merinntekt kommunale årsgebyr VA og tilknytningsavgift.
650	Avgiftspliktig salg	547	Merinntekt skyldes i all hovedsak salg under Råde Parkfestival og vaksiner.

Renteinntekter (Kostra art 900.905):

Regnskap	13 497
Justert budsjett	11 360
Avvik	2 137

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
900	Renteinntekter	1 487	Merinntekt renter av bankinnskudd og andre renteinntekter. Mindreinntekt renter av utlån.
905	Utbytte og eieruttak	650	Merinntekt utbytte fra Østfold Energi og Gjensidigestiftelsen.

Utgifter:

(Alle tall i 1000 kr)

Lønnsutgifter (KOSTRA-art 010-089, 160-165):

Regnskap	398 381
Justert budsjett	358 409
Avvik	-39 972

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
010	Lønn faste stillinger	-16 616	Merforbruk skyldes i hovedsak faste stillinger knyttet til tilleggsavtale på Nasjonalt ankomstsenter, samt lønn til prosjektstillinger og faste avtalefestede tillegg
020	Vikarer	-12 764	Merforbruk skyldes i all hovedsak vikarer i forbindelse med fravær.
030	Ekstrahjelp	-7 537	Merforbruket ekstrahjelp. Gjelder i all hovedsak Helsehuset (må ses delvis i sammenheng med salg av plasser) og styrking av skolen for oppfølging av elever med særskilte behov. Merforbruk på ankomstsenter som må ses i sammenheng med økte refusjoner.
040	Overtid	-4 406	Merforbruk overtid gjelder i all hovedsak merforbruk på Helsehuset, skolene, Familie, MTPE og TFF. Merforbruk på ankomstsenter må ses i sammenheng med økte refusjoner.
050	Andre trekkpliktige ytelser	-1 303	Merforbruk omsorgslønn, støttekontakter og annen lønn (flere virksomheter)
070	Lønn faste stillinger nybygg og vedlikehold	682	Mindreforbruk skyldes i all hovedsak vakanser deler av året.
075	Lønn renhold	-298	Merforbruk skyldes lønn til sykevikar og ferievikar/ekstrahjelp renhold.
080	Godtgjørelse folkevalgte	-121	Merforbruk godtgjørelse folkevalgte.
089	Trekkpliktig/oppgavepliktig, ikke arb.giv.avg. pliktig lønn	2 671	Skyldes i all hovedsak mindreforbruk kvalifiseringsordningen.
160	Utgifter og godtgjørelser for reiser, diett, bil m.v. som er oppgavepliktige	125	Mindreforbruk på kjøregodtgjørelse, oppholdsutgifter og anordning av utgifter tilhørende 2024 og utbetalt i 2025.

165	Andre oppgavepliktige godtgjørelser	-403	Merforbruk utgiftsdekning til fosterhjem og støttekontakter og oppgavepliktige stipend.
-----	-------------------------------------	------	---

Sosiale utgifter (Kostra art 090-099):

Regnskap	102 704
Justert budsjett	96 803
Avvik	-5 901

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
90	Pensjon	-2 064	Merforbruk pensjon SPK (673') og KLP (1 390'). merforbruk ankomstsenteret må ses mot høyere refusjon.
99	Arbeidsgiveravgift	-3 837	Merforbruk arbeidsgiveravgift, ses mot lønnsutgifter og pensjon, merforbruk ankomstsenteret må ses mot høyere refusjon.

Kjøp av varer og tjenester (KOSTRA-art 100-285, 160-165, 300-380):

Regnskap	258 102
Justert budsjett	226 924
Avvik	-31 178

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
100	Kontormateriell	-227	Mindreforbruk kontormateriell, data-rekvisita og faglitteratur. Merforbruk abonnement tidsskrifter.
105	Undervisningsmateriell	-1 058	Merforbruk digitale læremidler/lisenser, lærebøker og arbeidsmateriell til undervisning. Må ses delvis mot prosjektmidler
110	Medisinsk forbruksmateriell	-844	Merforbruk kjøp av medisinsk forbruksmateriell.
114	Medikamenter	-546	Merforbruk medikamenter, kr 378' knytter seg til ankomstsenter.
115	Matvarer	-1 824	Merforbruk matvarer og bevertning, i hovedsak økte priser til storkjøkken (helsehuset)
120	Andre utgifter	4 416	Mindreforbruk på div arter skyldes i hovedsak at dette er en generell post for andre diverse utgifter og det er derfor vanlig med avvik da kostnaden føres på andre arter.

130	Post, banktjenester, telefon, internett/bredbånd	-525	Merforbruk knyttet til banktjenester, portoutgifter og datakommunikasjon.
140	Annonse, reklame, informasjon	-12	Merforbruk annonser, reklame, informasjon.
150	Opplæring, kurs	-277	Merforbruk opplæringstiltak for ansatte, kurs- og konferanseutgifter og utgifter til foreleser/kursholder.
170	Drift av egne transportmidler	-2 574	Merforbruk reparasjon, service og transport av barn.
180	Energi	2 918	Mindreforbruk strømkostnader.
182	Fyringsolje og fyringsparafin	-768	Merforbruk fyringsolje.
185	Forsikringer og utgifter til vakthold og sikring	-148	Merforbruk forsikring til personer/elever, forsikring av bygg/maskiner/løsøre og vakthold og alarmsystemer.
190	Leie av lokaler og grunn	-101	Merforbruk husleie, festeavgifter og andre leieutgifter.
195	Avgifter, gebyrer, lisenser	-2 074	Merforbruk lisenser, kontingenter, kommunale eiendomsgebyrer og andre gebyrer/avgifter.
200	Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	-677	Merforbruk inventar og utstyr, kjøp av IKT- og mobilutstyr og trygghetsalarmer.
209	Medisinsk utstyr	-54	Merforbruk kjøp av medisinsk utstyr.
210	Kjøp, leie og leasing av transportmidler	-406	Merbruk knyttet til leie av leasingbiler.
220	Leie av driftsmidler	-544	Merforbruk skyldes i all hovedsak leie av maskiner/utstyr til Råde Parkfestival og ungdomsfestival samt leie av datautstyr på virksomhetene.
230	Vedlikehold, byggetjenester og nybygg	-1 959	Det er merforbruk knyttet til elektro, VVS, branntekniske installasjoner og vedlikehold av bygg innvendig og generelle driftsoppgaver bygg.
240	Serviceavtaler/ reparasjoner	315	Mindreforbruk knytter seg i all hovedsak til IKT-systemer og kontormaskiner.
250	Materialer til vedlikehold, påkostning og nybygg	108	Mindreforbruk materialer til drift og vedlikehold av bygg, se mot andre arter.

270	Kjøp av tjenester	-14 191	Merforbruk knyttet til blant annet Råde Parkfestival, kjøp av tjenester, juridisk bistand, tolketjenester og vikarbyrå helse og omsorg (gjelder i hovedsak Nasjonalt ankomstsenter). Merforbruk ankomstsenter (5 789') ses mot økte refusjoner fra UDI.
300	Kjøp fra staten	-815	Merforbruk kjøp av omsorgstiltak barnevern.
330	Kjøp fra fylkeskommunen	-25	Merforbruk egenandel til Kulturell skolesekk
350	Kjøp fra kommuner	-3 903	Merforbruk voksenopplæring, kjøp av skoleplasser/barnehageplasser i andre kommuner. Videre er det merforbruk (752') på kjøp av legevaktjenester fra Moss kommune
370	Kjøp fra andre	-5 232	Merforbruk avlastningstiltak, driftstilskudd leger/fysio, og tilskudd og refusjoner til private barnehager.
380	Kjøp fra andre	-108	Merforbruk kjøp fra MOVAR i forbindelse med selvkostområdene vann- og avløpsanlegg.

Overføringer og tilskudd til andre (KOSTRA-art 400-490, 520):

Regnskap	44 538
Justert budsjett	48 773
Avvik	4 235

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
400	Overføringer til staten	-58	Tilbakebetaling av for mye mottatt lønnstilskudd fra Helsedirektoratet
429	Merverdiavgift som gir rett til momskomp	-8 169	Merforbruk momskompensasjon, har motpost under artsgruppe 729.
430	Overføring til fylkeskommuner	-21	Tilbakebetaling av for mye mottatt tilskudd - Start-up inkubator "Råde internasjonal"
470	Overf. Til andre private	12 383	Merforbruk tilskudd til organisasjoner og arrangementer, bidrag sosial omsorg, tap på fordringer og tilskudd og erstatninger (VA). Mindreforbruk reserve tilleggsbevilgninger (21 034').
480	Overføring til andre regnskapsenheter i kostra konsern	-24	Gjelder overføring til IKS.
520	Utlån	124	Merforbruk sosiale utlån

Renteutgifter (Kostra art 500):

Regnskap	34 597
Justert budsjett	33 390
Avvik	-1 207

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
500	Renteutgifter	-1 207	Mindreforbruk renter langsiktig gjeld (444') og merforbruk formidlingslån (1 635').

Avdrag på lån (Kostra art 510):

Regnskap	23 689
Justert budsjett	23 609
Avvik	-80

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
510	Avdrag Lån	-80	Avdrag på lån anses å være i balanse.

Investering

Investeringsregnskapet for 2024 anses å være i balanse. Det er ingen store avvik og de fleste prosjektene følger vedtatt plan. Nedenfor er det satt opp en avviksanalyse som beskriver avvikene.

Kommunedirektøren har i tillegg laget en rapport med status og kommentarer til alle vedtatte investeringsprosjekter. Se «Årsrapport investeringer» s. 53.

Bevilgningsoversikt investering:

	Regnskap 2024	Reg. budsjett 2024	Oppr.budsjett 2024	Regnskap 2023
Investeringer i varige driftsmidler	89 080 980	93 179 450	181 868 750	68 654 029
Tilskudd til andres investeringer	2 374 663	918 250	918 250	500 000
Investering i aksjer og andeler i selskaper	1 479 279	1 500 000	1 500 000	1 361 276
Utlån av egne midler	0	0	0	0
Avdrag på lån	0	0	0	0
Sum investeringsutgifter	92 934 922	95 597 700	184 287 000	70 515 305
Kompensasjon for merverdiavgift	-10 978 924	-12 202 250	-22 753 750	-6 448 296
Tilskudd til andre	-17 706 399	-17 307 750	-16 535 000	-4 380 993
Salg av varige driftsmidler	-22 688 000	-22 689 000	0	0
Salg av finansielle anlegsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-131 633	0	0	-44 242
Bruk av lån	-46 151 301	-48 819 700	-114 305 250	-58 103 182
Sum investeringsinntekter	-97 656 257	-101 018 700	-153 594 000	-68 976 713
Videreutlån	26 452 338	44 300 000	12 500 000	24 450 950
Bruk av lån til videreutlån	-26 452 338	-44 300 000	-12 500 000	-24 450 950
Avdrag på lån til videreutlån	6 023 589	3 000 000	3 000 000	8 109 867
Mottatte avdrag på videreutlån	-8 626 998	-3 000 000	-3 000 000	-5 988 339
Netto utgifter videreutlån	-2 603 409	0	0	2 121 529
Overføring fra drift	-1 644 633	-1 675 000	-20 300 000	-136 503
Avsetninger til bundne investeringsfond	5 898 648	0	0	3 292 569
Bruk av bundet investeringsfond	-4 177 624	0	-268 000	-5 649 153
Avsetninger til ubundet investeringsfond	12 852 633	12 721 000	0	194 242
Bruk av ubundet investeringsfond	-5 604 279	-5 625 000	-10 125 000	-1 361 276
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
Sum overføringer fra drift og netto avsetninger	7 324 744	5 421 000	-30 693 000	-3 660 121
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0

Avviksanalyse – investeringsregnskap for 2024:

I det følgende kommenteres vesentlige avvik ihht. «Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)», §14-7 b).

Avviksanalysen tar utgangspunkt i standardrapporten «Bevilgningsoversikt – investering», og fokuserer på *vesentlige* avvik mellom utgifter/inntekter i årsregnskapet og bevilgning/fastsettelse til formålet i regulert budsjett.

Investeringsutgifter:

(Alle tall i 1000 kr)

Investeringer i varige driftsmidler (10:285 - 160:165)

Regnskap	89 059
Justert budsjett	93 179
Avvik	4 121

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
30	Lønn til ekstrahjelp	-616	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
50	Annen lønn og trkkpliktige godtgjørelser	-54	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
90	Pensjonsinnskudd	-145	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
99	Arbeidsgiveravgift	-117	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
115	Matvarer	-3	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
160	Utgifter og godtgjørelse for reiser mm.	-35	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
170	Transport og reise	-54	Skyldes regnskapsføring på arter der budsjettet ligger annet sted.
200	Kjøp og finansiell leasing av driftsmidler	443	Differanse skyldes prosjekter som går over flere år(IKT) og noen anskaffelser som ikke er gjennomført. Disse blir budsjettjustert på slutten av året og flyttet til nytt budsjettår. Det er vanskelig å treffe helt nøyaktige på hva som vil medgå resten av året. Men totalbudsjett for prosjektene over alle årene er i henhold til prosjektenes totalbudsj, ett.

210	Kjøp og leie av transportmidler	262	Skyldes noe prisdifferanse på tre leverte biler og budsjett. Det er vanskelig å treffe helt nøyaktig på hva som vil medgå resten av året på de korrekte artene. Men, totalbudsjettet for prosjektene over alle årene er i henhold til prosjektenes totalbudsjett.
230	Vedlikehold, byggetjenester og nybygg	8 661	Alle investeringsprosjekter som går over flere år blir budsjettjustert på slutten av året og flyttet til nytt budsjettår. Det er vanskelig å treffe helt nøyaktige på hva som vil medgå resten av året. Men totalbudsjett for prosjektet over alle årene er i henhold til prosjektenes totalbudsjett. Det største avviket på artsgruppen knytter seg til vann/avløpsprosjekter, Kommunal infrastruktur Strømnesåsen, Boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne Ringveien, Strømmålere veilys og pasientsignalanlegg og ombygging av brun avdeling Helsehus.
270	Andre tjenester (som inngår i egenproduksjon)	-5 569	Differanse skyldes kjøp av tjenester, budsjettert under art 230. Gjelder i all hovedsak prosjektene Kommunal infrastruktur Strømnesåsen og Boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne i Ringveien. Kommunal infrastruktur Strømnesåsen gjennomføres etter anleggsbidragsmodellen og må ses sammen med artsgruppe 770 og 230.
280	Grunnerverv	128	Det er budsjettert med kjøp av eiendom for 7 millioner, det er kjøpt eiendom for 6,87 millioner.
429	Merverdiavgift	1 223	Skyldes merverdiavgift på investeringer. Må ses i sammenheng med artsgruppe 729.

Tilskudd til andres investeringer (Kostra art 470):

Regnskap	2 375
Justert budsjett	918
Avvik	-1 456

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
470	Overføring til andre	-1 456	Gjelder erstatninger i forbindelse med VA prosjekter og grunnerverv.

Investering i aksjer og andeler i selskaper (KOSTRA-art 500:529):

Regnskap	1 479
Justert budsjett	1 500
Avvik	21

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
529	Kjøp av aksjer og andeler	21	Gjelder egenkapitaltilskudd KLP

Investeringsinntekter:

(Alle tall i 1000 kr)

Kompensasjon for merverdiavgift (KOSTRA-art 729):

Regnskap	10 979
Justert budsjett	12 202
Avvik	-1 223

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
729	Kompensasjon moms	-1 223	Merinntekten ses i sammenheng med art 429

Tilskudd fra andre (KOSTRA-art 700:780 - 729,830,900):

Regnskap	-17 706
Justert budsjett	-17 308
Avvik	399

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
770	Refusjoner fra andre private	946	Skyldes refusjoner i forbindelse med utbygging av infrastruktur i Strømnesåsen.
830	Overføring fra fylkeskommuner	35	Tippemidler nærmiljøanlegg.
890	Overføringer fra andre	-600	Skyldes mottatte spillemidler for prosjekt uteområde v/Råde ungdomsskole og Moltemyra.
900	Renteinntekter	18	Skyldes renteinntekter

Salg av varige driftsmidler (Kostra-art 660:670):

Regnskap	-22 688
Justert budsjett	-22 689
Avvik	-1

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
670	Salg av fast eiendom	-1	Gjelder salg av Ringveien 2-18 - Boliger for mennesker med nedsatt funksjonevne

Mottatte avdrag på utlån av egne midler (KOSTRA-art 920):

Regnskap	132
Justert budsjett	
Avvik	132

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
920	Mottatte avdrag på utlån	132	Mottatte avdrag på lån til Effata og fastlege.

Bruk av lån (Kostra art 910):

Regnskap	46 151
Justert budsjett	48 820
Avvik	-2 668

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
910	Bruk av lån	-2 668	Alle investeringsprosjekter som går over flere år blir budsjettjustert på slutten av året og flyttet til nytt budsjettår. Det er vanskelig å treffe helt nøyaktige på hva som vil medgå resten av året. Men totalbudsjett for prosjektet over alle årene vil være i henhold til prosjektenes totalbudsjett. De største avvikene på artsgruppen knytter seg til vann, avløp, vedlikeholdsavdelingen og Helsehuset.

Utgifter til vidreutlån

(Alle tall i 1000 kr)

Videreutlån (Kostra art 522):

Regnskap	26 452
Justert budsjett	44 300
Avvik	17 848

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
522	Utlån	17 848	Mindre utlån av startlån enn budsjettert, ses mot 912.

Bruk av lån til vidreutlån (KOSTRA-art 912):

Regnskap	-26 452
Justert budsjett	-44 300
Avvik	-17 848

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
912	Bruk av lån til vidreutlån	-17 848	Mindre utlån av startlån enn budsjettert, ses mot 522.

Avdrag på lån til vidreutlån (KOSTRA-art 512):

Regnskap	6 024
Justert budsjett	3 000
Avvik	-3 024

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
512	Avdrag Lån	-3 024	Betalte avdrag på startlån, inkludert ekstraordinære avdrag som følge av innløste lån 2023, innbetalt til Husbanken 2024

Mottatte avdrag på vidreutlån (KOSTRA-art 922):

Regnskap	-8 627
Justert budsjett	-3 000
Avvik	5 627

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
922	Mottatte avdrag på videreutlån	5 627	Mottatte avdrag på startlån samt ekstraordinære innløsninger av lån. Mottatt og avsatt i 2024, innbetales til Husbanken i 2025

Overføring fra drift og netto avsetninger:

(Alle tall i 1000 kr)

Overføring fra drift (Kostra art 970):

Regnskap	-1 645
Justert budsjett	-1 675
Avvik	-30

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
970	Avsetninger til budne fond	-30	Ingen større avvik

Avsetninger til og/eller bruk av bundne investeringsfond (KOSTRA-art 550, 950):

Regnskap	1 721
Justert budsjett	
Avvik	-1 721

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/-gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
550	Avsetninger til budne fond	-5 899	Merforbruk skyldes ekstraordinært avdrag formidlingslån, innbetalt og avsatt i 2024 og betales i 2025.
950	Bruk av bundne fond	4 178	Merforbruk skyldes ekstraordinært avdrag formidlingslån som ble innbetalt og avsatt i 2023 og betalt i 2024.

Avsetninger til og/eller bruk av ubundet investeringsfond (KOSTRA-art 540 og 940):

Regnskap	7 248
Justert budsjett	7 096
Avvik	-152

Artsgruppens avvik skyldes i hovedsak følgende forhold:

Art/- gruppe	Arts(gruppe) navn	Avvik	Årsak
540	Avsetninger til ubundne fond	-132	Gjelder mottatt avdrag lån gitt til Effata og fastlege.
940	Bruk av ubudne fond	-21	Skyldes mindreutgift Egenkapitaltilskudd KLP.

Balanse pr 31.12 2024:

	Regnskap 2024	Regnskap 2023
EIENDELER		
A. Anleggsmidler	1 763 892 297	1 670 997 086
I. Varige driftsmidler	844 297 978	831 517 608
Faste eiendommer og anlegg	810 289 180	804 942 666
Utstyr, maskiner og transportmidler	34 008 798	26 574 942
II. Finansielle anleggsmidler	135 477 622	116 311 610
Aksjer og andeler	21 444 148	19 964 869
Obligasjoner	-	-
Utlån	114 033 474	96 346 741
III. Immaterielle eiendeler	-	-
IV. Pensjonsmidler	784 116 697	723 167 868
B. Omløpsmidler	330 050 091	342 205 767
I. Bankinnskudd og kontanter	179 014 521	200 423 254
II. Finansielle omløpsmidler	-	-
1. Aksjer og andeler	-	-
2. Obligasjoner	-	-
3. Sertifikater	-	-
4. Derivater	-	-
III. Kortsiktige fordringer	151 035 570	141 782 513
1. Kundefordringer	50 783 717	53 460 357
2. Andre kortsiktige fordringer	4 091 621	5 422 609
3. Premieawik	96 160 232	82 899 547
Sum eiendeler	2 093 942 387	2 013 202 853
EGENKAPITAL OG GJELD		
C. Egenkapital	477 639 766	481 432 262
I. Egenkapital drift	163 995 926	160 864 863
1. Disposisjonsfond	132 559 902	135 853 877
2. Bundne driftsfond	31 436 025	25 010 987
3. Merforbruk i driftsregnskapet	-	-
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet	-	-
II. Egenkapital investering	32 662 674	23 693 296
1. Ubundet investeringsfond	25 874 476	18 626 123
2. Bundne investeringsfond	6 788 197	5 067 173
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet	-	-
III. Annen egenkapital	280 981 166	296 874 103
1. Kapitalkonto	280 437 080	296 330 017
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift	544 086	544 086
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering	-	-
D. Langsiktig gjeld	1 503 766 869	1 413 768 729
I. Lån	731 054 852	706 953 880
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	731 054 852	706 953 880
2. Obligasjonslån	-	-
3. Sertifikatlån	-	-
II. Pensjonsforpliktelse	772 712 017	706 814 849
E. Kortsiktig gjeld	112 535 752	118 001 863
I. Kortsiktig gjeld	112 535 752	118 001 863
1. Leverandørgjeld	30 164 948	41 928 556
2. Likviditetslån	-	-
3. Derivater	-	-
4. Annen kortsiktig gjeld	82 163 101	75 756 142
5. Premieawik	207 703	317 165
Sum egenkapital og gjeld	2 093 942 387	2 013 202 853
F. Memoriakonti	-	-
I. Ubrukte lånemidler	20 311 653	39 101 659
II. Andre memoriakonti	18 051 887	17 638 772
III. Motkonto for memoriakontiene	- 38 363 540	- 56 740 431

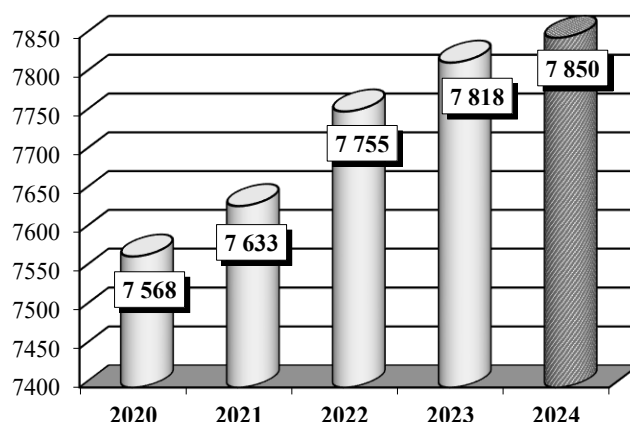
Hovedposter i balanseregnskapet: (endring fra 2023-2024)

- Fast eiendom og anlegg har økt med kr 5,3 mill.
- Utstyr, maskiner og transportmidler har økt md kr 7,4 mill.
- Bankinnskudd har gått ned med kr 21,4 mill.
- Disposisjonsfond har gått ned med kr 3,3 mill.
- Bundne fond har økt med kr 7,2 mill.
- Ubundet investeringsfond har gått ned med kr 7,2 mill.
- Kortsiktig gjeld (fratrullet premieavvik) har gått ned med kr 5,3 mill.
- Langsiktig gjeld (fratrullet pensjonsforpliktelser) har økt med kr 24,1 mill.
- Ubrukte lånemidler har gått ned med kr 18,8 mill.

Nøkkeltallspresentasjon:

Folketallet i Råde pr 31/12

Kommunen hadde en økning fra 2020-2023, med en snittvekst på 83 personer pr år. I 2024 er nettovæksten 32 personer.

Utviklingen av inntekter og utgifter

Tallene i tabellen er kommunens totale drifts- og kapitalinntekter/utgifter

(Beløp i 1000-kr.)

	2020	2021	2022	2023	2024	Endr 23-24
Løpende inntekter*	621 300	674 602	738 614	822 230	866 795	44 565
A. Nominell vekst	2,1%	8,6%	9,5%	11,3%	5,4%	-5,9%
Løpende utgifter *	610 506	658 838	709 452	786 823	862 011	75 188
A. Nominell vekst	1,0%	7,9%	7,7%	10,9%	9,6%	-0,5%

		Korr 2023	Korr 2024
Løpende inntekter*		821 324	870 049
A. Nominell vekst			5,9%

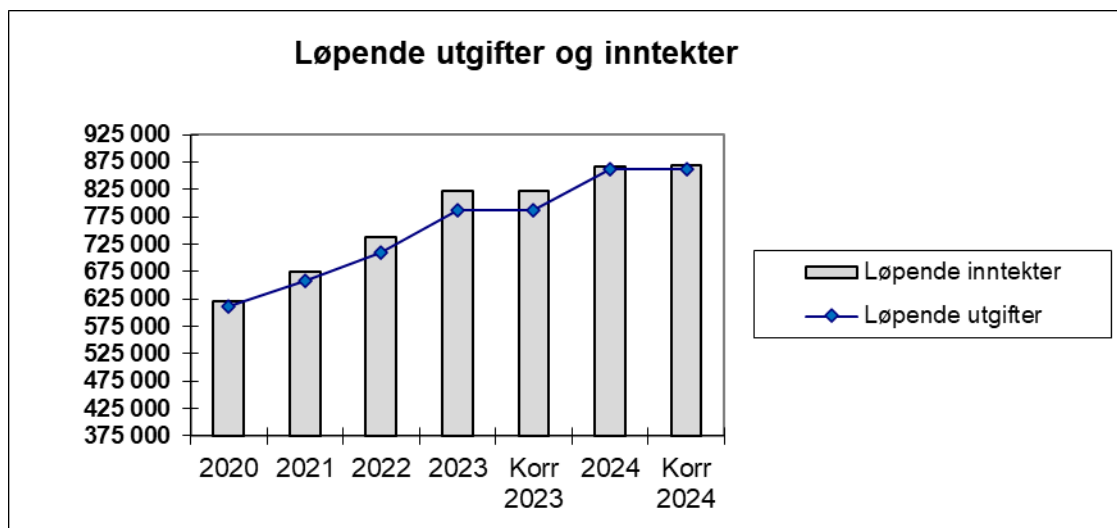
Tabellen over og grafen nedenfor viser løpende inntekter og utgifter.

I 2020-2023 er det et positivt økende avvik på henholdsvis ca. 11, 16, 29 og 35 mill., mens det i 2024 er i underkant av 5 mill.

Økonomien er utsatt for svingninger og det er fortsatt behov for å ha stort fokus på økonomien. I tabellen over har inntektene for 2023 og 2024 blitt korrigert for bruk og avsetning til fond.

Dette for å gi et mer korrekt bilde. Etter korrigeringene reduseres det positive avviket med kr 0,9 mill. i 2023 og økes med kr 3,2 mill. i 2024. Det betyr at det positive avviket i 2024 økes kr +4,8 mill. til kr +8,0 mill.

Finansielle resultatmål: Hvordan er kommunens økonomiske helsetilstand?

Det er viktig å fokusere på en del finansielle resultatbegreper da disse gir en indikasjon på kommunens økonomiske helsetilstand:

Utviklingen i brutto driftsinntekter- og utgifter viser hvordan driftsinntekter og driftsutgifter har utviklet seg over tid. Det er viktig at forholdet mellom driftsutgifter og driftsinntekter utvikler seg balansert. En balansert utvikling indikerer at kommunen har god kontroll med inntekter og utgifter.

	Regnskap (1000 kr)					
	2021	2022	2023	Korr 2023	2024	Korr 2024
Brutto driftsresultat	14 193	29 029	40 810	39 903	17 003	20 257
Bruttoresultatgrad	2,11%	3,95%	5,03%	4,93%	1,99%	2,36%
Netto driftsresultat	15 764	29 163	35 404	34 501	4 776	8 038
Nettoresultatgrad	2,35%	3,97%	4,37%	4,26%	0,56%	0,94%

Frie inntekter defineres som skatt, rammetilskudd og eiendomsskatt

Brutto resultatgrad viser hvor stor andel av driftsinntektene som er disponibel til å dekke andre utgifter enn kommunens driftsutgifter. Nøkkeltallet viser hvor stor andel av driftsinntektene som kan benyttes til renter og avdrag, investeringer, avsetning til fond eller styrking av likviditeten. Brutto resultatgrad må være positiv, hvis ikke er kommunens økonomi i alvorlig ubalanse. Brutto resultatgrad er en viktig indikator på kommunens økonomiske handlefrihet. Bruttoresultatgraden øker fra +2,11% i 2021 til +3,95% i 2022. I 2023 økes resultatgraden igjen 5,03%, mens den i 2024 reduseres med 3,04% til 1,99%

Netto resultatgrad viser hvor stor del av driftsinntektene som kan benyttes til investeringer og avsetninger. Dersom netto resultatgrad er negativ, har ikke kommunen økonomisk bæreevne til å fremskaffe driftsmidler til investeringer. Det betyr at kommunen blir helt avhengig av fondsmidler for å skaffe fram egenkapital til investeringene.

Nettoresultatgraden bør utgjøre minst 1,75% av årets driftsinntekter, for 2021-23 var den på +2,35%, +3,97% og +4,37%. For 2024 har den gått ned til 0,56% som utgjør en nedgang på 3,81% fra 2023. Den har de siste årene ligget over minstekravet fra Teknisk beregningsutvalg, men for 2024 ligger den nå under kravet.

For å kunne bedømme brutto- og nettoresultatgrad helt korrekt, er det viktig å korrigere for ekstraordinære poster for å få et så riktig grunnlag som mulig. I tabellen over er det en korrigert kolonne for 2023 og 2024, som viser utslaget denne gir. Tabellen under viser hvordan brutto- og netto driftsresultat har blitt korrigert.

For å vise dette mest riktig er det korrigert for bruk av disposisjonsfond før strykninger i henhold til §4.3 i forskriften, som omtalt på side 7.

Korrigert brutto driftsresultat	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Driftsinntekter	853 298	771 916	810 899
Driftsutgifter	-803 725	-730 909	-738 829
Avskrivninger	-32 570	-33 753	-31 260
Brutto driftsresultat	17 003	7 254	40 810
Bruk av bundne fond	2 688	650	4 064
Bruk av disposisjonsfond	9 679	9 679	6 384
Avsetning til bundet fond	-9 113	-86	-11 356
Korrigert brutto driftsresultat	20 257	17 498	39 903

Korrigert netto driftsresultat	Regnskap 2024	Budsjett 2024	Regnskap 2023
Brutto driftsresultat	17 003	7 254	40 810
korrigering avskrivninger	32 570	33 753	31 260
Netto renteutgift	-21 100	-22 030	-14 484
Netto avdrag på lån	-23 689	-23 609	-22 179
Netto driftsresultat	4 784	-4 632	35 407
Bruk av bundne fond	2 688	650	4 064
Bruk av disposisjonsfond	9 679	9 679	6 384
Avsetning til bundet fond	-9 113	-86	-11 356
Korrigert netto driftsresultat	8 038	5 612	34 501

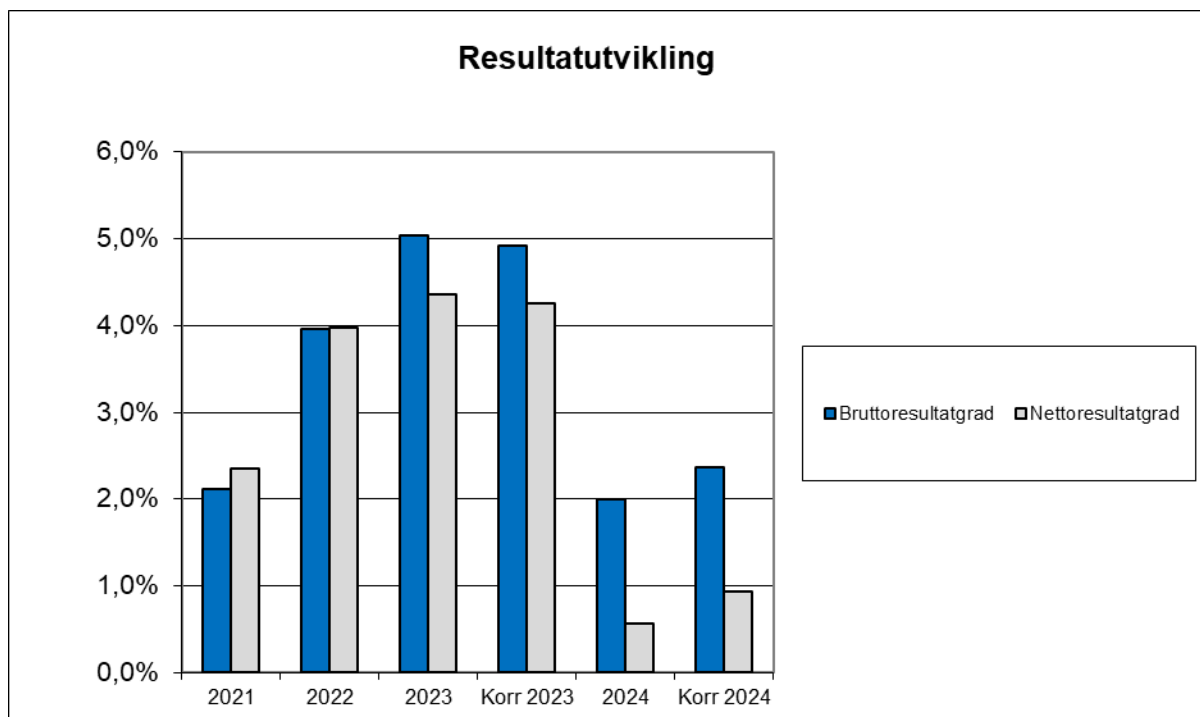
Forklaring til korrigeringene:

Bruk av bundne fond: Dette er midler mottatt tidligere år, for eksempel skjønnsmidler, ubrukte midler avsatt tidligere år og brukt i år og bruk av selvkost fond.

Bruk av disposisjonsfond: Dette er midler som er avsatt tidligere år til disposisjon/bruk senere år.

Avsetning til bundet fond: Dette er i hovedsak avsetning til selvkost fond og øremerkede midler og skjønnsmidler som overføres til neste år, da utgiftene kommer i 2024.

Diagrammet over viser utviklingen av brutto og netto resultatgrad 2021-2024.

Når man legger det korrigerte resultatet til grunn, ser man at korrigert brutto og netto resultatgrad er lavere enn det ordinære resultatet i både 2023 og 2024.

Det skyldes at det er avsatt 11,3 millioner i 2023 9,1 millioner i 2024 til bundne fond. Dette er øremerkede prosjektmidler som er overført til fra 2024 til 2025.

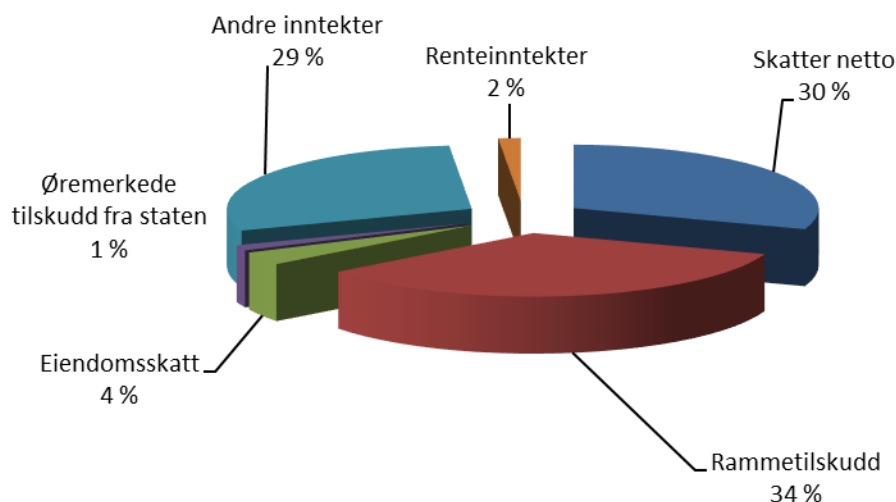
Hvordan fordeler de løpende inntektene seg?

Vi kan dele kommunens løpende inntekter i skatter, rammetilskudd, eiendomsskatt, øremerkede tilskudd, renteinntekter og andre inntekter/gebyrer:

(1000 kr)	Regnskap 2021	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Endr. 23-24 %
Skatter netto	240 958	263 559	254 619	263 399	3,4%
Rammetilskudd	232 328	238 072	284 381	296 639	4,3%
Eiendomsskatt	25 756	28 112	28 392	29 542	4,1%
Øremerkede tilskudd fra staten	12 426	12 289	13 428	12 170	-9,4%
Andre inntekter	160 833	192 629	230 723	252 198	9,3%
Renteinntekter	2 301	3 954	10 686	12 847	20,2%
Sum inntekter	674 602	738 614	822 230	866 795	5,4%

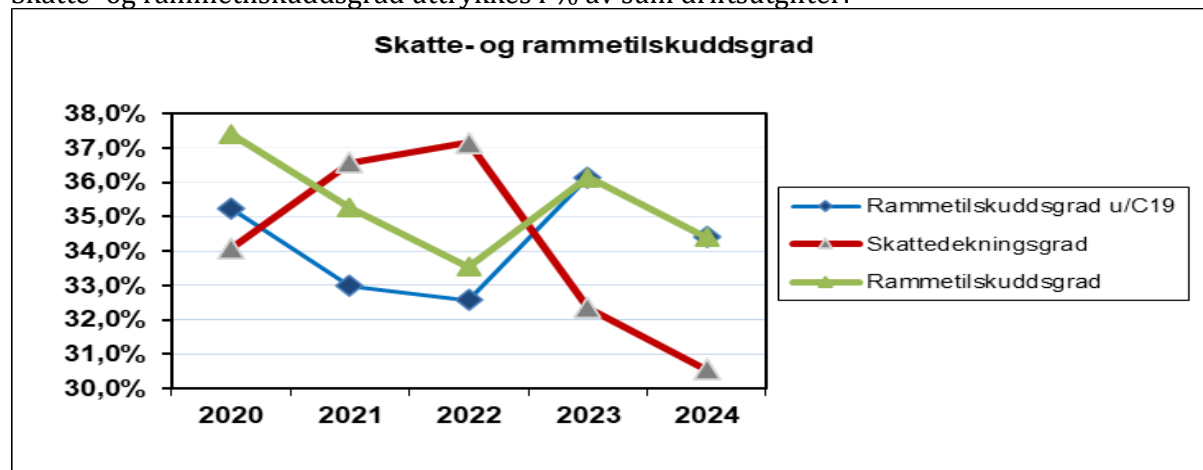
Prosentvis fordeling av løpende inntekter i 2024:

Skatteinntekter utgjør i 2024 30% av inntektene (31% i 2023). Rammetilskudd utgjør i 2024 34% av inntektene (35% i 2023), øremerkede midler utgjør i 2024 1% (1% i 2023), eiendomsskatt utgjør 4% av inntektene (3% i 2023) og renteinntekter utgjør under 2% i 2024 (under 1% i 2023). Andre inntekter utgjør 29% (28% i 2023). Andre inntekter består av overføringer fra trygdeforvaltningen, refusjon i forbindelse med interkommunale ordninger, fylkesoverføringer, statsoverføringer og egne salgs- og leieinntekter. Sist nevnte utgjør hovedsakelig kommunale avgifter, egenbetaling for barnehageplass, skolefritidsordning og institusjons- og hjemmetjenester.

Hvor mye av driftsutgiftene dekkes av skatte- og rammetilskuddet?

Skatte- og rammetilskuddsgrad uttrykkes i % av sum driftsutgifter:

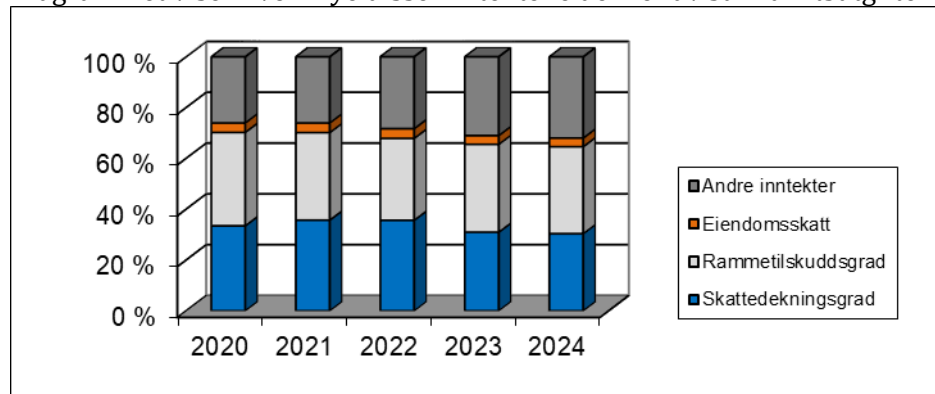

Figuren viser utviklingen i dekningsgraden mellom skatteinntekter og rammetilskudd. Den viser at i 2020 finansierte rammetilskuddet og skatteinntekter henholdsvis 37,4% og 34,1% av kommunens driftsutgifter. I 2024 er rammetilskuddsgraden 34,4% og skattedekningsgraden var 30,6%.

I figuren under vises utviklingen til skatte- og rammetilskuddsgraden i et stolpediagram. I tillegg er det tatt med eiendomsskatt og annen inntekt.

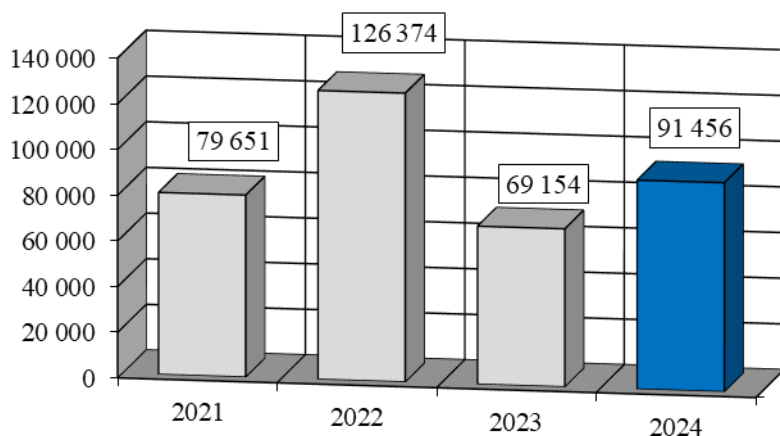
Diagrammet viser hvor mye disse inntektene dekker av sum driftsutgifter.

Utviklingen i investeringsnivå

Den grafiske fremstillingen viser utviklingen i kommunens investeringsnivå.

Investeringsutgifter (1000 kr)

I 2021 var investeringene til ca. 80 mill. De største investeringene er VA, infrastruktur Strømnesåsen, kjøp av boliger, kommunale veier og trafikksikkerhetstiltak, Karlshusskogen og IKT/digitalisering.

I 2022 øker investeringene og de største investeringene er VA, Skatepark Saltnes, uteområde Spetalen skole og carport teknisk lager.

I 2023 går investeringene betydelig ned i forhold til 2022 og de største investeringene er VA, boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne, digitalisering, eiendomsutvikling og bytte av lysarmatur.

I 2024 øker investeringene noe i forhold til 2023 og de største investeringene er VA, boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne, eiendomsutvikling, gang- og sykkelvei og Karlshusskogen.

Hvordan er kommunens gjeldsforpliktelser?

Kommunens gjeld består av kortsiktig og langsiktig gjeld.

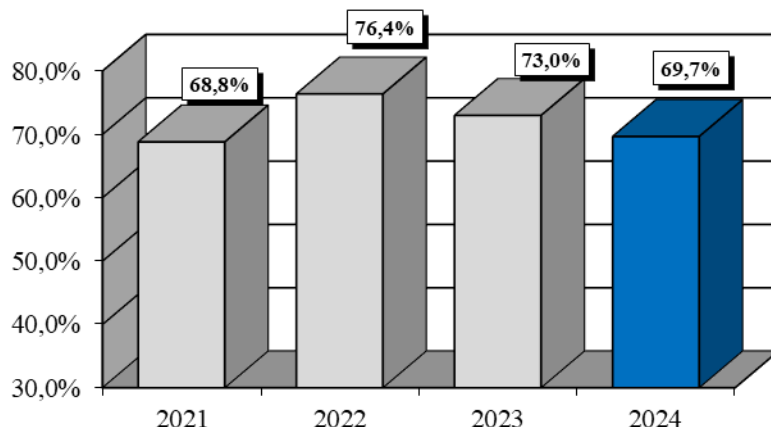
Investeringsgjeld defineres som langsiktig gjeld fratrasket formidlingslån (startlån i Husbanken) og pensjonsforpliktelser.

(mill. kr.)

	2021	2022	2023	2024
Kortsiktig gjeld	86,7	97,2	117,7	112,3
Langsiktig gjeld	557,3	664,0	707,0	731,1
Sum gjeld	643,9	761,2	824,6	843,4
Herav Husbanken - lån til videre utlå	94,8	103,1	115,0	136,5
Investeringsgjeld	462,5	560,9	592,0	594,6
Antall innbyggere	7633	7755	7818	7850
Investeringsgjeld i % av driftsinntek	68,8%	76,4%	73,0%	69,7%
Investeringsgjeld pr. innbygger i kr.	60 590	72 332	75 717	75 739
Kommunens garantiansvar (mill. kr.)	50,1	72,4	79,2	79,7

Som det fremgår av tabellen har kortsiktig gjeld gått ned med 5,4 mill. og langsiktig gjeld har økt med kr 24,1 mill. fra 2023 til 2024.

Hvilken betydning har investeringsgjelden på kommunens økonomiske bæreevne?

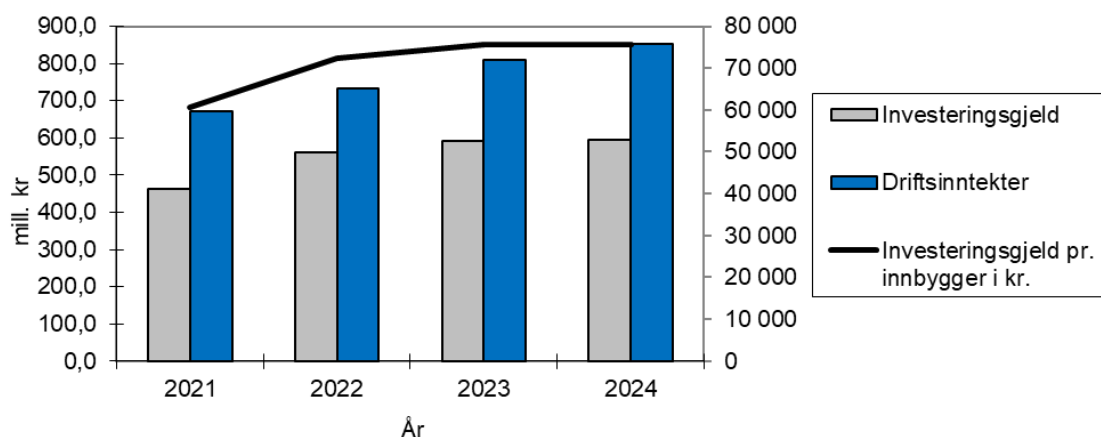

Investeringsgjeld i % av driftsinntekter

Investeringsgjelden er her angitt i prosent av driftsinntektene og angir hvor stor den økonomiske bæreevnen er og hvor byrdefull gjelden er for kommunen. Investeringsgjelden bør ikke overstige 50% av driftsinntekten. En økende gjeldsgrad svekker kommunens soliditet, som igjen forteller om en bedrifts evne til å overleve.

For 2024 utgjør investeringsgjelden 69,7% av driftsinntektene (gjeldsgrad). Selv om gjeldsgraden er høyere enn anbefalt, anses gjeldsgraden som akseptabel.

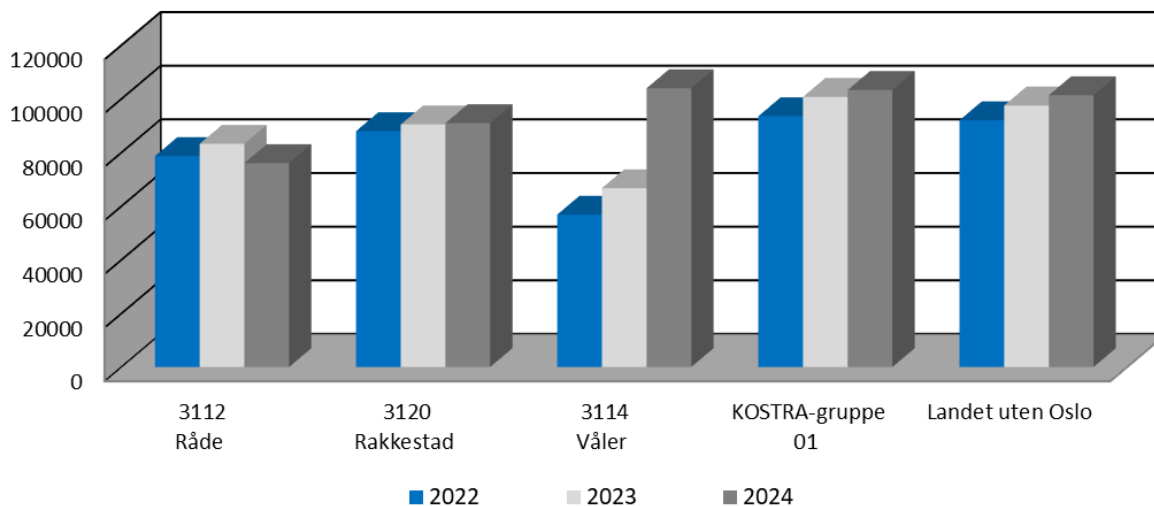

Investeringsgjeld, driftsinntekter og investeringsgjeld pr innbygger i kroner.

Figuren over viser sammenhengen mellom driftsinntekter og investeringsgjeld (venstre akse). Samtidig viser den endringen i investeringsgjeld pr innbygger (høyre akse).

Figuren nedenfor illustrer gjeld pr innbygger og er hentet fra foreløpige KOSTRA tall pr 15. mars. Denne figuren bygger på netto lånegjeld som er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån (formidlingslån) og ubrukte lånemidler.

Netto lånegjeld i kroner per innbygger

Diagrammet over viser at Råde kommune ligger lavere på netto lånegjeld pr innbygger sammenlignet med KOSTRA-gruppe 01, Rakkestad kommune og Landet uten Oslo. I 2024 ble det tatt opp 26 313 633,- kroner i investeringslån, Råde kommune sin gjeld per innbygger er lavere sammenlignet med 2023. I 2022 ble det tatt opp 117 millioner i investeringslån, i 2023 53 millioner og i 2024 ble det tatt opp kr 26 millioner.

Hvordan er kommunens betalingsevne (likviditet)?

Likviditetsgrad

Likviditetsgraden gir et bilde av kommunens evne til å betale sine løpende betalingsforpliktelser ved forfall.

Likviditetsgraden bør være minimum 2 og beregnes som følger:

Likviditetsgrad 1 =	$\frac{\text{Omløpsmidler}}{\text{Kortsiktig gjeld}} = \frac{330\,050}{112\,536} = \underline{\underline{2,93}}$
---------------------	--

I denne beregningen er likviditetsgraden høyere enn minimumskravet og anses å være tilfredsstillende.

For å gi et enda bedre bilde av likviditeten bør det korrigeres for premieavvik og ubrukte lånemidler. Korrigere likviditetsgraden med premieavvik innebærer å justere likviditetsgraden for å ta hensyn til forskjellen mellom faktisk betalte pensjonspremier og beregnede pensjonskostnader. Premieavviket oppstår når det er en forskjell mellom de to beløpene, og dette kan påvirke kommunens likviditet. Ubrukte lånemidler er midler som ikke skal brukes til drift, men utelukkende brukes til investeringer og startlån.

Likviditetsgrad 1 korrigert =	$\frac{\text{Omløpsmidler} - \text{Premieavvik} - \text{ubrukte lånemidler}}{\text{Kortsiktig gjeld} - \text{Premieavvik}} = \frac{330\,050 - 96\,160 - 20\,312}{112\,536 - 208} = \underline{\underline{1,90}}$
-------------------------------	--

Korrigert likviditetsgraden blir nå 1,90. Dette gir et litt annet bilde av likviditeten. Vi ser en nedgang på 1,03 og det viser at ved å korrigere for ubrukte lånemidler og premieavvik, blir likviditeten noe svakere og ligger noe under minimum.

Arbeidskapital

Arbeidskapital er den kapitalen som kommunen behøver for å betale for sine varer og tjenester.

Arbeidskapitalen bør ikke være under 10-15% og beregnes som følger:

Arbeidskapital =	$\frac{\text{Omløpsmidler} - \text{Kortsiktig gjeld}}{\text{Driftsinntekter}} = \frac{330\,050 - 112\,536}{-853\,298} = \underline{\underline{23,49\%}}$
------------------	--

I beregningen over er arbeidskapitalen godt over minimumsnivået og anses som tilfredsstillende.

Som med likviditetsgraden bør også arbeidskapitalen korrigeres for å gi et riktigere bilde, og skal da også korrigeres for ubrukte lånemidler.

Arbeidskapital korrigert =	$\frac{\text{Omløpsmidler} - \text{Kortsiktig gjeld} - \text{Ubrukte lånemidler}}{\text{Driftsinntekter}} = \frac{330\,050 - 112\,536 - 20\,312}{-853\,298} = \underline{\underline{23,11\%}}$
----------------------------	--

Den korrigerte arbeidskapitalen er også godt over anbefalt nivå og anses fortsatt å være tilfredsstillende. Grunnen til at arbeidskapitalen blir noe dårligere når vi korrigerer den, skyldes at en stor del av pengene i banken er ubrukte lånemidler som ikke skal brukes til drift.

Finansrapportering

Råde kommune sitt reglement for finans- og gjeldsforvaltning er utarbeidet i samsvar med lov av 22. juni 2018 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) og forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner. Forskriften har hjemmel i kommuneloven § 14-13. Råde kommune sitt finansreglement ble vedtatt i ksak 004/24. Denne rapporten skjer på grunnlag av vedtatte finansreglement.

Vurdering:

Plasserte midler og bankinnskudd:

Råde kommune har pr 31.12.24 ingen plasserte midler.

Pr. 31.12.24 har Råde kommune kr 161 865 199,- i bankinnskudd (konto for forskuddstrekk, depositum og tilfluktsrom ikke tatt med)

Råde kommune har en merinntekt på renteinntekter på kr 1 487 000,- i 2024.

1% renteøkning på bankinnskudd vil utgjøre en merinntekt på ca kr 1,6 mill.

Lån:

Flytende rente er 5,30% i KLP Banken og 5,35% i kommunalbanken. Renten hos Husbanken er 4,70% pr. 31.12. Kommunen har 73% av låneporteføljen på flytende rente (investeringslån og startlån).

Det er i 3. tertial tatt opp kr 0,- i startlån og kr 26 313 633,- i investeringslån.

Det er totalt tatt opp kr 27,5 mill. i startlån i 2024.

Råde kommune har pr. 31.12.24 en fordeling mellom fast og flytende rente på investeringslån på henholdsvis 67% og 33%. Dette ligger innenfor vedtatt finansreglement.

Det er ved utgangen av 3. tertial et merforbruk på renteutgifter på kr 1 207' og avdrag er i henhold til budsjett.

Norges bank har ikke endret styringsrenten i 2024. Styringsrenten er på 4,50%.

1% renteøkning utgjør ca. kr 7,3 mill. pr år i netto økte rentekostnader for Råde kommune.

Norges bank skriver i pengepolitisk rapport 4/24:

«Målet for pengepolitikken er en årsvekst i konsumprisene som over tid er nær 2 prosent. inflasjonsstyringen skal være fremoverskuende og fleksibel, slik at den kan bidra til høy og stabil produksjon og sysselsetting samt til å motvirke oppbygging av finansielle ubalanser.

De siste årene har vi hevet styringsrenten mye for å få bukt med den høye prisveksten. Siden desember i fjor har renten ligget på 4,5 prosent. Renten har bidratt til å kjøle ned norsk økonomi og til å dempe prisveksten. Arbeidsledigheten har økt noe fra et lavt nivå. Prisveksten har falt mye fra toppen, men høy vekst i bedriftenes kostnader vil trolig bremse den videre nedgangen.

Prognosen i denne rapporten indikerer en styringsrente som settes gradvis ned fra første kvartal 2025. Sammenliknet med forrige rapport er prognosen for styringsrenten lite endret, men den indikerer noe mindre nedgang i renten i årene fremover. Arbeidsledigheten vil trolig øke litt, men litt mindre enn anslått i forrige rapport. Inflasjonen anslås å være i overkant av 2 prosent i slutten av 2027.»

Ifølge stresstest, se tabell nedenfor, utgjør 2% renteøkning ca kr 10,6 mill. i netto økte rentekostnader pr år. Fratrullet renteinntekter med dagens likviditet vil 2% renteøkning for Råde kommune netto utgjøre en merkostnad på ca 7,4 mill. kroner.

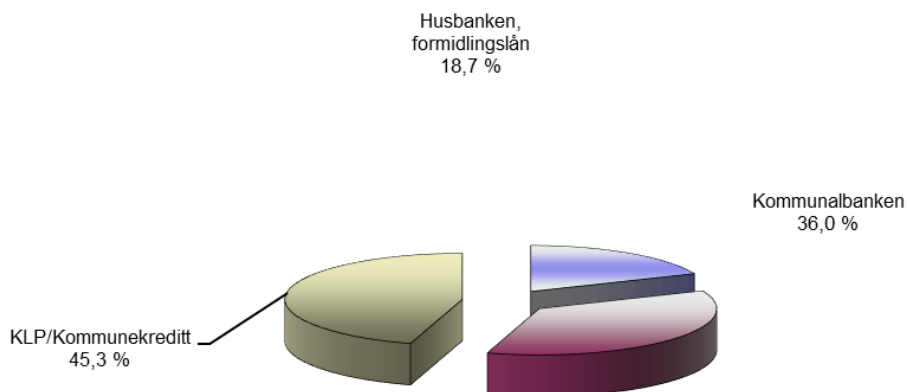
Det er to fastrentelån som går ut kommende 12 måneder, det er ingen lån, ut over avdrag, som må innfris.

Det er ikke avdekket noen avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen siden fremleggelse av forrige finansrapport.

Durasjon er ikke omtalt i rapporten. Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til forfall på et lån beregnet ut fra nåverdien på fremtidige kontantstrømmer.

Dette betyr at durasjon er et mål på hvor lang tid det tar før alle fremtidige kontantstrømmer (renter og avdrag), vektet etter nåverdien av disse kontantstrømmene, er nedbetalt. Dette gir en indikasjon på hvor følsom prisen på et lån er for endringer i renten og bidrar til å planlegge økonomien for å sikre at man har nok likviditet til å møte de fremtidige betalingsforpliktelsene.

Låneportefølje fordelt på långivere

Långiver:	Investeringslån og formidlingslån				
	Lånesaldo	Lånesaldo 31.12.2024		Rentetilknytning	
	01.01.2024	Samlet portefølje	Andel av total:	Fast	Flyt
Husbanken, formidlingslån	115 012 604	136 489 015	18,7 %	-	136 489 015
Kommunalbanken	247 519 930	263 423 773	36,0 %	9 179 240	254 244 533
KLP/Kommunekreditt	344 421 346	331 142 064	45,3 %	189 869 162	141 272 902
					-
					-
	706 953 880	731 054 852	100,0 %	199 048 402	532 006 450

Långiver:	Lånebetingelser		
	Lånesaldo 31.12.2024	Rentesatser	
	Samlet portefølje	Fast	Flyt (per 31.12)
Husbanken	136 489 015		4,70 %
Kommunalbanken	263 423 773	2,57 %	5,35 %
KLP/Kommunekreditt	331 142 064	2,63%/3,56%/4,22%	5,30 %
	731 054 852		

Balansekonto	Långiver	Rentetype	Innfrielses- dato	Utløpsdato fastrente	Lånesaldo 31.12.2024
245 355 110	Kommunalbanken - 20180620	Fastrente	17.12.2039	17.12.2025	9 179 240
245 355 306	KLP - 8317.52.44789	Fastrente	23.06.2052	23.12.2025	16 711 650
245 355 311	KLP - 8317.61.13076	Fastrente	20.12.2061	20.12.2027	66 410 256
245 355 312	KLP - 8317.63.17461	Fastrente	14.12.2059	14.12.2026	51 731 944
245 355 313	KLP - 8317.63.17690	Fastrente	21.12.2055	21.12.2026	55 015 312
					199 048 402

Tabellen over viser lån med fastrentetilknytning pr 31.12.24 og utløpsdato for fastrenteavtalen.

Stresstest:

Det skal også ved hvert tertial gjøres en stresstest (test av risiko for et avvikende regnskapsmessig resultat). Stresstesten angir et potensielt tap i løpet av en 12 måneders periode. Gjeld til Husbanken er ikke tatt med i stresstesten.

Stresstest - Råde kommune					
Aktiva	Balanse %	Balanse MNOK	Endrings parameter	Durasjon	Beregnet tap
Gjeld med p.t./flytende rente	72 %	532	2 %		-10,6
Gjeld med fast rente	28 %	199			
Finanspassiva (gjeld)	100 %	731			-10,6
Kortsiktig likviditet		162	2 %		3,2
Innskudd i bank og korte pengem.	0 %	0	2 %		0,0
Anleggsobligasjoner	0 %	0	2 %		
N. omløpsobligasjoner	0 %	0	2 %	3,0	0,0
U. omløpsobligasjoner	0 %	0	2 %		
Fast eiendom	0 %	0	-10 %		
Norske aksjer	0 %	0	-30 %		0,0
Utenl. aksjer	0 %	0	-20 %		0,0
Netto valutaposisjon	0 %	0	-10 %		0,0
Langsiktig aktiva	0 %	0			0,0
Samlet finansaktiva		162			
Mulig tap/gevinst vil utgjøre :		-7,4			

Stresstesten viser et potensielt tap på kr 7,4 mill. på kommunens samlede finansforvaltning ved nåværende fordeling av plasserte midler og gjeld ved en renteøkning på 2%.

Personalmessige forhold

Bemanningsrapport

Bemanningsoversikt Råde kommune 2024	Budsjetterte årsverk pr 31.12.21	Budsjetterte årsverk pr 31.12.22	Budsjetterte årsverk pr 31.12.23	Budsjetterte årsverk pr 31.12.24
Kommunedirektør og kommunalsjefer	17,0	15,0	13,2	16,0
Stab økonomi	7,1	7,3	7,3	8,3
Stab kompetanse og utvikling	18,2	17,8	18,0	19,2
Råde ungdomsskole inkl. kulturskole	36,7	36,7	38,3	38,3
Oppvekstområde Karlshus	67,5	66,2	67,8	66,9
Oppvekstområde Saltnes	41,9	41,4	39,8	40,4
Virksomhet familie	48,7	52,1	54,3	54,9
NAV Råde	6,8	7,8	8,6	9,6
Helsehuset	123,4	126,6	129,5	125,8
Tjenester for funksjonshemmede	36,8	36,8	36,3	44,6 ¹
Virksomhet plan, miljø og teknikk	46,1	45,5	46,1	45,7
Nasjonalt ankomstsenter	7,9	8,2	21,1	8,3 ²
Totalt	458,1	461,4	480,3	478,1

Tabellen over viser ordinær bemanning i virksomhetene for gjeldende periode, knyttet opp mot fastlønn i regnskapet. Tjenester som omfatter besøkshjem, støttekontakter, fosterhjem, omsorgslønn og avlastning er ikke medregnet. Lærlinger er heller ikke omfattet i bemanningsoversikten, da de er under opplæring/utdanning.

Kommentarer

Råde kommune har gjennom 2024 hatt en reduksjon i budsjetterte årsverk med til sammen 2,2 årsverk. Reduksjonen på 12,8 årsverk ved Ankomstsenteret skyldes endringer i avtalen med UDI. Se pkt. 2 under. Kostnader til drift av den kommunale helsetjenesten ved ankomstsenteret blir i sin helhet finansiert av UDI, og har derfor ingen innvirkning på kommunens økonomi. Andre endringer skyldes små årsverksjusteringer i kapasitets- og bemanningstilpasninger i henhold til tjenesteproduksjonen.

Merknader

- 1) Råde kommune har bygd 8 nye omsorgsboliger med livsløpsstandard i Ringveien. Dette har medført oppbemanning av den nye boligen med flere årsverk knyttet til tjenester for funksjonshemmede.
- 2) Avtalen med UDI er endret ila. 2024. Hovedavtalen til Råde kommune med UDI er på 8,3 årsverk. Tilleggsavtalen med UDI («prosjektkode Ukraina») gir mulighet for ekstra antall personer per vakt. For å håndtere økt flyktningetilstrømming som følge av krigen i Ukraina, har det reelle forbruket for 2024 derfor vært mer i tråd med budsjetterte årsverk for 2023.

Nærvær og sykefravær 2024

Sykefraværet i Råde kommune har hatt en negativ utvikling, fra 9,1 % i 2023 til 9,9 % i 2024. Det er verdt å merke seg at det i 3. tertial er en positiv utvikling til 9,3 %. Dette skyldes i hovedsak positiv utvikling på Tjenester for funksjonshemmede og Ankomstsenteret, som er virksomheter med høy emosjonell belastning og turnusarbeid.

På landsbasis har det i 2024 vært fokus på at det totale sykefraværet har økt til 7,2 % og er på nivå med toppnivået i 2009. Det er en betydelig økning i sykefravær relatert til psykiske lidelser, spesielt blant unge voksne. Dette er også en trend vi observerer i Råde kommune, og vi vil derfor iverksette tiltak for å forebygge og håndtere dette. I tillegg er mye av sykefraværet forårsaket av muskel- og skjelettlidelser, samt luftveisinfeksjoner. Ledere rapporterer at det generelt er høyt fravær blant lærlinger, og at gravide ansatte står kortere i jobb enn tidligere. Få oppgir at fraværet er arbeidsrelatert, og mange saker oppleves som komplekse og tidkrevende.

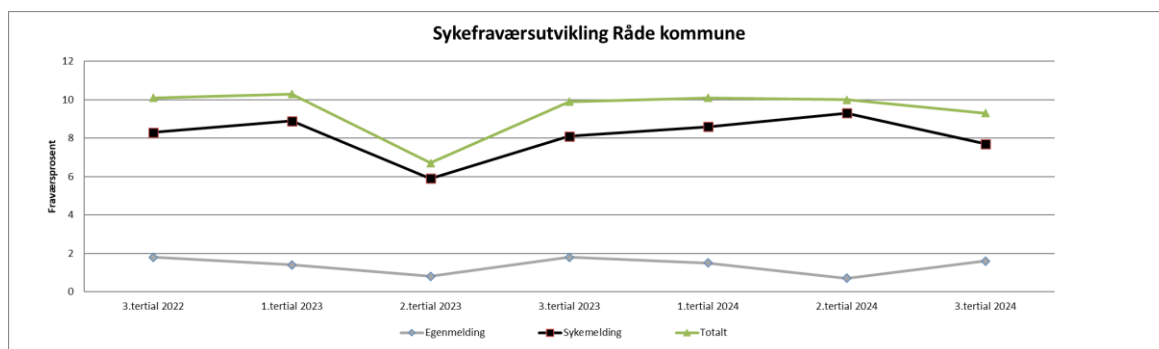
Nærværsgiver startet i august og har brukt de første månedene på å bli kjent med de ulike virksomhetene. Det er viktig å finne ut hvor utfordringene ligger og hvilke tiltak som kan være effektive. Ledere følges tett opp, og sykefravær gjennomgås på individnivå, spesielt i komplekse saker for å finne gode løsninger for både ansatte og avdelingen. Et konkret tiltak vi ønsker å benytte i større grad er Ekspertbistand, hvor en ekstern konsulent følger opp ansatte i opptil tre måneder. Det er tett samarbeid med NAV lokalt og Arbeidslivssenteret.

Generelt har de fleste et høyt nærvær og bidrar til gode tjenester til innbyggerne i kommunen. I nærværarbeidet fokuserer vi ikke bare på sykefraværsoppfølging, men også på å støtte medarbeidere med et høyt nærvær, som bidrar positivt i arbeidsmiljøet. Dette inkluderer tiltak for økt fysisk aktivitet, som samarbeid med «Aktiv på dagtid», kampanjen «Sykle til jobben», «Aktiv i barnehage» og treningskort til ansatte. Flere tiltak innen fysisk aktivitet settes i gang i 2025.

Erfaringen viser at det jobbes godt med nærvær og sykefravær i kommunen, og vi har gode ledere som våger å ta de vanskelige samtalene. Å øke nærværet krever systematisk arbeid over tid og gode rutiner som både ledere og ansatte følger. Bak tallene er det enkeltmennesker, og sykdom kan ramme alle.

	3. tertial 2024		
	Egenmelding	Sykemelding	Totalt
Kommunedirektør og kom.sjefer	0,3	3,0	3,3
Stab Økonomi	0,5	1,3	1,8
Stab Kompetanse og utvikling	1,5	4,4	5,9
Ungdomsskolen	1,4	9,1	10,5
Oppvekst Karlshus	1,9	10,3	12,2
Oppvekst Saltnes	2,1	9,0	11,1
Familie	1,5	10,6	12,3
NAV	1,5	6,6	8,1
Helsehuset Råde	1,8	8,2	10,0
Tjenester for funksjonshemmede	1,1	4,0	5,1
MPTE	2,0	4,3	6,3
Ankomstsenter	2,0	9,0	11,0
Totalt	1,6	7,7	9,3

Kommunen totalt	
Egenmeldinger 3. tertial %	1,6
Sykemeldinger 3. tertial %	7,7
Tot sykefravær 3. tertial %	9,3
Nærvær i kommunen 3. tertial i %	90,7

Likestilling, mangfold og inkludering

Råde kommune ønsker å fremme likestilling og hindre diskriminering i rekruttering, lønn, arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging, og forebygging av trakassering. Vi vektlegger mangfold og inkludering i vår arbeidsgiverpolitikk, med ansatte fra ulike bakgrunner. Kommunen sikrer likelønn basert på kompetanse og erfaring, og fokuserer på karriereutvikling og kompetanseheving.

Kommunen har nulltoleranse for mobbing, trakassering og diskriminering, med klare retningslinjer for håndtering. Målet er å skape en inkluderende kultur der alle ansatte føler seg respektert og verdsatt.

Personalpolitikk og likestilling mellom kjønn

I mange kommuner, inkludert Råde, er det en høy andel kvinnelige ansatte. Dette kan resultere i ubalanse i kjønnsfordelingen på ulike stillingsnivåer og lønnsforskjeller mellom kvinner og menn.

Ved utgangen av 2024 hadde Råde kommune 904 ansatte, hvor 77,2 % var kvinner og 22,8 % menn. Dette inkluderer alle ansatte i Råde kommune, både faste ansatte, vikarer og ansatte som har en rammeavtale (tilkallingsvakt), samt både hel- og deltidsansatte.

I den følgende tabellen presenteres det faktiske forholdet knyttet til kjønnsfordelingen i virksomheten, fordelt på ulike stillingsnivåer.

Tabellen viser kjønnsforskjeller på ulike stillingsnivå i Råde kommune

	Kvinner		Menn		Andelen kvinner/menn prosentvis fordeling			
	Antall	Antall	Antall	Antall				
	2023	2024	2023	2024	2023 (K)	2023 (M)	2024 (K)	2024 (M)
Overordnet ledelse	2	2	1	1	66,6	33,3	66,6	33,3
Virksomhetsledere	3	5	7	6	30,0	70,0	45,5	54,5
Avdelingsledere	26	24	6	7	81,3	18,8	77,4	22,6
Høgskole/universitet	182	202	37	41	83,1	16,9	83,1	16,9
Fagarbeider	200	242	49	71	80,3	19,7	77,3	22,7
Ufaglærte	137	131	38	36	78,3	21,7	78,4	21,6
Pedagogisk personale	81	86	38	44	68,1	31,9	66,2	33,8
Sum	634	698	176	206	78,2	21,8	77,2	22,8

Tabellen over er fremstilt på stillingsnivå for å identifisere behovet for rekrutterings- eller kompetansehevende tiltak for å bedre kjønnsbalansen. Den viser tydelig en overvekt av kvinnelige ansatte i Råde kommune, et mønster som gjenspeiles i kommuner over hele Norge. Historisk sett har visse yrker, spesielt innen omsorg og undervisning, hatt en overvekt av kvinnelige medarbeidere. For å fremme likestilling og mangfold er det viktig å adressere denne problemstillingen gjennom aktiv rekruttering av underrepresenterte kjønn og ved å bryte ned stereotypier om hvilke yrker som passer for hvilket kjønn.

Tabellen under viser lønnsforskjeller mellom kvinner og menn på de samme stillingsnivåene.

Kjønnsfordelt lønnsstatistikk - utvikling

	2021	2022	2023	2024
Overordnet ledelse	13,3	11,1	17,3	17,8
Virksomhetsledere	-2,2	-3,8	-1,8	-5,6
Avdelingsledere	-6,9	-7,35	-3,2	-5,6
Høgskole/universitet	-12,2	-10,9	-10,4	-6,5
Fagarbeider	0,3	0,8	1,02	2,7
Ufaglærte	1,6	1,2	1,8	1,3
Pedagogisk personale	0,2	-1,9	-0,3	2,9

I tabellen over presenteres prosentvis forskjell i gjennomsnittslønn mellom menn og kvinner. For å gi en bedre forståelse av tallene, kan vi se på noen eksempler:

- En forskjell i gjennomsnittslønn på kr 50 000,- tilsvarer omtrent 10 prosentpoeng i tabellen.
- Tilsvarende utgjør en forskjell på kr 25 000,- omtrent 5 prosentpoeng.

Det er viktig å merke seg at negative tall i tabellen viser at kvinners gjennomsnittslønn er lavere enn menns på det aktuelle stillingsnivået. Statistikken bør imidlertid tolkes med forsiktighet, da mange faktorer kan påvirke tallene. Noen av disse faktorene er ikke direkte knyttet til kjønn, men skyldes ulike ansvarsområder og arbeidsoppgaver i forskjellige stillinger.

Vi må derfor være forsiktige med å trekke konklusjoner kun basert på tallene, og heller se på dem som et utgangspunkt for videre analyser og tiltak.

Gjennomsnittslønn for de ulike gruppene 2024

	Snittlønn alle	Snittlønn kvinner	Snittlønn menn
Overordnet ledelse	1 415 000	1 490 000	1 265 000
Virksomhetsledere	984 091	953 400	1 009 667
Avdelingsledere	770 226	736 520	780 572
Høgskole/universitet	640 101	632 679	676 668
Fagarbeider	519 901	522 990	509 375
Ufaglærte	428 966	430 121	424 761
Pedagogisk personale	614 927	620 850	603 350

Tabellen over viser gjennomsnittslønn på stillingsnivå i 2024

I tabellen ser vi at lønnsforskjellene varierer for ulike stillingskategorier. Mens noen kategorier har opplevd økte forskjeller, har andre blitt mer harmonisert. Det er viktig å merke seg at variasjonene i lønn mellom kvinner og menn i kommunen på de ulike stillingsnivå generelt sett er relativt små.

Når det gjelder overordnet ledelse består denne gruppen av svært få personer, noe som gjør statistikken noe misvisende. Lønnsforskjellen mellom mannlige og kvinnelige virksomhetsledere har økt noe fra 2023 til 2024. Det samme gjelder for avdelingslederne.

Lønnsforskjellen mellom kvinner og menn i høgskole- og universitetsgruppen har blitt redusert. Denne gruppen består av ansatte i både kap. 4 og kap. 5, i henhold til Hovedtariffavtalen. Gruppen inneholder en majoritet av kvinnedominerte yrker som bl.a. sykepleiere, barnevernspedagoger, barnehagelærere og vernepleiere. Menn i denne gruppen innehar hovedsakelig stillinger som lege, rådgiver og ingeniør, noe som drar lønnsgjennomsnittet for menn i høgskole- og universitetsgruppen opp. Innenfor den enkelte stillingskategori er derimot lønnsforskjellene mindre.

Vi tilstreber en arbeidsplass med rettferdig lønn og like muligheter for alle, uavhengig av kjønn. Råde kommune sikrer at likelønn er sentralt i lønnsforhandlinger, samtidig som lønn differensieres basert på innsats og resultater i tråd med kommunens lønnsstrategi.

Midlertidig ansatte

I Råde kommune har vi 45 midlertidige ansatte i vikariater, som omfatter 8 % av alle ansatte. Tilkallingsvikarer på rammeavtaler er ikke med i denne oversikten, heller ikke ansatte på pensjonistavlønning.

	Antall midlertidig ansatte, (vikarer dagtid/turnus)	Antall midlertidig ansatte i % av antall ansatte ⁴
Kvinner	36	6,61 %
Menn	9	1,65 %
TOTALT	45	8,26 %

Midlertidig ansatte (antall og/eller prosent av alle ansatte)

⁴ Antall ansatte 545 personer, inkluderer alle faste ansatte og vikarer. Tilkallingsvikarer holdes utenfor.

Deltidsansatte

Antall deltidsansatte er 209 personer, som omfatter 38,3 % av alle ansatte. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for deltidsansatte er på 60,3 %. Tilkallingsvikarer på rammeavtaler er ikke med i disse tallene, heller ikke ansatte på pensjonistavlønning.

	Antall deltidsansatte	Antall deltidsansatte i % av antall ansatte
Kvinner	179	32,8 %
Menn	30	5,5 %
TOTALT	209	38,3 %

Deltidsansatte (antall og/eller prosent av alle ansatte)

Deltidsansatte inkluderer både de som ønsker deltid og de som har andre grunner til å jobbe deltid, som behov for økt fleksibilitet, helseutfordringer, kombinasjon av pensjon og arbeid eller arbeidsgivers faktiske behov.

For ansatte på skoler som ikke er undervisningspersonell, er det noen som har valgt å jobbe i en 89 % stilling for å ha fri i alle skolens ferier. I tillegg har vi SFO-ansatte, som hovedsakelig jobber noen timer før og etter skoletid. Majoriteten av deltidsansatte jobber innenfor helse- og omsorgssektoren.

Kommunen har et sterkt fokus på å fremme en heltidskultur, noe som er viktig for å sikre stabilitet og kontinuitet i tjenestene. Som arbeidsgiver er vi opptatt av å tilby våre ansatte forutsigbare og gode arbeidsforhold. Samtidig møter vi noen konkrete utfordringer i praksis, spesielt innen helse- og omsorgssektoren.

Uttak av foreldrepermisjon

Det var 40 ansatte som tok ut foreldrepermisjon i 2024. Lengden på permisjonen er avhengig av om den ansatte velger 80 % eller 100 % lønn i perioden. Tradisjonelt har kvinner tatt ut størstedelen av foreldrepermisjonen. Dette gjenspeiles i oversikten under. Til tross for økt bevissthet om likestilling og en mer rettferdig fordeling av permisjonen mellom foreldrene gjenspeiles fortsatt det samme mønsteret.

2024	Kvinner	Menn	Totalt
Antall i foreldrepermisjon	28	12	40
Antall uker i foreldrepermisjon, snitt	20,1	14,2	18,4

Uttak av foreldrepermisjon (gjennomsnitt antall uker)

Selv om utviklingen er positiv, er det fortsatt utfordringer knyttet til å oppnå full likestilling i permisjonsuttaket. Noen av disse utfordringene kan inkludere både kulturelle normer og økonomiske hensyn.

Etikk og etiske retningslinjer

Etikk i Råde kommune handler om å stå for valgene vi tar i ulike situasjoner. De etiske retningslinjene skal være veiledende i hverdagen og bidra til økt bevissthet blant ansatte, folkevalgte og andre som jobber for kommunen. Våre holdninger og handlinger påvirker innbyggernes tillit til kommunen, og vi har alle et ansvar for hvordan vi opptrer.

Råde kommunes verdier **raushet, glede og respekt**, samt holdninger og kultur er viktig for å fremme etisk atferd og vise omverdenen hva som kjennetegner kommunens arbeid.

Våren 2024 ble kommunens etiske retningslinjer revidert og det ble laget en etikkplakat, som henger synlig på alle virksomheter, som en daglig påminnelse og bevisstgjøring. Etikk og etiske refleksjoner har vært et fokus i personalmøtene. Kommunens ansatte gjennomførte også et e-læringskurs med seks moduler, som ble sendt ut hver 14.dag, på slutten av 2024. Målet med opplæringen har vært å fremme en kultur for etisk refleksjon på arbeidsplassen, samt øke bevisstheten og åpenheten rundt etiske dilemmaer og gråsoner vi som ansatte kan møte.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet spiller en avgjørende rolle for nærvær på arbeidsplassen. Et godt arbeidsmiljø kan bidra til økt trivsel, motivasjon og produktivitet blant ansatte, noe som igjen kan redusere sykefravær og øke nærvær.

Råde kommune prioriterer HMS-planer og regelmessige møter i HMS-gruppene. Vi verdsetter konstruktivt samarbeid, åpen dialog og anerkjennelse av hver medarbeider. Lederne setter søkelys på muligheter, noe som er avgjørende for å nå våre mål. Fornøyde ansatte leverer bedre tjenester og skaper en positiv atmosfære. Lederne er viktige rollemodeller i dette arbeidet.

Høsten 2024 viet Råde kommune en hel framsnakkingsmåned, hvor verdiplakatens punkt «*raushet*» ble representert på ulikt vis av de forskjellige virksomhetene. Temaene som ble fremmet var:

- Gi en oppmuntring
- Bidra til at andre lykkes
- Ta ting i beste mening
- Vær inkluderende – verdsett ulikhet
- Ha mot til å prøve og feile

Virksomhetene gjennomførte ulike aktiviteter for å fremme raushet og sette temaet på dagsorden. Dette ble arrangert av egne komiteer på virksomhetene. Det var tiltak som pølselunch, vaffel-fredag, hemmelig venn, gjemme godteri i fellesarealene, framsnackingstre – hengt opp en plakat av et tre på avdelingen så kan kollegaer skrive noe hyggelig om en kollega på et hjerte og henge det opp på treet, og flipp-over på Rådhuset der man kunne si noe hyggelig om andre avdelinger og virksomheter. I tillegg ble det ut buttons og klistremerker med teksten "*Jeg er raus*", som vi oppfordret alle ansatte til å ha på seg i framsnakkingsmåned. Dette var et positivt tiltak for å revitalisere verdiene våre, og det øker vår bevissthet og skaper både glede og samhold, og bidro til å fremme et godt arbeidsmiljø.

Medarbeiderundersøkelsen 2024 – 10-faktor

Råde kommune gjennomførte medarbeiderundersøkelsen 10-faktor for første gang i 2024. Undersøkelsen ble avholdt våren 2024, og det er gledelig at så mange som 77,4 % av de ansatte deltok. Resultatene viser at Råde kommune scorer enten likt eller bedre enn kommune-Norge på de ulike faktorene. Virksomhetene jobber nå med å finne tiltak og utarbeide handlingsplaner sammen med medarbeiderne for å forbedre scoren til neste undersøkelse. Råde kommune har besluttet å gjennomføre medarbeiderundersøkelsen hvert annet år. Resultatene fra undersøkelsen er vist i tabellen nedenfor med både Råde-tall og tall for hele kommune-Norge:

Faktor	Råde	Norge
1. Indre motivasjon	4.1	4.1
2. Mestringstro	4.2	4.1
3. Autonomi	4.2	4.1
4. Bruk av kompetanse	4.0	4.0
5. Mestringsorientert ledelse	3.8	3.8
6. Rolleklarhet	4.1	4.0
7. Relevant kompetanseutvikling	3.6	3.6
8. Fleksibilitetsvilje	4.3	4.2
9. Mestringsklima	4.0	4.0
10. Prososial motivasjon	4.5	4.4

Heltidskultur

Gjennom prosjekt for heltidskultur jobber Råde kommune målrettet og langsiktig med å øke stillingsbrøkene for medarbeidere med uønsket deltid, samtidig som det er avgjørende å tiltrekke og beholde kompetente ansatte.

I 2024 har prosjektgruppen jobbet med å innføre alternative arbeidstidsordninger. På virksomhet Tjenester for funksjonshemmede er det innført langvakter hver 3.helg (fredag – lørdag – søndag), mens det på brun avdeling på Helsehuset er innført en prøveordning med langvakter hver 4.helg (fredag – lørdag – søndag). Erfaringer så langt viser fornøyde ansatte, gode tjenester og mer stabilitet og forutsigbarhet for brukerne. Slike ordninger er viktige for å tiltrekke seg ansatte som ønsker en annen balanse mellom arbeid og fritid, og gir mulighet for en mer fleksibel turnus som tilpasses både virksomhetens behov og medarbeidernes livssituasjon.

Før utlysning av stillinger i kommunen skal ledighet meldes inn til et omstillingsutvalg før de godkjennes, som består av overordnet ledelse, hovedtillitsvalgt og HR. Dette har gjort lederne mer bevisste på å vurdere alternative løsninger, som å øke stillingsbrøkene for deltidsansatte med uønsket deltid, før nye stillinger lyses ut. Gjennom disse tiltakene har kommunen tatt viktige steg for å skape en mer helhetlig heltidskultur, der både arbeidstakers behov for balanse og kommunens behov for stabil arbeidskraft blir ivaretatt.

Ufrivillig deltid

Dette er prioritert del av satsningen rundt heltidskultur, hvor det jobbes fortløpende med å øke stillingsandelen til ansatte med uønsket deltid ved ledighet i stilling. Dette er et område vi ønsker å kartlegge nærmere fremover.

Kompetanse

I løpet av 2024 har det blitt gjort en rekke tiltak for å styrke kompetansen blant medarbeidere på ulike nivåer i organisasjonen. Dette omfatter både planlagte initiativer, innføring av nye digitale verktøy, samt nye og innovative metoder for å løse arbeidsoppgaver.

Et av de viktigste kompetansetiltakene som ble gjennomført i 2024 var gjennomføring av lederopplæringen «Ledelse av prosesser». Ledere og nøkkelpersoner i organisasjonen som

tidligere har gjennomført Ledelse av prosesser I, gikk Ledelse av prosesser II med hovedfokus på innovasjon. I løpet av studiet har deltakerne jobbet med ulike innovasjonsprosjekter som det skal jobbes videre med i 2025. Nye ledere og nøkkelpersonell som ikke har gått på Ledelse av prosesser tidligere, tok Ledelse av prosesser I. Dette innebærer at alle ledere i Råde kommune har gjennomført lederopplæring i løpet av året, sammen med en del rådgivere.

Et annet viktig kompetansetiltak som ble gjennomført i 2024 var et prosessveilederprogram i SmartKom Østfold regi, hvor Råde har ansvaret for gjennomføringen. SmartKom nettverket består av kommunene Aremark, Marker, Skiptvet, Rakkestad, Hvaler, Våler og Råde kommune, og deltakere bestod av medarbeidere fra flere av kommunene. Deltakerne fikk gjennom programmet øket sin kunnskap og ferdigheter til å bistå kommunene med utviklings- og endringsarbeid for å stå bedre rustet i møte med fremtidens utfordringer. Den pedagogiske plattformen i programmet var læring gjennom bruk av egen erfaring, trening og praksis. Det teoretiske grunnlaget fulgte samme teoretiske utgangspunkt og arbeidsmetodikk som anvendes i studiet Ledelse av prosesser ved Høyskolen i Innlandet. Etter gjennomført program hadde deltakerne ferdigheter og kompetanse til å bidra i prosessarbeid både internt og eksternt i kommunene.

Nano - læring, som grunnlag for kompetanseheving har også vært lagt til rette slik at hele organisasjonen samlet kan øke sin kompetanse på ulike temaer som f.eks. Ikt-sikkerhet og etikkopplæring. Dette er et verktøy som er lett tilgjengelig og som hjelper oss å øke bevisstheten ift temaene vi reflekterer over.

Mer detaljert informasjon om de forskjellige tiltakene for kompetanseutvikling i organisasjonen, beskrives under de respektive områdene.

Læringer

Vi har totalt 9 læringer ved slutten av 2024, fordelt på 3 fagområder:

- Helsefag: 1
- Barn og ungdomsarbeiderfaget: 7
- IT-driftsfaget: 1

Kommunen har ikke hatt kandidater via ordningen «Fagbrev på jobb» i 2024, likevel har fire faste ansatte tatt fagbrev parallelt med jobb. I tillegg har kommunen hatt to deltakere som fullførte opplæringsløpet «Menn i helse» høsten 2024.

Kvalitetsarbeid

Virksomhetene i Råde kommune har stort fokus på kvalitetsarbeid og jobber kontinuerlig med kvalitetsforbedring. I 2024 har vi hatt stort fokus på risikobasert interkontroll, som var også tema på internkontrolldagen. Virksomhetene har valgt flere ulike tiltak for å styrke tjenestekvaliteten.

Miljø, plan, teknikk og eiendom. Målsetninger og aktiviteter er utført iht. gjeldene krav og forutsetninger på alle fagområder.

Resultater i henhold til vedtak og krav er oppnådd eller er fortsatt i prosess.

Revidering og supplering av prosedyrer og andre kvalitetsdokumenter er i prosess og delvis ferdig.

Det er utført en forvaltningsrevisjon i 2024 innen byggesaksbehandling, antikorrupsjonsplaner og tiltak.

Konklusjon om anbefalinger – ingen avvik, jf. revisjonsrapport. Arbeidet med utførelse av anbefalinger er igangsatt og delvis ferdig.

Det er blant annet utarbeidet ROS analyser for følgende fagområder:

- Saksbehandling og myndighetsutøvelse. Byggesak
- Forvaltning infrastruktur
- Kart og oppmåling
- Planarbeid og behandling av areal- og reguleringsplaner

På grunnlag av gjennomførte risikovurderinger er det utarbeidet planer med konkrete tiltak, som skal minimisere sannsynlighet eller konsekvens for aktuelle risikoer.

Gjennomførte tiltak skal evalueres i 2026.

Fagområdet byggesaksbehandling skal ta i bruk et nytt saksbehandlingssystem Eiendom + i 2025 og i forbindelse med dette blir alle prosedyrene på byggesaksbehandlingsområdet gjennomgått og oppdatert.

Virksomhet MPTE jobber også med en ny tilsynsstrategi, som skal sikre god kvalitet på byggetiltak og at de er i samsvar med gitte tillatelser og bestemmelser i plan- og bygningslovgivningen

Ankomstsenteret har i 2024 arbeidet med mange forskjellige kvalitetsaktiviteter. Det er etablert en gruppe for «fagprat», med fokus på kompetanseheving og økt kvalitet i tjenesten og det har vært jobbet med kompetanseheving med fagdager, internundervisning, kurs og hospitering. Virksomheten har jevnlig gjennomføring av ROS-analyser for å avdekke prioriterte områder for kvalitetsforbedring. Ledelsens gjennomgang gjennomføres hvert kvartal. Kvalitetsarbeidet har gitt positive resultater som færre avvik og klager fra legevakt og driftsoperatør, økt kompetanse innen ulike relevante fagfelt, økt nærvær og færre henvendelser angående rutiner, økt selvstendighet og myndiggjorte medarbeidere.

Helsehuset har jobbet mye med oppdatering av prosedyrer og ansatte opplever at prosedyrene er ryddige og lett tilgjengelige. Utfordringen er at ansatte må trykke mange ganger for å komme til opplastede dokumenter, noe som gjør at mange gir opp på veien for å finne dokumenter. Helsehuset har hatt tilsyn fra Arbeidstilsynet. Ingen avvik er avdekket.

Virksomheten tjenester for funksjonshemmede har ikke hatt tilsyn, men har fått innmeldt ca. 150 avviksmeldinger i virksomheten. De fleste avvik er svart ut og avdelingsleder har tatt opp avvik med den som har levert. De fleste avvik er meldt innen medikamenthåndtering. Virksomheten gjennomfører månedlige HMS møter og har hatt en samling med ledelsens gjennomgang.

Det var et tilsyn i regi av Brannvesenet og det ble avdekket noen avvik på bygg. Dette følges opp av byggeier.

NAV har gjennomført en ROS analyse for alle fagområder, og satt målsetninger for kompetanseutvikling i 2025, med tilhørende opplæringsplan. Virksomheten har også hatt ukentlige møter med opplæring, refleksjon og fokus på holdningsskapende arbeid. Det foregår en stor utvikling i digitalisering av tjenestene NAV gir, og det er derfor behov for regelmessig opplæring for å sikre gevinster og effektiv saksbehandling. I opplæringen har man også hatt fokus på forvaltningskompetanse, økonomisk rådgivning og barnets beste vurderinger. Det er også foretatt en ROS analyse på sikkerhet og beredskap. NAV har laget handlingsplan og gjennomført opplæring. Blant annet har NAV hatt 2 simuleringer med bistand fra Nav Øst-Viken, og har hatt et heldagsseminar med en fra politiet, hvor man har jobbet med konfliktdempende kommunikasjon.

Virksomheten har oppdatert virksomhetsplan, alle interne rutiner og har tatt i bruk Planner for å få oversikt over internkontrollaktiviteter.

NAV har gjennomført 2 interne Kvalitetstilsyn på statlig side i 2024, og har i etterkant gjennomført workshop, laget planer for utvikling på området, og gjennomført opplæring.

Karlshus skole har hatt tematisyn ved Moss brannstasjon. Dokumentasjon var sendt inn på forhånd. Ingen avvik avdekket. Skolen gjennomførte brannøvelse med elever og ansatte. Denne brannøvelsen var varslet. Både elever og ansatte hadde gjennomgått brannrutinene på forhånd. Avvik er notert og rapportert inn gjennom Facilit /brannavvik. Dokumentasjon på deltakelse foreligger.

ROS analyse knyttet til enkelt elev er gjennomført i forhold til individuell tilrettelagt opplæring.

Virksomhet Familie har gjennom 2024 fortsatt sin planlagte systematiske gjennomgang av alle rutiner og oppdatering på KSX i samarbeid med kommunens internkontroll ansvarlig. Barnevern, PPT, psykisk helse og rus, psykososialt beredskapsteam, samt oppvekstteam har gjennomgått og oppdatert sine rutiner knyttet til internkontroll. Vi jobber videre med helsestasjon og styrket barnehage, samt virksomhetens fellestjenester. Virksomhet er godt i gang med ROS analyser knyttet til fysisk, ergonomisk og psykososialt arbeidsmiljø, og har bedriftshelsetjenesten med oss i dette arbeidet.

Familie har hatt tilsyn fra arbeidstilsynet i avdeling psykisk helse og rus, knyttet til omsorgsboligene. Tilsynet resulterte i et pålegg om en handlingsplan for gjennomføring av tiltak for å bedre fysisk arbeidsmiljø med tilpassede arbeidsplasser og tiltak for å bedre luftkvalitet. Dette er gjennomført og pålegget er svart ut og lukket.

Råde kommune ved barnehagemyndigheten mottok 13.12.2023 tilsynsrapport fra Statsforvalteren i Oslo og Viken, der det kom frem avvik i våre rutiner for å påse at barnehagene i kommunen drives etter gjeldende regelverk. Frist til å rette opp avvikene var satt til 31.5.24. Råde kommune har tatt i bruk et nytt system for områdeovervåking og innhenting av egenvurderinger og ROS analyser, for private og kommunale barnehager og avvik ble derav lukket innen fristen.

Oppvekst Saltnes. Ved oppstart av skoleåret 24/25 hadde avdelingsleder med ansvar for brannvern en gjennomgang av rutiner.

Mars 2024 var avdelingsleder med ansvar for brannvern på Tematisyn ved Moss brannstasjon. Dokumentasjon var sendt inn på forhånd. Ingen avvik avdekket.

Skolen gjennomførte i høst brannøvelse med elever og ansatte. Denne brannøvelsen var varslet. Ingen avvik på gjennomføringen.

Skolen har også hatt fokus på ROS-analyser innenfor HMS, som er oppdatert i år av virksomhetsleder og verneombud. Dette skal også gjennom en prosess med personalet.

ROS-analyser knyttet til elever er startet, men ikke slutført.

Elevundersøkelsen 2024 er gjennomført med 5.-7.trinn.

Kommunens årshjul for kartlegging av elever følges opp i henhold til rutinen. Klassetrivsel gjennomføres i henhold til kartleggingsplanen.

Det har ikke vært noen tilsyn for Spetalen skole i 2024.

Råde ungdomsskole har hatt en ustabil ledersituasjon over lengre tid, dette gjør at kvalitetsarbeidet har vært jobbet med sporadisk. Mange av de faste rutinene har ikke blitt fulgt opp fordi de ikke har vært kjent slik vi ønsker. Det har derfor vært viktig å hente opp igjen disse systemene. Det har vært jobbet med å forankre dem i organisasjonen samt nedtegne dem skriftlig slik at de er tilgjengelig for alle ved behov. Nevnte rutiner har således blitt lagt inn i felles rutineperm. Som eksempler på rutiner som er utarbeidet kan nevnes "kjennetegn ved god klasseledelse ved Råde ungdomsskole", "Rutine ved trussel - eller faktisk bruk av vold, våpen, bombe eller gisseltaking"

For et år siden var det betydelig uro blant en del av skolens elever. Som følge av dette har skolen satt inn en rekke tiltak. Skolen har styrket bemanningen generelt og rundt enkeltelever, lagt til rette for mer aktivitet i friminutt.

Skolen ser en betydelig endring i løpet av de siste 12 månedene, og vi har nå en skole som preges av godt skole - og læringsmiljø.

Høsten 2024 ble det gjennomført et tilsyn fra Arbeidstilsynet. Tema favnet bredt og omhandlet alt fra muskel og skjelettplager til psykososialt arbeidsmiljø. Inn i dette gikk også rutiner som omhandler vold og trusler, ROS-analyser, HMS-medvirkning og avvikssystem. Virksomheten fikk 8 pålegg som skulle utbedres, og skolen har utarbeidet en rekke rutiner og systemer som til sammen skal svare ut Arbeidstilsynets pålegg. Virksomheten har ikke mottatt endelig rapport fra Arbeidstilsynet etter at fristen for innsending gikk ut 01.03.25.

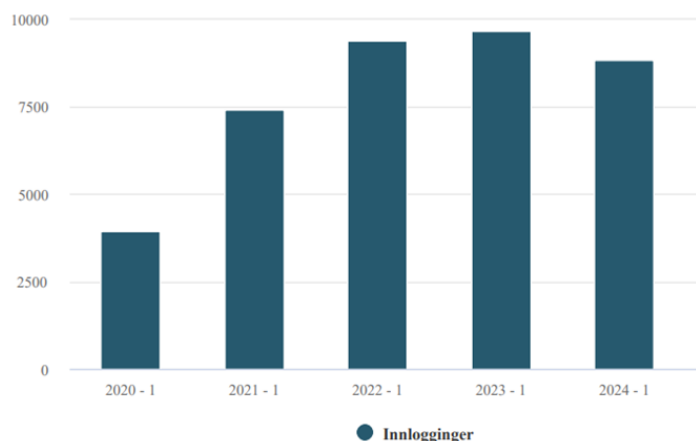
Stab økonomi har startet med å sende avvik på økonomiområdet til virksomhetene, jobber med kvalitetsforbedring i rekrutteringsprosessene med egen konsulent for lønns- og rekrutteringsprosesser og har oppdatert alle arbeidsflytskjema i Planner for regnskap og ferie/fravær.

Stab kompetanse og utvikling har i 2024 arbeidet med virksomhetsplaner og årshjul. Det er nedlagt et betydelig arbeid i utarbeidelse og revidering av prosedyrer for både stabens egen bruk og for større og mindre deler av kommunen.

Statistikk

Kommunen har stort fokus på opplæring av ansatte i bruk av kvalitetssystemet. I perioden 2021-2024 har de fleste virksomhetene fått opplæring i bruk av kvalitetssystemet og bistand til å oppdatere/etablere nødvendige internkontrollprosedyrer i Compilo.

Figur 1 viser antall innlogginger i systemet i perioden 2020-2024.

Figur 1. Statistikk fra Compilo

År	Antall innlogginger	Økning/nedgang	Økning/nedgang i %
2020	3927		
2021	7429	3502	89%
2022	9392	1963	26%
2023	9650	258	2,7%
2024	8837	- 813	8,4%

Figur 2. Forklaring til figur 1

Oversikten viser at bruk av kvalitetssystemet har økt med over hundre prosent i perioden 2021 – 2023 og i 2024 er det nedgang på 8%.

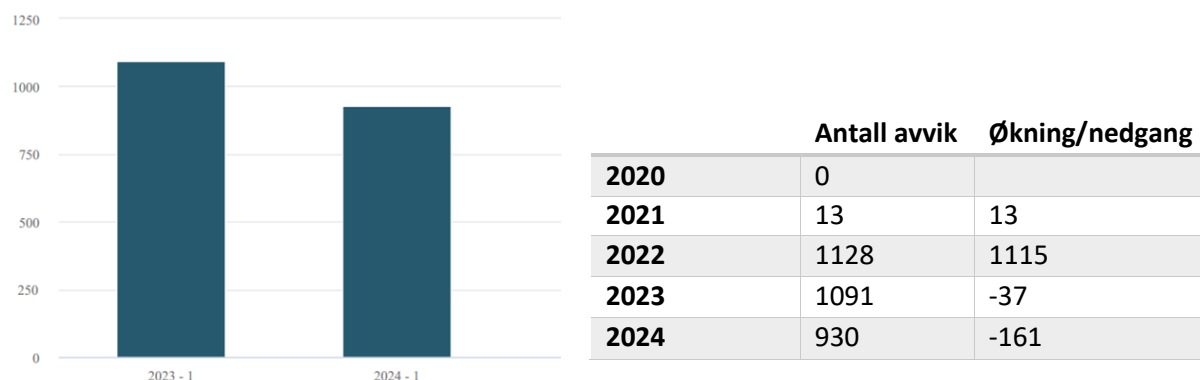
Avviksmodulen

Modulen avvik ivaretar krav om at organisasjonen skal arbeide med kontinuerlig forbedring og skal involvere alle ansatte. Det er etablert en felles prosedyre for rapportering av avvik i kommunen, som sikrer at alle avvik blir rapportert og behandlet på en hensiktsmessig måte.

Alle nyansatte får opplæring i bruk av avvikssystemet på nyansattdagen. Avvikssystemet er også tema på personalmøter.

For at avvikssystemet skal fungere effektivt er det viktig å sette fokus på behandling og oppfølging av avvik.

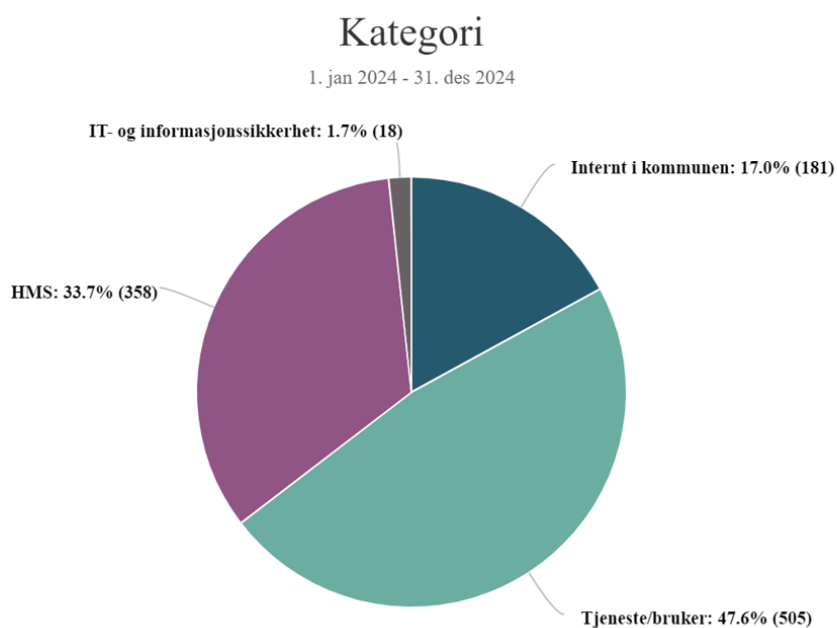
Figuren under viser antall avvik meldt i 2023 og 2024. Det har vært en nedgang i antall meldte avvik fra 2023 til 2024, men ser man historisk på dette så er det en stor økning fra 2020 til 2024.

Figur 3. Avviksstatistikk fra KSX

Figuren under viser at 47,6% (antall: 505) av avvik som ble meldt i kategorien Tjeneste/bruker. Det er en liten nedgang fra 2023, når det ble meldt 584 tjenesteavvik. Antall avvik på HMS området har økt med 282%. I 2023 ble det meldt 79 avvik på HMS området og i 2024 358 avvik.

Figur 4. Kategorier

Figuren viser mottatte avvik fordelt på hovedkategorier.

Årsrapport investeringer 2024

	Regnskap 2024 (inkl. mva)	Reg. budsjett 2024 (inkl. mva)	Oppr.budsjett 2024 (eks. mva)	Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A I=ikke startet U=under arbeid A=avsluttet	Kommentar (forventet start dato, hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
Kommunedirektør og staber						
EK innskudd KLP	1 479 279	1 500 000	1 500 000	31.12.2024	A	Utbetalt
IKT-investeringer - Generelle (omfatter flere områder)	1 342 104	1 575 000	1 460 000	31.12.2024	A	Går som planlagt uten merforbruk
Digital byggesaksbehandling	-	-	400 000	31.12.2025	U	Stab KU igansetter bruk av Acos sitt system for eByggesak og ePlansak, flyttes
Visma Flyt Barnevern	306 250	312 500	250 000	31.12.2024	A	Tatt i bruk.
Digitalisering Administrasjon/innbyggerdialog	647 382	500 000	1 250 000	31.12.2025	U	Prosjektet påbegynt med utarbeidelse av ny hjemmeside og nye interaktive skjemaer, inklusiv tilrettelegging for ebyggesak og eplansak, i tillegg til arbeid med digital tvilling. Utrulling av produktene startet på slutten av 2024 og forsetter i 2025. Ubenyttede midler er overført til 2025
Digitalisere skjemaer	-	-	200 000	31.12.2025	U	Arbeidet er påbegynt og ses i sammenheng med digitaliseringsprosjektet
Gerica modul (saksbehandler- og kjernejournal) - Helse	168 313	187 500	463 000	31.12.2024	U	Fortsetter arbeidet i 2025
Interaktive skjermer - skolene	441 655	500 000	400 000	31.12.2024	U	Gjennomført i 2024, prosjektet går over flere år og videreføres i 2025
Digitalisering skoler	147 219	250 000	200 000	31.12.2024	U	Delvis gjennomført - videreføres 2025
Velferdsteknologi	379 651	437 500	350 000	31.12.2024	A	Utstyr til digital hjemmeoppfølging, trygghetsalarmer

	Regnskap 2024 (inkl. mva)	Reg. budsjett 2024 (inkl. mva)	Oppr.budsjett 2024 (eks. mva)	Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A I=ikke startet U=under arbeid A=avsluttet	Kommentar (forventet start dato , hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
--	---------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	---	---

Nytt sykehjemsbygg/Helsehus	-	-	1 000 000		U	Kommunestyret har fattet vedtak om tomtevalg. Prosjekter er en del av Smart Bygda Råde. Planlegging av prosjektet er startet.
Bygging av eldretun, tilrettelagt bofelleskap	-	-	200 000		U	Sees i sammenheng med prosjektet nytt helsebygg
El. kombibil IKT	641 752	687 500	650 000	31.12.2024	A	Bil er levert og ladestasjon montert
Adgangskontroll	1 641 094	1 875 000	1 500 000	31.12.2024	A	Anbudskonkurranse er gjennomført og rammeavtale inngått. Arbeidet er utført i 2024. Prosjektet går over flere år og viderføres i 2025

Råde Ungdomsskole

Sittemøbler til elevfløyene - Ungdomsskolen	150 698	162 500	130 000	31.12.2024	A	Gjennomført
Oppgradering av uteområde v/Råde ungdomsskole	635 158	887 500	900 000	31.12.2025	U	Delvis gjennomført - ferdigstilles vår 25
Rehabilitering av administrasjonsfløyen	634 885	562 500	-	31.12.2024	A	Er tatt i bruk

Oppvekst Karlshus

Nytt kjøkken Tigergutt - Klokkergården	186 250	187 500	150 000	31.12.2024	A	Kjøkkenet er tatt i bruk.
Ny garasje Klokkergården barnehage	428 300	437 500	350 000	31.12.2024	A	Tatt i bruk
Nye fronter og benkeplater på skolekjøkken	-	-	160 000	31.12.2025	U	Flyttet til 2025
Innredning til kunst og håndverksrom	117 439	125 000	100 000	31.12.2024	A	Alle bestillinger er levert etter avtale og alt er montert i henhold til avtale

	Regnskap 2024 (inkl. mva)	Reg. budsjett 2024 (inkl. mva)	Oppr.budsjett 2024 (eks. mva)	Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A I=ikke startet U=under arbeid A=avsluttet	Kommentar (forventet start dato , hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
--	---------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	---	---

Helsehuset

Pasientsignalanlegg	355 411	1 000 000	800 000	31.12.2024	A	Gjennomført, og satt i drift.
Hjelpemiddellager	181 615	187 500	150 000	31.12.2024	A	Gjennomført
Takheis kortidsavdeling		-	250 000	31.12.2025	U	Overført til budsjett 2025
Ombygging brun avdeling	212 500	625 000	350 000	31.12.2025	U	Satt i bestilling, ferdigstiles i 2025
Kjøp av Mors	430 384	387 500	-	31.12.2024	U	Gjennomført, er avsatt ytterligere beløp i 2025 til avslutning av investeringen

TFF

Tjenestebil, 7-seter	-	-	660 000	31.12.2025	A	Overført 2025. Blir levert i januar 2025
Takheis	-	-	200 000	31.12.2025	UA	Overført til 2025. Tjenestemottaker har flyttet vi søker først hjelpemiddelsentralen før vi eventuelt legger ut anbud på takheis i løpet av 2025

Teknisk:

Karlshussskogen: Tur-/skiløype og HC-tilpasset turvei	1 812 248	1 535 000	2 690 000	31.12.2025	U	turvei som er en rundløype på ca 3 km. Deler av denne løypen er HC-tilpasset med belysning. Den HC-tilpassete delen går fra parkeringsplassen ved Burumbråten til Amundbukta. I Amundbukta er det tilrettelagt med HC-tilpasset baderampe. I tillegg er turveien lysatt. Videreføres i 2025
---	-----------	-----------	-----------	------------	---	---

	Regnskap 2024 (inkl. mva)	Reg. budsjett 2024 (inkl. mva)	Oppr.budsjett 2024 (eks. mva)	Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A I=ikke startet U=under arbeid A=avsluttet	Kommentar (forventet start dato , hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
Tiltaksplan for Karlshusskogen	74 544	45 000	2 266 000	31.12.2025	U	forskjønne badeplassen ved Burumbråten. Her inngikk vi en grunneieravtale i 2023 og det ble utarbeidet en planskisse for området. Her ønsker kommunen å plassere ut blant annet en baderampe, bord, benker og grill for opphold. Dette utføres i 2025.
Tiltak Elingstranda	-	-	2 000 000	31.12.2025	U	Prioriteres etter Moltemyra og Karlshusskogen
Tiltak Moltemyra	444 156	437 500	2 650 000	31.12.2025	U	I Saltnes jobbes det med å gjøre skogen og den åpne sletten i Moltemyra til et attraktivt friluftsområde for allmennheten. Vi har fått utarbeidet en skisse som skal vise alle tiltakene som ønskes på den åpne gressletten ved den gamle BMX-banen. Vi har tidligere hatt medvirkning tilknyttet mulighetsstudie for Moltemyra dette har ligget som grunnlag i det videre arbeidet. Det er sendt inn søknad for tiltakene, og disse er til behandling hos kommunens byggesaksavdeling. I 2023 fikk vi innvilget spillemidler til en tuftepark på Moltemyra. Byggesøknad vedtatt før sommeren 2024. Kommunen opparbeidet grunnen høst 2024 og det er gjort klart til at tiltakene kan plasseres ut i 2025.

	Regnskap 2024 (inkl. mva)	Reg. budsjett 2024 (inkl. mva)	Oppr.budsjett 2024 (eks. mva)	Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A I=ikke startet U=under arbeid A=avsluttet	Kommentar (forventet start dato , hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
Ny brygge på Sletterøyene	-	-	600 000	31.12.2025	U	Tiltaket må omsøkes ettersom den nye bryggen skal plasseres på et nytt sted på Sletterøyene som er mer hensiktsmessig. Dette er i strandsonen og det er landskapsvernområde. Kommunen vil innhente ekstern fagbistand til prosjektering og til å være ansvarlig søker. Skjærgårdstjenesten er ansvarlig utførende. Prosessen med å finne aktuell konsulent jobbes med nå. Prosjektet videreføres i 2025
Handicaptilpasset brygge langs kysten	-	-	111 000	31.12.2025	A	Prosjektet er avsluttet
Eiendomsutvikling	6 909 552	7 000 000	15 000 000	31.12.2024	A	Prosjekter og eiendommer vurderes fortløpende som det kommer i markedet.
Områderegulering Karlshus - Offentlig infrastruktur	1 794 613	1 156 250	20 000 000		U	Foreløpig ingen delprosjekter til utbetaling
Boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne	2 241 186	38 659 000	24 100 000	31.12.2024	A	Prosjektet er ferdig og bygget er tatt i bruk
Rehabilitering av uteareal/parkering v/rådhuset	-	-	300 000		U	Vurderes sammen med SmartBygda prosjekt mobilitet.
Trygg sykkelparkering	-	-	10 000		U	Tiltaket er tatt med inn i prosjektet "Mobilitet" under Smartbygda Råde. Ser på ulike muligheter for utplassering, hvordan type sykkelparkering
Nye boliger - Øvre Langbråten	-	-	1 500 000		U	Sees i sammenheng med prosjekt helsebygg. Planlegging startet
Mast bredbånd/tele/bredbåndsutbygging	-	-	4 000 000		U	Telenor eller andre teleoperatører har planer om etablering. Ingen henvendelser mottatt.

Ny brygge på Sletterøyene	-	-	600 000	31.12.2025	U	bryggen skal plasseres på et nytt sted på Sletterøyene som er mer hensiktsmessig. Dette er i strandsonen og det er landskapsvernområde. Kommunen søker bistand fra konsulent til prosjektering og til å være ansvarlig søker. Skjærgårdstjenesten er ansvarlig utførende. Prosessen med å finne aktuell konsulent jobbes med nå
Handicaptilpasset brygge langs kysten	-	-	111 000	31.12.2025	A	Prosjektet er avsluttet
Eiendomsutvikling	6 909 552	7 000 000	15 000 000	31.12.2024	A	Prosjekter og eiendommer vurderes fortløpende som det kommer i markedet.
Områderegulering Karlshus - Offentlig infrastruktur	1 794 613	1 156 250	20 000 000		U	Foreløpig ingen delprosjekter til utbetaling
Boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne	2 241 186	38 659 000	24 100 000	31.12.2024	A	Prosjektet er ferdig og bygget er tatt i bruk
Rehabilitering av uteareal/parkering v/rådhuset	-	-	300 000		U	Vurderes sammen med SmartBygda prosjekt mobilitet.
Trygg sykkelparkering	-	-	10 000		U	Tiltaket er tatt med inn i prosjektet "Mobilitet" under Smartbygda Råde. Ser på ulike muligheter for utplassering, hvordan type sykkelparkering
Nye boliger - Øvre Langbråten	-	-	1 500 000		U	Sees i sammenheng med prosjekt helsebygg. Planlegging startet
Mast bredbånd/tele/bredbåndsutbygging	-	-	4 000 000		U	Telenor eller andre teleoperatører har planer om etablering. Ingen henvendelser mottatt.

	Regnskap 2024 (inkl. mva)	Reg. budsjett 2024 (inkl. mva)	Oppr.budsjett 2024 (eks. mva)	Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A I=ikke startet U=under arbeid A=avsluttet	Kommentar (forventet start dato , hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
Varmepumpe Råde u.skole	1 691 274	1 968 750	1 200 000	31.12.2024	A	Ferdigstilt
Alarmsendere - Overgang til nytt nett	93 305	250 000	200 000	01.01.2025	A	Ferdigstilt
Dekke i Rådehallen	-	-	300 000	31.12.2025	U	Flyttes til 2026. Etter dialog med leverandører ser vi at prisen er høyere enn avsatt budsjett.
Tiltakt Eplehagen - nærområde og turløype	-	-	500 000	31.12.2025	U	Det er tenkt å beplante, sette ut benker og gjøre nærmiljøanlegget på missingmyr helhetelig og mer attraktiv. Forskjønningen planlagt i 2024 og arbeidene igangsettes for vekstsesongen 2025. Ansvaret for etablering av turløypen må avklares nærmere med pukkverket.
Nærmiljøanlegg - Missingen 2	280 410	562 500	450 000	31.12.2025	U	Tufteparken/treningsapparatene er montert
Tusenårsplassen	-	-	5 500 000	31.12.2025	U	Saken utsettes i takt med arbeidet sammen med NMBU og utarbeidelse av et helhetlig mulighetsstudie for Karlshus/sentrumplan. Kommunedirektør har gjennomført tiltak for noe vedlikehold av skateparken.

	Regnskap 2024 (inkl. mva)	Reg. budsjett 2024 (inkl. mva)	Oppr.budsjett 2024 (eks. mva)	Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A I=ikke startet U=under arbeid A=avsluttet	Kommentar (forventet start dato, hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
Badshue Ellingstranda	-	-	300 000	31.12.2025	U	Det jobbes fortsatt med vurdering av egnet lokasjon for badstuen med tanke på at Ellingstranda er statlig sikra. For å få etablert en badstue langs kysten i Råde er det behov for å tenke nytt. Det er mange områder som ikke er egnet fordi de er statlig sikret og det er krevende å få tillatelse fra fylkeskommunen på disse områdene. Vi fortsetter dialogen med fylkeskommunen om muligheter for dispensasjoner. Det kan også være aktuelt å samarbeide med næringslivet, campingplasser eller lag og foreninger for å finne gode løsninger på lokasjon.
Bytte av lysarmatur	3 005 538	3 125 000	2 500 000	31.12.2025	U	Karlshusskole, gymsal Karlshus, Råde ungdomsskole, rådhuset, familiehuset og klokkegården er ferdigstilt
Vaskemaskin renhold	-	-	150 000	31.12.2025	U	Ikke kjøpt inn - vurderes i 2025
Elvarebil vedlikeholdsavdelingen	692 887	700 000	650 000	31.12.2024	A	Lever og tatt i bruk
Elvarebil vann og avløp	594 642	650 000	650 000	31.12.2024	A	Lever og tatt i bruk
Elektrisk bil - Tekniks vedlikehold	736 881	687 500	-	31.12.2024	A	Lever og tatt i bruk

	Regnskap 2024 (inkl. mva)	Reg. budsjett 2024 (inkl. mva)	Oppr.budsjett 2024 (eks. mva)	Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A I=ikke startet U=under arbeid A=avsluttet	Kommentar (forventet start dato , hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
--	---	--	---	--	--	--

Vei:

Opparbeidelse av parkering ved pumpest Tomb	-	-	100 000		U	Tas i forbindelse med G/S vei
Asfaltering av kommunale veier	1 833 599	1 875 000	1 500 000	31.12.2024	A	Asfaltering er gjennomført i henhold til planen
Nye målere gatelys	148 290	625 000	950 000	31.12.2024	U	Pågår over flere år
Utskiftning av armaturer gatelys - Led	644 500	875 000	700 000	31.12.2025	U	Torsvei, Odinsvei, Ørneveinen og Idrettsveien er ferdigstilt. Pågår over flere år
G/S vei (Tomb-Karlshus inkl kjøp av grunn)	4 375 087	4 968 750	8 625 000		U	Inngått avtaler for kjøp av grunn. Oppstart bygging foreløpig uavklart
Kommunal infrastruktur Strømnesåsen	379 418	200 000	2 500 000		U	Restarbeid og restfakturerings gjennstår
Trafikksikkerhetsplan droppsone/fortau Andersrødveien	654 573	1 250 000	4 700 000	31.12.2025	U	Pågår, oppstart bygging foreløpig uavklart. Ferdigstilles 2025.
Feiekost til hjullaster	371 250	437 500	350 000	31.12.2024	A	Feiekost mottatt

	Regnskap 2024 (inkl. mva)	Reg. budsjett 2024 (inkl. mva)	Oppr.budsjett 2024 (eks. mva)	Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A I=ikke startet U=under arbeid A=avsluttet	Kommentar (forventet start dato , hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
--	---	--	---	--	--	--

Vann:

Enebekk	170 728	150 000	500 000	31.12.2025	U	Gjenstår erstatninger. En del erstatninger kommer i 2025.
Ny vannledning Odinsvei, Torsvei, Øvre og Nedre Tingv.	-	-	2 800 000	31.12.2025	U	P.t ikke prioritert prosjekt pga. kapasitet.
Vannmålere i knutepunkt - detektering av lekkasjer	-	100 000	100 000	31.12.2025	U	Tas i forbindelse med andre prosjekt
Kommunalt vann for Oven - Tasken	267 554	300 000	300 000	31.12.2025	U	Gjenstår erstatninger. En del erstatninger kommer i 2025.
Kommunalt vann Tomb Brygge - Akerbekken / Fv116	53 688	150 000	-	31.12.2025	U	Gjenstår erstatninger. En del erstatninger kommer i 2025.
Strømshaugfeltet	-	-	1 750 000	31.12.2025	U	P.t ikke prioritert prosjekt pga. andre prioriteringer
Oppgradering av driftsovervåkingsanlegg	14 248	100 000	200 000	31.12.2025	U	Tas i forbindelse med andre prosjekt
Ny ringledning Tasken - E6	474 210	500 000	1 000 000	31.12.2025	U	Gjenstår erstatninger. En del erstatninger kommer i 2025.
Strømnesåsen - Tomb	65 100	65 100	9 650 000	31.12.2025	U	Igangssatt arbeid med prosjektet

Avløp:

Kommunalt spillvann for Oven - Tasken	370 549	300 000	300 000	31.12.2025	U	Gjenstår erstatninger. En del erstatninger kommer i 2025.
Spillvannsledninger, TombBrygge-Akerbekken/Fv116	80 834	150 000	-	31.12.2025	U	Gjenstår erstatninger. En del erstatninger kommer i 2025.
Strømshaugfeltet	-	-	5 050 000	31.12.2025	U	P.t ikke prioritert prosjekt pga. kapasitet.
Enebekk	209 301	150 000	500 000	31.12.2025	U	Gjenstår erstatninger. En del erstatninger kommer i 2025.
Kombikummer stensrødfeltet	-	-	100 000	31.12.2025	U	Startet planlegging, gjennomføring i 2025

	Regnskap 2024 (inkl. mva)	Reg. budsjett 2024 (inkl. mva)	Oppr.budsjett 2024 (eks. mva)	Forventet økonomisk sluttdato	I/U/A I=ikke startet U=under arbeid A=avsluttet	Kommentar (forventet start dato , hvorfor ikke startet, årsak til avvik)
--	---	--	---	--	--	--

Overløp pumpestasjon - Makrellrød	1 562 596	1 800 000	920 000	31.12.2025	U	Prosjektet er i all hovedsak slutført. Gjenstår erstatninger. Prosjektet ble mer kostbart pga at det måtte bores gjennom fjell i sjøen.
Oppgradering av driftsovervåkingsanlegg	-	-	200 000	31.12.2025	U	Tas i forbindelse med andre prosjekt
Fornyelse av 150m ledning ved Missingmyr	-	-	320 000	31.12.2025	U	Startet med planlegging. Arbeid på plass i 2025.
Ny avløpsledning Tasken - E6	478 220	500 000	200 000	31.12.2025	U	Gjenstående erstatninger
Strømnesåsen - Tomb	65 100	65 100	9 650 000	31.12.2025	U	Igangssatt arbeid med prosjektet
Utskiftningsplan pumpestasjoner	7 622 467	8 754 000	6 000 000	31.12.2025	U	Arbeider er i gang Nor pumpestasjon (mer eller mindre ferdigstilt). Pumpestasjon ved Vansjø/gartneri er igangsatt. Arbeidene vil ferdigstilles våren 2025.

Råde Kirkelige Fellesråd:

Vinduer og dører Råde kirke	231 250	231 250	231 250	31.12.2024	A	Utbetalt
Rehabilitering tårn Råde kirke	687 000	687 000	687 000	31.12.2024	A	Utbetalt

Handlingsprogrammet 2024-27

Kommuneplanen er kommunens viktigste overordnede plan. Den styrer all planlegging i kommunen, og setter mål for Rådesamfunnets utvikling.

For å sikre at kommuneplanens hovedmål, delmål og strategier ivaretas i det øvrige arbeidet i kommunen er disse målsettingene utgangspunktet for arbeidet med handlingsprogrammet. I dette arbeidet har kommunedirektørens ledergruppe sammen med virksomhetslederne lagt til grunn målene i kommuneplanen når drift og utvikling er vurdert for 2024-27. Vedtatte verbalforslag vil også bli knyttet til målene i kommuneplanen for å sikre sammenheng mellom det vi gjør og ønsket utviklingsretning.

Handlingsprogrammet 2024 -27 bygger på satsingsområdene og målene i kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt juni 2020. Satsingsområdene er en måte å organisere målene for fremtiden, og er med på å gi en ny retning til Rådesamfunnet. De gjennomgående temaene skal arbeides med på tvers av alle satsingsområdene.

Planen har følgende satsingsområder:

- «Leve hele livet i Råde»
- «Attraktive Råde»
- «Grønne Råde»

Gjennomgående temaer er:

- «Samhandling – Vi i Råde!»
- «Barn og unge»
- «Et trygt Råde»

Samlet sett jobber vi mot alle kommuneplanens målsettinger - snakker vi sammen skaper vi sammen.

Kommuneplan - Satsingsområder 2024-27

Årsberetningen tar utgangspunkt i hvert delmål og det gis en status på delmålet inklusivt verbalvedtak. Til hvert delmål er det vedtatt flere strategier. Alle strategiene har fokus på tjenesteområdene, men de strategiene som har **uthevet tekst**, er de strategiene som på tvers av alle tjenesteområder og tjenestenivåer skal ha fokus i planperioden.

LEVE HELE LIVET I RÅDE

Hovedmål: I Råde har alle like muligheter gjennom samhandling, likeverd og felleskap.

Delmål: Råde er et raust og helsefremmende lokalsamfunn for alle.

Strategier:

1. ***Styrker samskaping og samhandling mellom kommunen og innbyggere, næringsliv, frivillig sektor samt andre offentlige myndigheter.***
2. Har fokus på inkludering for å skape et varmere samfunn og motvirke ensomhet og utenforskap.
3. Fremmer aktivitet, frivillighet og deltakelse ved å engasjere lokalsamfunnet.
4. Videreutvikler og etablerer møteplasser og arenaer for, og på tvers av alle aldersgrupper.
5. Sikrer grøntområder, friluftsområder og infrastruktur som er tilgjengelig for alle, spesielt i strandsonen.
6. Arbeider for utjevning av sosial ulikhet.

Verbalvedtak – videreført:

1. Næringslivet i kommunen er viktig for bygda. De er med på å reduser utenforskap, gir muligheter for integrering, og støtter oppunder lag og foreninger som sponsorer. I tillegg sørger de for skatteinntekter til kommunen. Administrasjonen skal være positive til søknader og gi veiledning i møte med næringsaktører. I Råde sier vi ja når vi kan og nei når vi må.
2. Innbyggere, lag, foreninger og andre som ønsker å komme i kontakt med kommunen skal møtes med åpenhet, og skal få hjelp og veiledning på tvers av virksomhetene. Søknads/saksprosesser skal være effektive og løsningsorienterte. Informasjon, sakspapirer til politiske møter, og skriv fra kommunen skal være i klarspråk.
3. Administrasjonen bes fortsette arbeidet med Kirkelig Fellesråd om hvordan kommunens forebyggende sosiale arbeid og Kirkens diakonale arbeid kan samordnes til beste for Rådes innbyggere. Et slikt nært samarbeid vil kunne gi gode resultater i kommunens innsats for å motvirke ensomhet, drive sorgbearbeiding, engasjere frivilligheten og gi et varmere Råde samfunn.
4. Jobbe for å få grunnleggende tannhelsetjenester for skoleelever og beboere på Helsehuset tilbake til Råde, gjerne i samarbeid med private. Nye Østfold fylkeskommune kan gi nye muligheter.

Verbalvedtak (nytt):

1. Det er ønskelig at alle barn og ungdommer skal ha mulighet å være med på minst en fritidsaktivitet. Det er flere kommuner som har fritidskort eller stipend. Administrasjonen bes å søke statlige midler, i tillegg til å se til andre kommuner og komme tilbake til Oppvekst- og Kulturutvalget med en muntlig orientering senest

høsten 2024 med hvilke muligheter det er for å etablere et slikt kort, og hvilke ulike finansieringsmodeller som finnes.

Status:

Virksomhetene i kommunen har jobbet kontinuerlig med å utvikle arenaer for samarbeid, både internt og eksternt. I løpet av det siste året har ulike avdelinger opprettet flere nye arenaer for samhandling, noe som bidrar til å styrke samarbeidet og kvaliteten på tjenestene. For eksempel er avdeling for psykisk helse og rustjenester i dialog med Røde Kors, menigheten og besøkstjenester for å undersøke muligheter for samarbeid. Ungdomsteamet har satt søkelys på inkludering gjennom gruppetiltak som fremmer fellesskap, og de har samarbeidet tett med Frisklivssentralen for å tilby lavterskeltilbud som motvirker ensomhet og utenforskap.

Kommunen har jobbet kontinuerlig med å involvere innbyggerne og brukerne av tjenestene, og har vært i dialog med pårørenderepresentanter, verger og andre i ansvarsgruppemøter og samarbeidsmøter.

Det faste samhandlingsforumet mellom fastleger i Råde og hjemmesykepleien har fungert bra, og er til det beste for kommunens innbyggere.

Kommunehelsetjenesten (KHT) ved Nasjonalt Ankomstsenter har deltatt i ulike nettverk med UDI og Helsedirektoratet, med det formål å styrke samhandling med samarbeidsaktører knyttet til asylflyten, både internt og eksternt på senteret. KHT har deltatt i et prosjekt som vil tilgjengeliggjøre resultater fra tuberkulosescreeningen i kjernejournal, slik at aktuell behandler har tilgang til resultat fra tuberkulosescreeningen. Det er etablert gode samarbeidsarenaer med driftsoperatør og kommuner for å ivareta forsvarlighet knyttet til ulike tjenester.

Beboerne på Helsehuset har hatt stor glede av frivillig innsats, både fra menigheten, barnehagen, Røde kors og enkeltpersoner som ønsker å bidra. Virksomhetene i helse viderefører samarbeidet med en rekke samarbeidspartnere for å gi beboerne gode aktiviteter. Eksempler på dette er Østfold musikkråd som bidrar med musikkterapi, Moss kommune med klubb og fritidstilbud, Sarpsborg kommune med sanserom og Hjørgunn gård med terapiridning. Demenskolet Spirit har gjennomført øvelser og hatt avslutningskonsert til sommeren og til jul.

Kommunen har tidligere hatt tiltak for å oppmuntre til deltakelse i fritidsaktiviteter, og det søkes aktivt om støtte fra ulike tilskuddsordninger for å videreutvikle og forbedre tilbudene. Det har blitt søkt om tilskuddsmidler fra Bufetat til dette formålet i 2024, der kommunen fikk bevilget 200 000 kroner til lokal fritidskasse. Selv om dette beløpet er for lavt til å etablere en lokal fritidskort-ordning, har det vært et nyttig bidrag til å styrke refusjonsordningen for lag og foreninger, slik at flest mulig kan delta i eksisterende fritidstilbud. Virksomhet Familie har vært i utvalg for oppvekst og kultur med en orientering om status på arbeidet innenfor kultur og fritid og virksomheten som helhet. Vi vil jobbe videre med å søke slike tilskuddsordninger, og vil orientere videre i utvalget i 2025 om muligheter innenfor fritidskortløsninger.

Helsestasjonen har hatt tilbud om ulike kurs og gruppeaktiviteter som fødselsforberedende kurs og barselgrupper. I 2024 har helsestasjon spesifikt tilbudt foreldreveiledning i tråd med metoden Circle Of Security til ungdomsforeldre (hjelper foreldre med å forstå og møte barnets behov for trygghet og utforskning). [Helsestasjon for ungdom](#) er etablert og gjøres mer og mer kjent. Tilbudet er drop-in for ungdom 13-25 år på torsdager. Bemanningen består av helsesykepleier, jordmor, lege og psykolog. Psykologen knyttet til tilbudet er også til stede på ungdomskolen og Tomb videregående skole annenhver torsdag. Det har blitt gjennomført temakvelder for ungdom i tilknytning til åpningstidene. Hver skole har en fast helsesykepleier, og dette er verdifullt. Vår Ungdom- og pårørendekontakt innenfor psykisk helse og rus har hatt en ordning der hun har besøkt hver skole jevnlig. Skolefravær

er fortsatt en utfordring, men vi ser at Ungdomslosen har vært et godt tiltak for å få elever tilbake på skolen.

Navs viktigste bidrag for å utjevne sosiale ulikheter har vært arbeidsrettet oppfølging. Det er gjennomført tiltak og kurs, og jobbet aktivt for at flest mulig skulle kunne komme i arbeid. Vi har hatt god kontakt med arbeidsgivere/næringslivet i kommunen, og har deltatt på møter i Råde næringsforening, og vært på bedriftsbesøk for å informere om sitt arbeid med rekruttering. Nav Råde har i samarbeid med Nav-kontorene i Mossregionen vært med og arrangert jobbmesse for ungdom. Dette var en god arena for rekruttering. I tillegg har vi jobbet med sommerjobbprosjektet for unge. Halvparten av ungdommen er fortsatt i deltidsjobb etter sommeren. Nav har gitt bistand til å sikre livsopphold, bolig, fritidsaktiviteter, og har hatt oppfølgingsmøter for å skape et varmere samfunn og motvirke ensomhet. Det jobbes tett med de som står i fare for å falle ut av arbeidslivet, tilbudt gjeldsrådgiving, økonomisk støtte og annen hjelp for at innbyggerne skal fortsatt være inkludert i arbeidslivet. Nav Råde er opptatt av tverrfaglig samarbeid, og samarbeider tett med fastleger, helsevesenet, frivillige organisasjoner og karrieresenteret. Flyktninger har deltatt på språkkafe i regi av Røde Kors.

Inkludering er et hovedfokus for alle i barnehage og skole. Det har blitt gjennomført mange ulike arrangementer og tiltak for å fremme inkludering og skape felles opplevelser som motvirker ensomhet og utenforskap. Dette gjelder både mellom ansatte og barn/elever, og i personalgruppene. For å nevne noe:

- Raushetsmåned
- BliMe-dagen i skolen, SFO og barnehagen
- Aktivitetsdager for hele skolen
- Elevrådene har hatt spesielt fokus på inkludering

Skolene og barnehagene har et tett og godt samarbeid med FAU, SU og SMU. Alle klassene på skolen og avdelingene i barnehagen har foreldrekontakter som det samarbeides tett med.

Barnehager og skoler spiller en avgjørende rolle i barns og elevers utvikling, både faglig og sosialt. For å sikre et trygt og støttende læringsmiljø, arbeider barnehagene og skolene aktivt for å etablere gode relasjoner mellom barn/elever og ansatte. Dette arbeidet er viktig for å skape et positivt og inkluderende læringsmiljø der alle føler seg sett og verdsatt. For å sikre et helhetlig læringsløp for barn og unge i Råde, arbeides det aktivt med overgangsrutinene mellom barnehage og barneskole, samt barneskole og ungdomsskole.

Våren 2024 ble overgangsrutinen mellom barneskolen og ungdomsskolen revidert. Overgangsrutinene er et resultat av et bredt tverrfaglig samarbeid mellom ulike virksomheter, elever og foresatte.

Hensikten med denne rutinen er å sikre kontinuitet og en meningsfull sammenheng i hele opplæringsløpet, gode rutiner for samarbeid mellom barnetrinn og ungdomstrinn samt felles møtepunkter og opplevelser for elevene som skal begynne på ungdomsskolen. I Råde kommune har skolene, barnehagene, foresatte og barn/elever sammen et ansvar for å fremme helse, inkludering, trivsel og læring, og for å forebygge mobbing og utenforskap.

Fadderordningen i skolene er et eksempel som skaper relasjoner mellom de ulike aldersgruppene og er med på å fremme inkludering og trivsel. Ved oppstarten av hvert barnehage/skoleår legges det planer for ulike aktiviteter og turneringer der alle barn/elever kan delta ut ifra sine forutsetninger. Et helhetlig læringsløp med vekt på mestring og inkludering vil være et viktig bidrag til at Rådes ungdom fullfører videregående opplæring.

I løpet av 2024 har vi i helse fått en bedre dekning av støttekontakter. Dette har vært en gledelig utvikling, det er likevel noen få personer som mangler støttekontakt. Tildelingskontoret har vært og er den største bidragsyteren til å rekruttere støttekontakter. Tildelingskontoret arrangerte også i

2024 den årlige festen for støttekontakter og oppdragstakere. Dette er en hyggelig samling med enkel bevertning, utlodning og sang. Ordningen blir satt stor pris på blant deltagerne. Lokalt næringsliv bidrar gaver til arrangementet.

Det har gjennom hele året vært et godt samarbeid knyttet til etablering og oppstart av Karlshus Ringveien borettslaget. I tillegg til foresatte til de som nå har flyttet inn, har det vært dialog og samarbeid internt i kommunen og med eksterne samarbeidspartnere herunder advokater, Husbanken, Statsforvalter, NAV, entreprenører, prosjektledere med mer. Råde kommune har en representant inn i borettslagets styre, slik at vi på en best mulig måte ivaretar flyt av oppgaver og drift knyttet til borettslaget, samt kommunens ansatte i tjenestebasen. Beboerne på Nor gård har i løpet av året har et varierende ferie- og fritidstilbud, de har leid feriehytter, reist på hotell og opplevelsestur ved dyreparken i Kristiansand med mer.

Samarbeidsmøter mellom kommunen og tannhelsetjenesten er satt i system, og gjennomføres både med avdelingsleder og overordnet ledelse. I disse møtene har vi også drøftet tannhelsetjenestens plassering og ønsket om å få tannhelsetjenesten tilbakeført til Råde. Tannhelsetjenesten er tydelige i deres tilbakemelding på at dette ikke er aktuelt på nåværende tidspunkt med grunnlag i effektiv drift og større kompetansemiljø.

Alle kommunens ledere og noen ressurspersoner har gjennomført videreutdanning - Ledelse av prosesser del 1 og 2. Ledelse av prosesser del 2 har hatt innovasjon som tema, og innbyggerne har blitt invitert med for å komme med sine innspill på aktuelle prosjekter.

Viken fylkeskommune ble avviklet 1. januar 2024, og Østfold fylkeskommune ble igjen etablert. Før Viken ble splittet opp utarbeidet fylkeskommunen et plangrunnlag for nye regionale planer. Dette ble oversendt de nye fylkene, og Østfold fylkeskommune har valgt å benytte plangrunnlaget fra Viken som grunnlag for tre nye regionale planer for Østfold: «Økt livskvalitet, deltakelse og likeverd», «Kompetanse og verdiskaping» og «Areal og mobilitet». Råde kommune ble invitert inn i følgegruppen for regional plan for areal og mobilitet, og deltok i 2. kvartal på innspills-møter med fylkeskommunen og andre kommuner i Østfold. I 3. kvartal 2024 har fylkeskommunen bearbeidet og vurdert innspillene som kommunene har kommet med. Fylkeskommunen vil komme med informasjon om videre prosess i 1. kvartal 2025.

I Råde kommune jobbes det aktivt med å ivareta et godt samspill med næringslivet. Næringslivet spiller en viktig rolle for bygda og er en samarbeidspartner i det å motvirke utenforskap, fremme integrering, samt fungere som en viktig sponsor for lokale lag og foreninger. I kommuneplanens samfunnsdel er det satt mål om at Råde kommune skal være «en næringsvennlig og attraktiv kommune for eksisterende og nye bedrifter og virksomheter». Dette målet er videreført og fulgt opp i kommuneplanens arealdel, hvor det er satt av områder som muliggjør videre næringsutvikling og etablering av nye arbeidsplasser. Det pågår reguleringsplanarbeid for flere næringsområder, blant annet på Sognshøy, Råde mølle og Åkebergmosen. Det er mange ulike hensyn som skal veies opp mot hverandre, og kommunens administrasjon gir grundig veiledning i disse prosessene og jobber for å finne løsninger. Vi skal si ja når vi kan og nei når vi må, og jobber for å være en god samarbeidspartner for næringslivet.

For å sikre grøntområder, friluftsområder og infrastruktur som er tilgjengelig for alle, spesielt i strandsonen, jobber kommunen aktivt med å tilrettelegge og utvikle flere områder. Karlshusskogen, Moltemyra og Ellingstranda er prioriterte friluftsområder og gjøres mer attraktive og tilgjengelige for publikum. For hvert område er det laget egne tiltaksplaner. I Karlshusskogen er det etablert en ny turvei som utgjør en rundløype på rundt 3 km. En del av denne traseen, fra parkeringsplassen ved

Burumbråten til Amundbukta, er tilrettelagt for rullestolbrukere. I tillegg har rundløypen blitt lyssatt, og dette ble ferdigstilt i slutten av 2024.

I tilknytning til turløypen arbeider kommunen med å forskjønne badeplassen ved Burumbråten. En grunneieravtale ble inngått i 2023, og en planskisse for området er utarbeidet. Det planlegges blant annet en baderampe, bord, benker og grillplass. Dispensasjonssøknaden for tiltakene er vedtatt og byggesøknaden er til behandling. I tillegg skal det etableres et offentlig toalett i tilknytning til pumpestasjonen nær parkeringsplassen. Dette arbeidet er påbegynt og forventes ferdigstilt innen sommeren 2025.

Moltemyra er et attraktivt friluftsområde for både barn, unge og voksne, og det pågår arbeid med å etablere flere ulike tiltak. En skisse er utarbeidet for å illustrere de planlagte tiltakene på den åpne gressletten der den tidligere BMX-banen lå. Tiltakene inkluderer en sykkelbane, gapahuk, streetbasketbane, grillplass, benker og en tuftepark. Arbeidet bygger på tidligere medvirkning gjennom en mulighetsstudie. I 2023 mottok vi spillemidler for etableringen av tufteparken. Dispensasjon ble gitt i 2024 og byggesøknad er til kommunen for behandling. Høsten 2024 ble grunnen, sykkelbanen og infrastrukturen opparbeidet på området av kommunens egen driftsavdeling. Videre skal etableringen av de ulike tiltakene ut på anbud i 2025.

DNT Vansjø har fått midler fra kommunen til å skilte turveien mellom Tomb og Strømnesåsen, og dette arbeidet startet opp i 2024 og pågår videre i 2025. I tillegg er de engasjert av kommunen for å skilte på den nye turløypa i Karlshusskogen.

I forbindelse med utbygging av Strømnesåsen er det behov for å få på plass en trafiksikker skolevei til Karlshus skole. I 2024 ble det gjennomført befarings med FAU og Trygg trafikk, og Karlshus skole har tatt med 22 elever på befarings av Skråtorpveien og Stasjonsveien. De voksne og elevene hadde ulik oppfatning hvor barna ville gå. Elevene mente de ville benytte Stasjonsveien mens FAU mente de ville benytte Skråtorpveien. Kommunen har avholdt et møte med Bane Nor i juni, for å undersøke muligheten for fortau og gangfelt over Stasjonsveien som både ivaretar trafiksikkerhet for togpassasjerer og skoleelever. Bane Nor ønsker å få et teknisk tegningsgrunnlag som viser løsninger, før de vil ta stilling til mulige forslag. De signaliserte en skepsis til å benytte jernbaneanngangen som skolevei. Kommunen har videre avholdt møte med Statens Vegvesen og Østfold fylkeskommunen for å undersøke nærmere om det kan gjøres noe med jernbaneanngangen ved Skråtorpveien og krysset Stasjonsveien/Skråtorpveien/Tesalaveien for å øke trafiksikkerhet for fremtidige skoleelever. De fleste av tiltakene kommunen foreslo virket utfordrende å få på plass pga. gjeldene regelverk, manglende tallgrunnlag for eksisterende trafikk, og at det trolig ikke var tilstrekkelig krysninger i dag for å anlegge fotgjengerovergang ved Skråtorpveien/undergang. Det var heller ikke avsatt særlig med midler til denne type tiltak i regionen. Østfold fylkeskommunen ville bidra med videre trafikktegninger. Kommunen må komme med konkret forslag til løsninger for å få endelig tilbakemelding.

Prosjektet fortau og droppsoner Andersrødveien var planlagt ferdig i 2024. Imidlertid ble tiltaket dyrere enn antatt, tomteoverdragelsene var tidkrevende, og det måtte søkes om flere dispensasjoner. Vi antar at prosjektet er ferdig utført høsten 2025. Tiltaket skal byggesøkes, og søknaden er under behandling. Når søknaden er godkjent av kommunen, vil arbeidet starte. Vi vil samtidig sette opp nytt busskur med sykkelparkering i den nye droppsonen. Arbeidet gjøres i egen regi med økonomisk støtte fra fylkeskommunen.

Plan- og bygningsloven er en «ja- lov». Det vil si at utgangspunktet er at du skal få tillatelse til tiltaket med mindre tiltaket strider mot bestemmelser i- eller gitt i medhold av lov. Dersom tiltaket strider mot bestemmelser i plan- og bygningsloven eller i planverket, må det søkes om dispensasjon. Det er

tiltakshavers oppgave å begrunne hvorfor de bør få dispensasjon i byggesaker. I Råde sier vi ja når vi kan og nei når vi må. Det innebærer at vi i vår saksbehandling, best mulig, skal belyse handlingsrommet i de aktuelle byggesakene.

Delmål: I Råde har alle et godt oppvekstmiljø.

Strategier:

1. **Fremmer fellesskap, livskvalitet psykisk- og fysisk helse.**
2. Sikrer at barn og unge utvikler ferdigheter til å møte fremtiden ved å ha kvalitet og kompetanse i våre tjenester.
3. Sikrer et helhetlig, sammenhengende og tverrfaglig tjenestetilbud.
4. Er en positiv og trygg samhandlingsaktør for foresatte.
5. Legger til rette for uorganisert og organisert fritidsaktiviteter for alle barn og unge.

Verbalvedtak – videreført:

1. For å forebygge unges psykiske uhelse må dette ha mere fokus i skolen, også som del av undervisningen. Innspill fra blant annet ungdomsrådet, lærere, foreldreutvalg og frivilligheten peker på at psykisk helse burde prioriteres i skolen. Med bakgrunn i disse innspillene, og at elevenes læringsmiljø påvirkes av det psykososiale miljøet, ønsker vi et økt fokus i skolen på elevenes psykiske helse. Følgende punkter til oppfølging:
 - Rådeskolen skal arbeide aktivt med det tverrfaglige temaet folkehelse og livsmestring i kalenderåret 2024.
 - Arbeidet med det tverrfaglige temaet skal bidra til å øke elevenes kompetanse om sin egen og andres psykiske helse, og ha som målsetning å fremme helse, trivsel og læring.
 - Utarbeide konkrete planer for å nå målsettingen, og at dette gjøres i samarbeid med berørte parter for å sikre at det arbeides på tvers av hjem og skole.

Verbalvedtak (nytt):

1. Driftstilskudd fysioterapeuter. Forebygging og rehabilitering er viktig for mange i bygda. Administrasjonen bes før sommeren komme med en sak til Omsorgsutvalget om behovet for å kunne øke antall hjemler innenfor bl.a. fysioterapi. Eventuelt økning legges inn i revidert budsjett i kommunestyrets juni møte.
2. Nyere forskning viser at digital læring utfordrer flere ferdigheter som best utvikles hvor både digitale og fysiske læringsmidler brukes. Kommunen skal bruke alle virkemidlene de har i verktøykassa for at hver enkel elev skal lykkes. Høsten 2024 skal Oppvekst- og Kulturutvalget få en muntlig orientering der administrasjonen viser til handlingsrom vi har innenfor opplæringsloven. Sammen med administrasjon, ansatte i skolen, elever, foreldre og folkevalgte, skal dette våren 2025 bli en skolestrategi for Rådeskolene. Skolestrategien skal innarbeides fra skoleåret 2025/26.
3. Det skal satses videre på Rådes egen kulturskole med et variert tilbud. Vi ber om at kulturskolens tilbud og organisering vurderes og evalueres og at det gis muntlig orientering til OK utvalget om status og eventuelle forslag til endringer, utvidelser i tilbud osv. så snart som praktisk mulig. Vurdering av økonomiske konsekvenser av eventuelle endringer må fremkomme. Eventuell økning legges inn med virkning for skole året 2025/26.
4. Fotballbane og klubbhus i Saltnes. Administrasjonen bes om å utrede muligheten for å overføre fotballbanen, som i dag er et nærmiljøanlegg i Saltnes, til Saltnes

Sportsklubb (SSK). I utredningen skal det fremkomme kostnader ved en slik overføring, årlig leie av grunn, og muligheter for at fotballbanen kan utvides til 9er bane. Det skal også vurderes om det ene barnehagebygget (Enerhuset) kan overføres til SSK, slik at det kan benyttes som deres klubbhus. Det bør vurderes om overføring kan gjøres vederlagsfritt, og hvilke konsekvenser det vil få, samt avtale for tilbakeføring til kommunen. Saken skal fremlegges for Oppvekst- og Kulturutvalget og formannskapet før sommeren 2024.

Status:

De tverrfaglige BTI-møtene (Bedre Tverrfaglig Innsats) oppleves som nyttige for både barnehagene og skolene. I tillegg samarbeider barnehagene og skolene med habiliteringstjenesten, BUPP, helse, familieveiledere, samt mellom skolene i kommunen, barnehagene i nærområdet og idrettslagene. De kommunale barnehagene har et nært samarbeid. Vårt oppvekststeam (i BTI-modellen) fungerer som en nyttig plattform for å jobbe tverrfaglig med utfordringer som ikke har kunnet løses gjennom de ordinære tjenestene.

Alle tjenesteområder som jobber med barn, unge og deres familier, har deltatt i opplæringsprogrammet «Tidlig inn». Dette programmet tilbys av regionale opplæringsteam (ROT), som inkluderer KORUS (Kompetansesenter rus), RBUP (Regionsenter for barn og unges psykiske helse), RKBU (Regionalt kunnskapssenter for barn og unge), RVTS (Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging) og Bufetat (Barne-, ungdoms- og familieetaten). Opplæringen er gratis for kommunene og tilpasses deres spesifikke behov. Målet med opplæringen er å øke kunnskapen om ulike utfordringer knyttet til svangerskap og de første leveårene til barnet, med særlig fokus på helsestasjonsarbeid. Det er også viktig at ansatte fra flere tjenesteområder deltar, da temaene som tas opp inkluderer rus, psykisk helse og vold i nære relasjoner. Gjennom dette programmet ønsker man å ivareta barnets helse og utvikling, samtidig som man hever kompetansen både på system- og individnivå.

Regional kompetanseheving (Rekomp) for alle ansatte i barnehagene i samarbeid med Høgskolen i Østfold har vært en suksess. Dette initiativet har hatt et fokus på barnehagelovens kapittel 8, som handler om å skape trygge og gode barnehagemiljø for barna. I løpet av dette året har alle barnehagene vært aktive deltakere i kompetansehevingen, noe som har bidratt til økt faglig utvikling og bedre kvalitet i tilbudet til barna. Det er flott å se hvordan samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og barnehagene kan føre til positive endringer i hverdagen for både ansatte og barn.

Skolene har også hatt et samarbeid med Høgskolen i Østfold, i Desentralisert kompetanseheving (Dekomp). Høsten 2024 startet et nytt prosjekt opp, der fysisk aktiv læring var tema. Målsetningen er å kurse ansatte i ulike metoder som fremmer læring under aktivitet, fortrinnsvis utendørs.

Ungdomsteamet fra psykisk helse har jobbet aktivt med kommunens skoler for å støtte ungdom som har en utfordrende hverdag. Det er startet opp gruppetiltak for ungdom som opplever nedstemthet eller depresjon. I tillegg har avdelingen fått tilskuddsmidler for å videreføre prosjektstillingen «Ungdoms- og pårørendekontakt», som har som mål å forebygge psykisk uhelse og utvikling av rusmiddelavhengighet blant barn og unge. Det er også bevilget midler til en ny stilling som fritidskontakt, som jobber forebyggende på arenaer der ungdommer oppholder seg. Tilskuddsmidler har gjort det mulig å styrke skolehelsetjenesten med en helsesykepleier i 40% stilling, som har blitt fordelt på Tomb VGS og på Karlshus skole. I tillegg har hun bidratt i gruppetilbud på Råde ungdomsskole.

Ved Råde ungdomsskole har det vært perioder med utfordrende ungdomsmiljø. Som følge av dette har kommunen satt inn en rekke tiltak, som økt voksentetthet, innkjøp av elevmøbler og utstyr som fremmer aktivitet, for å motvirke disse tendensene, samt fremme trivsel og læring. Resultatene av disse tiltakene har vist effekt mot slutten av kalenderåret, da man ser at elevene opplever økt trygghet og trivsel. Arbeidet med ungdomsmiljø og oppfølging av dette krever tett oppfølging og samarbeid fra hele kommunens tjenesteapparat sammen med foreldrene og prioriteres høyt.

Spetalen skole skal fra høsten 2025 delta i forsøkskommuneordningen der de skal ha fritak fra fag- og timefordelingen. Skolen ønsker å utforske hvordan de kan legge til rette for en skolehverdag som i større grad fremmer fellesskap, livskvalitet, og psykisk- og fysisk helse. Forberedelsene til dette arbeidet startet høsten 2024, og ansatte, foresatte og elever er involvert i prosessen.

Folkehelse og livsmestring er temaer som er integrert i alle fag i skolen. Målet er å gi elevene viktig kompetanse som fremmer god fysisk og psykisk helse, samt å fremme refleksjon slik at elevene kan få mulighet til å ta ansvarlige valg for egen hverdag. Et annet mål for undervisningen er å bidra til at elevene utvikler ferdigheter som er nødvendig for å mestre livet.

Nav Råde har fått tilskuddsmidler fra Statsforvalteren og har startet opp et nytt prosjekt som heter Råhjelp. Hensikten med prosjektet er å jobbe forebyggende med barn og unge i alderen 13-30 år, og så langt ser resultatene positive ut. I prosjektet er det også jobbet med å planlegge et lavterskeltilbud til ungdom som sliter med psykiske lidelser, til ungdom som ikke kan nyttiggjøre seg av ordinære Nav-tiltak. To veiledere på har fått opplæring i "Hverdagsglede". Målet er å øke kvaliteten på de tjenestene som blir tilbudt ungdom, og forhåpentligvis vil færre faller utenfor.

Nav Råde har et eget ungdomsteam som har jobbet med å følge opp unge fra 18- 30 år i forhold til arbeid og aktivitet, samt økonomisk ytelse og helse.

Vi er opptatt av å kartlegge familiesituasjon, og har gitt økonomisk støtte til familier med svak økonomi slik at barn og unge kan være med i organisert og uorganisert fritidsaktiviteter. Ungdom fra Råde var med på seiltur med Christian Radich sommeren 2024, og Nav har bistått med å søke «Ferie for alle» (Røde Kors), og administrere julegaver til barn i alderen 0-18 år levert av Røde Kors.

Sak som gjelder fysioterapitjenesten, er lagt frem og ble behandlet i helse- og velferdsutvalget. Saken følges opp videre jfr verbalvedtak for 2025.

Vi har i 2024 innledet dialog med Saltnes SK for å legge til rette for en prosess med å lage en felles avtale for at de skal overta enerhuset/barnehagebygget som klubbhus, samt overta nærmiljøanlegget/kunstgressbanen i Saltnes. Arbeidet videreføres inn i 2025.

Verbalpunktene knyttet til skolestrategi og kulturskolen er utsatt. Skolestrategien skal innarbeides fra oppstart av skoleåret 2026/2027 og vurderinger knyttet til kulturskolen vil gjøres i 2025.

Delmål: I Råde har alle mulighet til å leve og bo selvstendig.

Strategier:

1. ***Sikrer tidlig innsats og forebyggende arbeid på tvers av kommunens tjenester.***
2. Legger til rette for helhetlig oppfølging av innbyggere med utgangspunkt i de tjenester den enkelte har behov for.
3. Arbeider for at alle har mulighet til å mestre eget liv i eget hjem så lenge som mulig.
4. Involverer innbyggerne og legger vekt på deres ressurser og erfaringer.
5. Sikre gode muligheter for livslang læring og nødvendige ferdigheter.
6. Legger til rette for at det skal være trygt å bo og leve i Råde.

Verbalvedtak - videreført:

1. Forprosjekt for bygging av Eldretun, tilrettelagt bofelleskap i Saltnes og Karlshus:
 - Det skal vurderes et offentlig/privat samarbeid
 - Lokasjon(er) avklares i kommuneplanprosessen
 - Husbankfinansiert
2. Råde skal ha et lokalt NAV kontor. For å følge opp folk som skal komme i arbeid, eller beholde arbeidet, er det viktig at NAV styrker samarbeidet med lokale utdanningsinstitusjoner, lag og foreninger, arbeidsgivere, arbeidslivets organisasjoner, og andre kommunale virksomheter. Det skal jobbes ekstra med ungdomsledighet, og få flere flyktninger ut i arbeid.

Status:

Med barnevernsreformen og endringer i velferdslovgivningen er det et krav om å jobbe helhetlig og forebyggende. Samhandlingsplikten innebærer at vi juridisk sett må samarbeide på tvers når det er nødvendig. Råde kommune har i flere år hatt fokus på samarbeid på tvers av organisatoriske grenser. I tråd med BTI, opplæringsprogrammet Tidlig Inn, og prosjekt 1-2-3, systematiseres det forebyggende arbeidet i kommunen på tvers av avdelinger og virksomheter.

Kommuneledelsen har sammen med barnevernet og virksomhetsleder for familie gjennomført veiledningsprogrammet til Buf-dir (Barn-, unge og familiedirektoratet). Ansatte i barnevernet har vært involvert i å jobbe med mål og strategier i henhold til barnevernreformen. Hensikten med veiledningsprogrammet har vært å få støtte i prosessen med å utvikle barneverntjenesten etter ny barnevernlov, her ved å styrke ledelseskompetansen og få på plass systemer og arbeidsformer som møter utfordringene tjenesten står ovenfor. Dette har vært et nyttig arbeid som har ført til at barnevernet har stått stødigere i en omstillingsprosess der man nå har et større fokus på brukermedvirkning og dokumentasjon, samt skiller tydeligere mellom kjernebarnevern og lavterskel. Arbeidet har ført til tverrfaglig samarbeid og en gjensidig forståelse av hverandre ståsted på tvers av tjenester og nivåer.

Tidlig innsats er sentralt for gode resultater i skolen. I dette arbeidet inkluderes PPT og barnevern, sammen med skoler og barnehager, for å være tidlig ute med tiltak rundt elever som trenger det. PP-tjenesten har jobbet videre med overgangsrutiner med skolen i 1. og 8. trinn. Både PPT og skolene opplever at det er et godt samarbeid som bidrar til smidigere overganger og bedre læringsmiljø. Skolene må jevnlig og systematisk vurdere om elevene har tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Skolene har et stort handlingsrom til å prøve ut ulike tiltak for å tilpasse opplæringen for elevene innenfor fellesskapet, noe som er vår første prioritet i vårt daglige virke. Gjennom elevsamtaler, observasjon, underveisvurderinger og samarbeid hjem-skole, skal skolen kunne fange opp elever som står i fare for å ha en skjevutvikling. Råde kommune har en felles kartleggingsrutine som skal fange opp elever som man mistenker ikke har tilfredsstillende utbytte av opplæringen.

Kartleggingsrutinene bygger både på obligatoriske nasjonale føringer samt kommunalt valgte kartleggingsverktøy. Målet er å kvalitetssikre resultatene slik at man får et felles sammenligningsgrunnlag. Rutinen sikrer også et tett samarbeid med PPT.

PP-tjenesten og styrket barnehage er godt i gang med CLASS-sertifisering. Dette er en metode for å måle kvalitet i barnehager og derav avdekke områder med behov for tiltak. Kommunens fysioterapeut og ergoterapeut har hatt observasjon i barnehagen av alle skolestartere.

Vi har sterkt fokus på forebygging og helsefremmende arbeid. Vi jobber kontinuerlig med å sikre tidlig innsats og rask tilgang til psykisk helsehjelp der vi ser behov for dette. De eksisterende lavterskeltilbudene opprettholdes, samtidig som det utvikles nye tjenester og tiltak. Vi har god oppfølging av innbyggere med komplekse behov, og ser positive resultater av behandlinger som er igangsatt innenfor psykisk helse og rus. Ungdomsteamet har rettet spesielt oppmerksomhet mot barn og unge, med faste medarbeidere til stede på skolene for å gi støtte. I tillegg satses det på å heve kompetansen blant de ansatte, med mål om å styrke kunnskapen om psykisk helsearbeid rettet mot barn og unge.

Prosjekt «Sommerjobb for ungdom» er gjennomført, og 15 ungdommer har hatt jobb i sommer. Nav har bidratt til å sikre livsopphold og bolig i et stramt boligmarked, og har en egen boligkonsulent som også jobber på tildelingskontoret. Vi har bosatt 16 flyktninger i 2024.

Oppfølgingen av mennesker som skal komme i eller beholde arbeidet følges opp via kommunens eget NAV-kontor. Dette gjøres i et godt samarbeid med oppfølgingstjenesten, Drop-out veiledere i videregående skole og bedrifter i området. Dette har bidratt til at unge raskt får riktig hjelp til å komme i aktivitet. Vi er opptatt av å sikre langvarig tilknytning til arbeidslivet. Dette gjøres blant annet ved å ha fokus på kurs og utdanning som er relevant for å komme i arbeid. I desember 2024 var det 62 unge som var aktuelle for oppfølging i henhold til ungdomsgarantien, og av disse hadde 12,2 % kun grunnskole. Andelen innvandrere var 31,7 %. Alle som er i ungdomsgaranti-ordningen har en fast kontaktperson og tett oppfølging.

Det er jobbet målrettet med å få flyktninger i arbeid, og funnet språktrening for de som skal kombinere dette med norskopplæring. I desember 2024 var 56 % av ukrainere bosatt i kommunen i jobb. 15 personer var registrert hos Nav og fikk arbeidsrettet oppfølging for å komme i arbeid.

Det er gjennomført innflytting i leilighetene i Karlshus Ringveien borettslag. Det har vært fokus på individuell tilpassing gjennom innflyttingsperioden. Tilbudet beboere får ses ift den enkeltes ressurser. Det har vært god dialog med tjenestemottaker og pårørende for å gi gode individuelle tjenestetilbud. Fokus vil fremdeles være på egenmestring som bidrar til beste mulig livskvalitet for den enkelte.

Frisklivssentralen driftes videre og det utvikles og gjennomføres stadig nye tilbud. Hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering har vært i fokus. Helsehuset, ved avdeling Hjemmesykepleien, har gjennomført prosjekt med kompetansemidler, hvor en osteopat har jobbet med de ansatte med fokus på hverdagsmestring. Ønsket er at den enkelte innbygger skal være mest mulig selvhjulpne og bevare sine ressurser lengst mulig. Rapporten har gitt gode innspill til videre jobb.

Kommunehelsetjenesten (KHT) ved ankomstsenteret har hatt et godt samarbeid med UDI og driftsoperatør når det gjelder tilpasning og tilrettelegging for asylsøkere med ulike fysiske eller psykiske behov. KHT har som mål å kartlegge behov tidlig i ankomstfasen og iverksette tiltak for å

sikre muligheter for å ivareta egenomsorg, samt å sikre tilgang på nødvendige helsetjenester. KHT har samarbeidet med virksomhet familie og driftsoperatør på ankomstsenteret i forbindelse med oppfølging av sårbare barn og deres familier.

Forprosjekt eldretun vil sees i sammenheng med prosjektet rehabilitering av helsebygg/multibygg. Folkevalgte har nå fattet vedtak om at vi skal beholde eksisterende helsehus og det jobbes nå med å vurdere mulighetene i dette prosjektet samlet. Det er opprettet et eget prosjekt i Smartbygda Råde for videre arbeid med fremtidens helsetjenester. Status i dette arbeidet er omtalt i eget punkt under Smartbygda Råde.

ATTRAKTIVE RÅDE

Hovedmål: Råde har en bærekraftig tettstedsutvikling som legger vekt på lokale muligheter og mangfold

Delmål: Råde er en næringsvennlig og attraktiv kommune for eksisterende og nye bedrifter og virksomheter

Strategier:

1. Legger til rette for bedrifter og virksomheter som ønsker å vokse, og stimulere til nyetableringer
2. Etablerer arenaer som stimulerer til samhandling og utvikling gjennom tillit og deling
3. Samarbeider aktivt om næringsutvikling med regionens næringslivsaktører
4. **Stimulerer til digitalisering av tjenester for å sikre forutsigbart og effektivt kommunalt planarbeid og saksbehandling**
5. Motiverer til et grønt skifte og smarte løsninger i eksisterende og nye bedrifter
6. Motiverer ungdom til å tilegne seg kompetanse som næringslivet etterspør
7. Motiverer næringslivet til å satse på ungdom og ta inn lærlinger

Verbalvedtak – videreført:

1. Innen 2030 er målsettingen at flere arbeidspendler inn, enn ut av Råde. Kommunen skal arbeide aktiv med arealplanlegging og tilrettelegge av nødvendig infrastruktur. Det skal arrangeres årlig næringslivsdag. Kommunen skal også jobbe med å få en egen næringslivsansvarlig på teknisk som skal ha ett overordnet dialog ansvar med næringslivet.

Status:

[DigiHelsestasjon \(digital portal\)](#) er blitt implementert, dette gjør at innbyggere vil kunne ha digital dialog med helsestasjonstjenestene. Innbyggere vil også se fremtidige avtaler og gjennomførte konsultasjoner/besøk og være forberedt før konsultasjon med helsesykepleier eller annet personell i helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Skolene og barnehagene bruker digitale løsninger i kommunikasjon innad på skolen/barnehagen og med foresatte. I tillegg brukes det flere verktøy til digital kommunikasjon og samhandling med elevene i skolen.

Digital hjemmeoppfølging er blitt etablert i Råde kommune. Innbyggere med denne tjenesten kan foreta målinger av blant annet blodtrykk, blodsukker, vekt med mer. Resultatene følges opp av Digi-sykepleier, dette er en sykepleier som bruker teknologiske hjelpemidler, som er i en sentral i Fredrikstad kommune, og som er i tett samarbeid med hjemmesykepleien i Råde. Tjenesten er gratis for innbyggeren og er ment å fange opp endringer i helsetilstanden for å sette i verk tiltak så tidlig som mulig. Gjennom året har medisineringsstøtte vært i fokus og kommune har nå venteliste på denne tjenesten. På sykehjemmet er det tatt i bruk fallsensorer, som oppleves positivt både for beboere og ansatte. Lokaliseringsteknologi som GPS benyttes som et tiltak for innbyggere med demenssykdom.

Det satses på kompetanseutvikling og benytte rett kompetanse på rett plass. Prosjekt TØRN i regi av KS er i gang på sykehjemmet. Det jobbes med oppgavekartlegging, ansvar og bruk av riktig kompetanse på rett plass til rett tid.

Nav har innvilget mange kurs, har bidratt med rekruttering til bedrifter som trenger arbeidskraft, og har hatt fokus på inkludering.

Nav har gitt lønnstilskudd til bedrifter som rekrutterer ungdom, og har samarbeidet tett med «Aktiv på vei til lærlingplass», noe som har gitt flere av ungdommene lærlingplass i løpet av kort tid.

Barnehagene og skolene tar imot lærlinger hvert år. Barnehagene og barneskolene tar også imot arbeidsukeelever fra Råde ungdomsskole, og elever fra videregående skoler som er i praksis.

Innen helse har det gjennom hele året vært bedre rekruttering til stillinger for høgskolepersonell.

Helsehuset har lyktes med ordning med overdekning av høyskolepersonell i hjemmetjenesten for å redusere/unngå vikarbyrå. Det har i 2024 ikke vært benyttet vikarbyrå i hjemmetjenesten.

Kommunehelsetjenesten på ankomstsenteret har lyktes i rekruttering av helsepersonell og har ikke benyttet vikarbyrå i perioden. Virksomhetene har et kontinuerlig fokus på kompetanseheving, med videreutdanninger, internundervisning, kurs og fagdager, herunder Mitt livs ABC.

Proessen med å oppheve eldre reguleringsplaner ble startet opp i 1. tertial 2024. Oppheving av eldre reguleringsplaner, som ikke lenger fungerer som gode styringsverktøy, er en del av oppryddingen i kommunens planregister og plangrunnlag. Kommunen har varslet berørte parter, naboer og offentlige myndigheter. Kommunen mottok flere merknader til oppstarten i løpet av 2. tertial, hvorpå administrasjonen i 3. tertial vurderte disse samt gjennomgikk en grundig evaluering av de 6 eldre reguleringsplanene. Administrasjonen utarbeidet plandokumenter (planbeskrivelse, plankart og vedlegg), og vil legge frem dette for politisk behandling før det legges ut til offentlig høring og ettersyn i 1. tertial 2025.

Når en ny kommunestyreperiode starter, skal kommunen utarbeide en kommunal planstrategi.

Formålet med dette er at kommunestyret tidlig tar stilling til hvilke nye planer som skal settes i gang, hvilke eksisterende planer som trenger revidering, og hvordan ressursene til planarbeidet skal fordeles. Kommuneplanens samfunnsdel gir føringer for hvilke prioriteringer som skal gjøres. Et mål kommunen har er å ha færrest mulig planer, de vi har skal fungerer som gode styringsverktøy.

Arbeidet med planstrategien startet opp i 1. tertial. I 2. tertial ble forslag til planstrategi utarbeidet, og meldt opp til formannskapet 05.09.24, hvor utleggelse av planstrategien på offentlig ettersyn ble behandlet. Den 17. september ble planstrategien lagt frem og drøftet i regionalt planforum.

Regionalt planforum er en arena hvor saker av regional interesse kan legges frem og drøftes med regionale myndigheter, nabokommuner og andre relevante aktører for saken. Kommunen mottok flere merknader, både i forbindelse med regionalt planforum og i løpet av høringsperioden. Disse ble vurdert av administrasjonen og enkelte av innspillene ble innarbeidet i planstrategien.

Kommunestyret vedtok kommunal planstrategi 5. desember 2024.

Det er avholdt oppstartsmøter for de fleste arealene som ble avsatt til nye utbyggingsområder i kommuneplanens arealdel som ble vedtatt i 2023. I det videre arbeidet med disse reguleringsprosessene vil det være viktig for kommunen at de overordnede føringene som ligger i kommuneplanens samfunnsdel, arealdel og andre aktuelle planer blir ivaretatt. Utviklingen skal skje i tråd med gitte føringer, og hensynet til naboer og miljø blir viktig. Her spiller medvirkning og samhandling en viktig rolle.

Reguleringsplanarbeider (prosess og status):

1. Råde mølle: Oppstartsmøte er avholdt og forslagstiller har varslet oppstart.
2. Sognhøy: Oppstartsmøte er avholdt og forslagstiller har varslet oppstart med forslag til planprogram for konsekvensutredning da det er krav om konsekvensutredning. Innkomne høringsuttalelsene er gjennomgått med kommunen
3. Lingen hageby: Forenklet planendring av reguleringsplan for Lingen hageby i tråd med justering i kommuneplanens arealdel er vedtatt delegert.

4. Langøyveien næringspark (N3): Oppstartsmøte er avholdt og forslagstiller har varslet oppstart. Kommunen har gitt tilbakemelding på foreløpig utkast.
5. Hestholmen (FB4): Oppstartsmøte er avholdt og forslagstiller har varslet oppstart. Dialogmøte om videre prosess avholdes i 1. tertial 2025.
6. Burumbråten: Forenklet planendring av reguleringsplan for Ringstad – Burumbråthen (Andersens gartneri) i tråd med justering i kommuneplanens arealdel, er vedtatt delegert.
7. Rygge flystasjon: Oppstartsmøte er avholdt og forslagstiller har varslet oppstart. Det er avklart at det blir en statlig planprosess slik Moss og Råde kommuner anmodet om. Det vil si at staten er planmyndighet.
8. Krogstadfjorden (B3 og KB6): Oppstartsmøte er avholdt og forslagstiller har varslet oppstart. Dialogmøte om videre prosess avholdes i 1. tertial 2025.
9. Åkebergmosen næringsområde (N1 og N2): Oppstartsmøte er avholdt og forslagstiller har varslet oppstart med forslag til planprogram for konsekvensutredning, da det er krav om konsekvensutredning.
10. Oksenøen leir: Første oppstartsmøte ble holdt i desember 2019. Kommunen mottok et utkast til detaljregulering i 2024. Fordi dette var flere år siden, og nye føringer og kommuneplanens arealdel var på plass, ble det vurdert at det var behov for et nytt oppstartsmøte og varsel om oppstart. Andre oppstartsmøte er avholdt og forslagstiller har varslet oppstart av planarbeid, med frist for innspill 1 tertial 2025.
11. Lågbu hyttefelt (FB2): Oppstartsmøte er avholdt og forslagstiller har varslet oppstart. Frist for innspill til oppstart i 1. tertial 2025.

Råde kommune er en næringsvennlig kommune som gjennom strategier og arealplaner legger til rette for både vekst blant eksisterende bedrifter og etablering av nye virksomheter. Gjennom samarbeid i Mosseregionen Interkommunale Politiske Råd (MIPR) jobber kommunene Våler, Vestby, Moss og Råde sammen på tvers av ulike områder, inkludert næringsutvikling. Det er essensielt å betrakte regionen som en helhet når det gjelder næringsutvikling. Den felles Strategiske næringsplanen for 2023-2026 definerer mål for fremtidig næringsvekst og viser hvordan kommunene posisjonerer seg i forhold til andre regioner, med hensyn til faktorer som geografisk plassering, andel inn- og utpendlere, og mer. I februar 2024 ble det offentliggjort tall for 2023 som viser at 2677 personer pendler ut av kommunen, mens 2725 personer pendler inn. Det er altså nå flere personer nå pendler inn til Råde enn de som pendler ut, noe som er interessant med tanke på at vi er bygd mellom byene.

På vegne av medlemskommunene i MIPR har Rambøll gjennomført en kartlegging og analyse av arealbehov og arealreserver for plasskrevende virksomheter i Mosseregionen. Med arealreserve for plasskrevende virksomheter menes tomter på minst 15 daa, der bebygd areal utgjør mindre enn 10 %. Analysen ble ferdigstilt og presentert for MIPR i 2. tertial. I Råde blir særlig Åkebergmosen trukket frem som et regionalt viktig næringsområde, med en arealreserve på 317 daa.

Smartbygda Råde

Styringsgruppen for Smartbygda Råde har besluttet 8 prosjekter for utvikling av Rådesamfunnet:

1. Prosjekt Multibygge / Helsehus
 - a. Kommunestyret har besluttet at man beholder eksisterende Helsehus og man skal rehabilitere og se på nye måter dette kan benyttes på.
 - b. Prosjektgruppen innhenter nå erfaringer og inspirasjon fra tilsvarende prosjekter i andre kommuner og innspill fra innbyggere og medarbeidere. Det vurderes og starte

opp en mulighetsstudie for å se på hvilke andre funksjoner som kan være aktuelt å ta inn i dette prosjektet

- c. Kommunen har mottatt kr.225.000.- i tilskudd fra klimasats. Støtten skal gå til en helhetlig kartlegging som konkretiserer klimagassreduserende tiltak på flere områder for det konkrete prosjektet, for eksempel klimavennlig materialbruk, ombruk, energiløsninger, arealbesparelser og muligheter for utslippsfri bygge- og anleggsplass.

2. Prosjekt Sentrum

I første omgang handler dette prosjektet om å etablere 1000-års plassen som en attraktiv møteplass, men dette må også ses i sammenheng med utvikling av Park 4 og Torg 1, samt sentrumsutviklingen som helhet. Etterhvert vil det da være behov for nye prosjekt-eiere og prosjektledere.

Det er gjennomført befaring i sentrum og idedugnad sammen med NMBU og Høgskolen i Østfold. Akademia hadde mange gode innspill, råd og erfaringer, og de fortsetter nå å vurdere hvilke deler av sentrum som kan være aktuelle for samarbeid rundt utvikling.

3. Prosjekt Mobilitet / Sykkelbygda Råde

Prosjektet har som formål å utvikle og implementere miljøvennlige mobilitetstilbud for innbyggere, besøkende og næringsliv i Råde. Kommunen ønsker å redusere behovet for bilbruk, i arbeidet vil vi se på kollektivtilbud og søke å skape gode løsninger for sykkel og gange. Derfor har gruppa kommet frem til følgende delprosjekter:

Delprosjekt 1: Elsykkelordning for ansatte i kommunen og næringsliv. Det har vært innhentet informasjon om slike prosjekter fra andre kommuner og arbeidet med å tilpasse dette til Råde kommune. Det arbeides for å kunne tilby ansatte i Råde en slik ordning i løpet av våren 2025.

Delprosjekt 2: Reisevaneundersøkelse i Råde: Studentoppgave HIØ.

I oktober/november 2024 ble det gjennomført en spørreundersøkelse i Råde om reisevaner og mobilitetstiltak i kommunen. Undersøkelsen ble gjennomført av studenter ved Høgskolen i Østfold. Spørreundersøkelsen ga verdifull innsikt om innbyggernes behov og ønsker for at man skulle velge mer miljøvennlig transport. Dataene brukes i det videre arbeidet for å motivere til mindre bilbruk og økt folkehelse ved mer sykling og gåing, samt å måle disse endringene.

Delprosjekt 3: Sikker sykkelparkering i Råde

Prosjektgruppa har utforsket utforming og plassering av sykkelparkering i form av låsbare skap. Gruppen har kommet frem til at sykkelskapene bør stå i Karlshus sentrum for å gjøre det mer attraktivt å sykle dit. Utformingen skal derfor være i tråd med sentrumsplanen og tilhørende estetisk veileder.

Delprosjekt 4: Midler fra Klimasats

Kommunen har fått kr 360 000 i støtte fra Klimasats. Støtte fra Klimasats skal brukes for å utrede mulige tiltak som kan integreres i planarbeidet og resultere i et godt beslutningsgrunnlag og økt kompetanse om reduserte utslipp for sykkel- og gang-infrastruktur, i første runde spesifikt mellom Tomb og Karlshus. Prosjektgruppa har

skrevet en fremdriftsplan som legger opp til at utredningsarbeidet skal startes våren 2025 og fullføres i løpet av 2026.

4. Prosjekt Smart Energi Råde

Dette prosjektet har som mål å sikre en trygg og stabil energiforsyning, å skape bedre forutsigbarhet for kommunens energikostnader og identifisere muligheter for å øke bruken av fornybar energi, som både forbedrer kommunens klimaregnskap og bidrar til å nå nasjonale og globale mål.

Prosjektet arbeider med kartlegging og utredning av tiltak som kan redusere energibruk, utjevne energibruken og muligheter og effekter med utstrakt bruk av sol og vindenergi. Dette prosjektet har som mål å sikre en trygg og stabil energiforsyning, å skape bedre forutsigbarhet for kommunens energikostnader og identifisere muligheter for å øke bruken av fornybar energi, som både forbedrer kommunens klimaregnskap og bidrar til å nå nasjonale og globale mål.

Det er holdt flere møter med Næringsforeningen og Bondelaget. Her har det blitt presentert Smart Energi Løsninger og introdusert smart energiteknologi med eksempler på løsninger som solcelleanlegg, varmepumper, smarthus-teknologi, elbilladere, energieffektivisering og integrerte energisystemer. Det er besluttet at det skal søkes om midler fra Enova for å finansiere en kartlegging av bygningers energibehov etter den danske modellen.

I oktober 2024 hadde formannskapet workshop om smart energi med fokus på bærekraft, kostnadsbesparelser og samfunnsnytte med bruk av smart energi, som et grunnlag for nytenking på dette området i Råde kommune. Etter en orientering om muligheter og anbefalinger for satsinger innen smart energi, drøftet formannskapet hva det kunne være aktuelt å satse på i Råde kommune. Et av temaene som ble drøftet var muligheter og begrensninger for bruk av solceller i Råde kommune.

Målet for 2025 er gjennomføre en energikartlegging etter den danske modellen. Den danske modellen for energikartlegging er en systematisk metode for å undersøke energibruken i bygninger. Den samler inn detaljert informasjon for å identifisere muligheter for energisparing og effektivisering, og utvikler en handlingsplan basert på funnene. Den omhandler også et bredere perspektiv der man ser på Rådesamfunnet i sin helhet. Hvor kan man produsere, og hvilke energiløsninger er aktuelle i de områdene. Det som er unikt i denne sammenheng er at dette er innovasjon på tvers av næringslivet i Råde og Råde kommune.

5. Prosjekt Digital Innbyggerinvolvering

Mål for prosjektet er at innbyggerne finner god informasjon om kommunale tjenester, at innbyggerne kan kommunisere med kommunen og at innbyggerne finner informasjon både på kommunens hjemmeside og på andre aktuelle sosiale medier. Kommunikasjonen formidles i universell utformet format, og tar hensyn til GDPR.

Underprosjekt ny nettside er i gang og ny hjemmeside vil bli lansert i forbindelse med kommunestyrets møte i juni 2025. Digitalisering av skjemaer videreføres i 2025 og dette vil bli så langt det er mulig fullført samtidig med lansering av ny hjemmeside.

6. Prosjekt Sosial bærekraft / mental helse for unge

Prosjektet har som målsetting at ungdom vokser opp og har verktøy for å mestre eget liv. Ulike utfordringer som dukker opp gjennom oppveksten bør håndteres for å kunne gi vekst. Barn og unge og deres familier skal ikke kjenne at de står alene når noe skjer. Kommunen ønsker å forebygge mest mulig og være tilgjengelig når noe skjer. For best mulig tilgjengelighet, vil kommunen være synlig på de arenaene barn og unge allerede er. Det er også ønskelig å få til støttefunksjoner for foreldre gjennom noe som kan kalles en foreldreskole, med nettverksbygging, kurs og erfaringsutveksling etc.

Prosjektet er i kartleggingsfasen og har hatt både en wokshop med Ungdomsrådet og dialogmøte med foreldre i kommunen. Nå planlegges videre fremdrift ut fra informasjonen som kom frem i disse møtene, samt workshops med elevrådene ved alle våre skoler.

7. Prosjekt Blågrønn næring

Prosjektet har som mål å skape nye næringer for landbruket i Råde og omegn. Gevinster ses ift arbeidsplasser, ernæring, beredskap, selvforsyning og opplevelser.

Prosjektet har arbeidet med grønne aktiviteter knyttet til fiskeoppdrett og samdrift med drivhus, turisme, kulturlandskap og mikrohush.

8. Prosjekt Frivillighet

Vi tror at dette arbeidet samlet sett vil øke Rådes attraktivitet, både som bokommune og næringskommune, og bidra til at Rådesamfunnet utvikles både med fokus på attraktivitet og bærekraft. Prosjektet er i oppstart, prosjektleder starter i 2025. Det planlegges for å knytte kontakt med friskliv, frivilligkoordinator, fritidskontakt, BUA-kontakt og frivilligheten i dette arbeidet. Røde kors er også en aktuell part i dette arbeidet.

Delmål: Råde er en attraktiv bo- og besøkskommune.

Strategier:

1. Sikrer variasjon, kvalitet og kapasitet i boligbyggingen ved et balansert og bærekraftig bosettingsmønster
2. Utvikler boområder på tvers av generasjoner og kulturer
3. **Sikrer utvikling og riktig disponering av kommunale boliger**
4. Utvikler gode nærmiljøer og levende bygdesentra med gode kvaliteter
5. Legger til rette for opplevelsesbasert næring med fokus på lokal mat og drikke, kulturliv og friluftsliv som fremhever Råde sine kvaliteter.
6. Bidrar til utvikling av et transportsystem som er lett tilgjengelig, trygt, forutsigbart og miljøvennlig

Verbalvedtak – videreført:

1. Øke tilbudet på offentlig transport internt i kommunen og til og fra kommunen. Det etableres en arbeidsgruppe med medlemmer fra alle partier og ordfører som sammen med administrasjonen, og andre interessenter gjennom prosjektet Smart bygda Råde, jobber frem hvilke muligheter det finnes for et bedre tilbud for innbyggerne i Råde. Arbeidsgruppen legger frem foreløpige resultatene for de tre utvalgene og formannskapet i løpet av høsten 2024.

Verbalvedtak (nytt):

1. Vedlikeholdsplan for kommunale bygg, veier m.m. oppdateres og fremlegges samfunnsutvalget. Planen skal også inneholde kostnadsoverslag for større

vedlikeholdstiltak/oppgraderinger. Det bes om at planen også inneholder vurdering av hva ny teknologi gir av muligheter for gatelys/punktbelysning på steder hvor det i dag mangler belysning. (som f.eks Bruksveien, Teltebua, Tombbakken opp til Blå Kors bygget-Hauga, Bussholdeplasser osv.)

2. Det er et økende behov for å bosette flyktninger. Det ønskes tertialvis status i arbeidet.
3. Julebelysning og pynting sommer og jul i Saltnes og Karlshus. Det etableres en arbeidsgruppe folkevalgte sammen med administrasjonen. I dialog med Råde handelsstand, Råde Bondelag, Saltnes Grendelag, og Frikirken utarbeides en plan for innkjøp og pynting av de to stedene på sommeren og i julen. Det fremlegges sak i SAFU og formannskapet før sommeren, slik at det kan bevilges midler til dette i kommunestyret i juni 2024.
4. Det er ønskelig at kommunen ser på arbeidet med oppfølging av ulovligheter. Administrasjonen bes å se til andre kommuner og komme tilbake til Samfunnsutvalget med en sak i løpet av året, hvordan dette er organisert andre steder, administrasjonens behov, samt finansieringsmuligheter.

Status:

Kommuneplanens arealdel fastsetter retningslinjer for utviklingen av kommunen og legger dermed føringer for fremtidens Rådesamfunn. Planen legger grunnlaget for etablering av attraktive boligområder, sentrumsområder, friluftsområder og næringsarealer, som er viktige for å videreutvikle lokalsentrene og skape bærekraftige bosettingsmønstre. I tillegg stilles det krav om at estetikk, miljøhensyn og landskap skal tas i betraktning ved utvikling av kommunens områder. Disse retningslinjene tas nå inn i arbeidet med de pågående reguleringsplanene som kommunen behandler.

Det er mange ulike tiltak som jobbes med i mobilitetsgruppa i Smartbygda prosjektet. Gjennom høsten har prosjektgruppa jobbet med reisevaneundersøkelse, sykkelparkering og elsykkelordning for ansatte. Verbalpunktet, økt tilbud om offentlig transport vil jobbes med i det videre arbeidet

Omsorgsboliger for personer med funksjonsnedsettelse er nå etablert i Karlshus Ringveien Borettslag, der hver beboer eier sin egen leilighet. Råde kommune har tilrettelagt en egen tjenestebase med personalfasiliteter for å sikre individuelt tilpassede og gode tjenester. Boligene ble overtatt av kjøperne i august, og turnusdriften er nå i gang.

Strømnesåsen er et av de viktigste større utbyggingsområdene for boliger. Området tilrettelegger for blandet boligbebyggelse på om lag 300 boligenheter for Nordre del fordelt over flere år. Det er gjennomført en teknisk gjennomgang og fjernet bestemmelser som ikke er i tråd med lov og teknisk forskrift. Det er også startet opp en forenklet reguleringsprosess for mindre justeringer da planen fra 2010 ikke har tatt høyde for vegfyllinger som berører regulerte boligområder på grunn av terrengforhold. Det blir også vurdert å gjøre andre justeringer for å tilpasse planen til nye tekniske bestemmelser, nye krav i kommuneplanens arealdel og oppfølging av signaler som kommer frem i politiske vedtak. Forslag til endringer sendes på høring til berørte og høringsinstanser i 2025.

Kommunen er pålagt å følge opp ulovligheter. Å identifisere, avklare, følge opp, fatte vedtak og behandle klager om ulovligheter krever betydelige ressurser. Kommunens byggesaksmyndighet har fortsatt ikke prioritert ressurser til en slik omfattende og systematisk kartlegging og oppfølging. Dette

gjelder utover de ulovlighetene som oppdages gjennom behandlingen av søknader og de som meldes inn direkte fra publikum.

Det er imidlertid igangsatt utarbeidelse av nye rutiner i byggesaksavdelingen i forbindelse med ROS-analyse etter at forvaltningsrevisjonsrapporten for avdelingen var klar den 31.10.2024. I dette skal det også arbeides med temaet ulovlighetsoppfølging.

Videreutviklingen av vedlikeholdsplanen for kommunale bygg integreres som en fast del av arbeidet med økonomi og handlingsprogrammet. Alle innmeldte behov vurderes og prioriteres. I 2024 har deler av planlagt vedlikeholdsarbeid blitt utsatt. Dette fordi vi har måtte bruke midler på uforutsette utbedringer av ventilasjonsanlegg på Spetalen og Karlshus skole.

Før jul ble det utbetalt midler til pynting av sentrum i Karlshus og Saltnes. I Saltnes var det Saltnes grendelag som ordnet med dette. I Karlshus var det et samarbeid med flere foreninger. I tillegg ordnet kommunens gartner belysning i sentrum.

Totalt er det nå bosatt 63 flyktninger i Råde. I 2024 ble det bosatt 16 flyktninger i Råde. Fra juni 2024 ble det ansatt en boligkontakt for å jobbe med bosetting, bosettingen skjedde i høstsemesteret. Boligkonsulenten har hjulpet flyktningene med å opprette bankkonto, strømabonnement, fastlege og søkt inn barn og barnehage og skole mm. Det har blitt benyttet både kommunale og private utleieboliger. Få av de som bosettes har bil så disse bosettes hovedsak sentralt i Råde så de har mulighet for å reise kollektivt. Dette bedrer deres muligheter for å komme i arbeid. Flyktningene har deltatt på språkkafe i regi av Røde Kors. De som bosettes skal oppleve at det er godt tilrettelagt slik at de kan fokusere på å lære språket og komme i arbeid.

Delmål: Råde har levende sentra som inviterer til aktivitet med tilbud for alle.

Strategier:

1. **Etablerer, opprettholder og utvikler attraktive møteplasser som fremmer fysisk og sosial aktivitet med deltakelse på tvers av generasjoner og kulturer**
2. Videreutvikler formålsbygg som møteplass for nærmiljøet
3. Bruker kulturminner og kulturmiljøer som en ressurs for verdiskapning og bærekraftig utvikling av kommunen
4. Tilrettelegger for et inkluderende mangfold av frivillige-, idretts- og kulturelle tiltak og aktiviteter
5. Bidrar til en enkel og trygg ferdsel for alle, og spesielt for myke trafikanter, mellom kommunens tettsteder

Verbalvedtak – videreført:

1. Prosjektet g/s vei Tomb/Karlshus har i hele forrige periode hatt høy prioritet fra politisk ledelse og administrasjonen. Prosjektet skal fortsatt prioriteres høyt, inntil det blir ferdigstilt.

Verbalvedtak (nytt):

5. Frivillighet er viktig for bygda. Det skal utarbeides en arbeidsplan for å utvikle samarbeidet med frivilligheten, sammen med berørte parter. Oppvekst- og Kulturutvalget og Omsorgsutvalget skal få en muntlig orientering regelmessig. Se på dette som et mulig tema møte i løpet av 2024.
6. For å få en bedre tilrettelagt universell utforming av stien i Karlshus skogen, må det etableres en sti mellom nederste og øverste trasse. Denne må også lyssettes.

Eventuelt merkostnader må komme tilbake til kommunestyret for å få ekstra bevilgning.

7. Ved vurdering av bruken av eksisterende formålsbygg (ref side 11 i Økonomiplan og handlingsprogram 2024-2027) skal folkevalgte inviteres til å delta i arbeidet.

Status:

Kommunen har jobbet sammen med frivillige organisasjoner, menighetene, samt lag og foreninger, og har oftest en koordinerende rolle i dette samarbeidet. Det jobbes aktivt med å skape og opprettholde møteplasser for alle, inkludert barn og unge, flyktninger, barselgrupper, aktivitetsgrupper, eldre, og steder for mennesker med ulike behov for støtte eller hjelp. Eldrebølgen spiller en viktig rolle i å sørge for matlevering til hjemmeboende og transport til dagsenteret. Temakafé for kreftrammede har hatt godt oppmøte og understreker behovet for slike møteplasser. I tillegg har pårørendeskolen for pårørende til personer med demenssykdom blitt gjennomført med stor deltakelse. Aktivitetsgruppen ved Helsehuset fortsetter sitt viktige arbeid med å arrangere aktiviteter som skaper glede for beboerne. Midler bevilget til det «lille ekstra» har gjort det mulig å gjennomføre flere hyggelige arrangementer. I tillegg har Helsehuset nå fått nye benker, en gave fra Elin Minges fond, som bidrar til et trivelig utemiljø.

Dagtilbudet ved Nor gård fungerer som et sosialt og aktivt samlingssted, med fokus på meningsfulle aktiviteter og mestringsopplevelser. Tilbudet gir beboerne mulighet til å delta i ulike aktiviteter både innenfor og utenfor kommunen.

Fritidsseksjonen har jobbet målrettet for å skape et variert aktivitetstilbud for barn og unge. "Huset" ved 1000-årsplassen har tilbudt klubbkvelder og et variert utvalg av aktiviteter for barn og unge i kommunen, aktivitetene er gratis. Ungdommene har selv deltatt i gjennomføringen av klubbkveldene, blant annet ved å drive kiosken og holde orden i lokalet.

Gjennom den kulturelle skolesekken får elevene på alle skolene tilgang til varierte kulturelle opplevelser innenfor musikk, litteratur, teater og kunst.

Å utvikle sentrum i Råde som et samlingssted og viktig møteplass for alle innbyggerne tar tid. Den gjeldende reguleringsplanen for sentrum følges opp, og dialog med grunneiere pågår. Fremdriften påvirkes av utfordringer i byggebransjen og det høye prisnivået. Kommunen har derfor gjort endringer i forhandlingsplattformen for utbyggingsavtaler, etter nærmere gjennomgang for å se hva som kan gjøres for at det skal bli mer attraktivt for utbyggere å starte prosjekter.

Kommunen har også kjøpt grunneiendommen som omfatter deler av Karlshus sentrum og har sendt tilbud til festere av boligtomtene, om å innløse disse. Det antas at dette vil gjøre det lettere å få på plass utbyggingsaktører og utvikle sentrum som møteplass. Kommunen har gitt fester av eiendommen som omfattes av Park 4 et tilbud om kjøp, og det er fattet ekspropriasjonsvedtak dersom en frivillig avtale ikke oppnås. Det er også igangsatt en grunnervsprosessen for veiareal til deler av Nethusveien Øst, og befaringer er foretatt. Dette på vegne av felt BS5a i henhold til inngått avtale. Utbygger har imidlertid signalisert at de ikke ønsker å gå videre i prosessen.

Kommunen har også startet arbeidet med grunnerv som grunnlag for å forskuttere utbygging av Nethusveien Vest. Det er inngått avtale om kjøp av hele Nethusveien 18, siden en stor del av eiendommen blir berørt og ny vei vil ligge helt inn mot bolighuset

Skolene er senter for lokalbefolkningen med blant annet: skatepark, kunstgressbane, lekeapparater og ballbinge, og har også sittebenker som de voksne kan benytte mens barna leker. Skolens lokaler benyttes også på kveldstid av flere frivillige organisasjoner som idrettslag, kulturskolen o.l. For å holde disse arenaene attraktive, arbeides det hele tiden med en utvikling i form av fornying av utstyr, utforming av skolegård og vedlikehold av eksisterende lekeapparater.

De tre gang- og sykkelvei prosjektene som pågår i kommunen er viktige skritt mot å fremme miljøvennlig, enkel og trygg ferdsel for myke trafikanter i Saltnes, mellom Saltnes og Karlshus og fra boligområde Missingen Nord til Missingen. Disse tiltakene legger til rette for økt bruk av andre transportmidler enn bil, binder tettstedene sammen, og er spesielt viktig for barn og unge. Samarbeidet med Østfold fylkeskommune har vært viktig for å realisere prosjekter som går langs fylkesveier. Deres tekniske kompetanse har vært nødvendig for å legge til rette for en god dialog med grunneiere.

I 2024 er det ervervet grunn til gang- og sykkelvei fra Tomb til Husebakke for de arealene hvor det forelå ekspropriasjonsvedtak. Det er avholdt forhandlingsmøter med de gjenstående tre grunneiere innenfor reguleringsplan for Strømnesåsen og for anleggsbelte for gang- og sykkelveistrekningen i sin helhet. Kommunen vil jobbe videre for forhåpentligvis å komme frem til en enighet i 2025. Hvis dette trekker i langdrag vil det være aktuelt å sette i gang en reguleringsendring for å komme videre i prosessen slik at gang- og sykkelveien fra Tomb til Hafell kan bygges når det foreligger midler til dette.

Deler av gang og sykkelveien langs Slangsvoldveien er etablert og asfaltert av Skolt Pukkverk AS. Kommunen har hatt dialog med Eplehagens Utvikling AS i løpet av året om oppfølging av den resterende delen. Eplehagen Eiendom AS har tatt kontakt med Østfold fylkeskommune om fremgangsmåte for å få godkjent byggeplan. De har engasjert rådgivende ingeniør for prosjektering. Kommunen har rekvirert grenseoppgang for å avklare grenser slik at ervervskart kan utarbeides, og grunnerverv gjennomføres.

Det er vedtatt et verbalpunkt om å utvide turløypen mellom øvre og nedre trase i Karlshusskogen med lyssetting. Før gjennomføring må flere hensyn vurderes, blant annet biologisk mangfold og landskapsmessige forhold. Det må også avklares om utvidelsen krever en reguleringsendring eller en ny dispensasjonssøknad. Det videre arbeidet med denne traseen har ikke vært prioritert enda da andre planer og oppgaver/prosjekter er prioritert høyere, og det har derfor ikke vært kapasitet til dette.

Arbeidet med kommunens formålsbygg blir indirekte håndtert gjennom prosjektene i Smart Bygda Råde. Hvordan vi skal bruke formålsbyggene fremover, avhenger av innholdet i fremtidige bygg som er inkludert i investeringsplanen. Dette må også sees i sammenheng med den planlagte utviklingen av sentrum for å kunne ta gode, helhetlige strategiske valg for utviklingen av Karlshus som kommunesentrum.

I forbindelse med kulturminneplanen har Asplan Viak foretatt kulturminneregistrering av utvalgte SEFRAK-registrerte bygninger i kommunen i 2. tertial. Dette er gjort for å kunne gjennomføre en verdivurdering av bygningene og kulturmiljøer. I tillegg bistår Asplan Viak med å utarbeide en handlingsdel til planen. Kulturminneplanen med handlingsdel vil bli lagt ut til 2.gangs høring våren 2025 og vedtas før sommeren 2025.

Det skal etableres en arbeidsgruppe i SmartBygda Råde som skal fokusere på utvikling og koordinering av frivillighetsarbeidet i kommunen. I tillegg er arbeidet med en frivillighetsplan påbegynt høsten 2024.

Råde har tilbudt «Aktiv på dagtid» både for innbyggere og ansatte. Dette er et godt tilbud til de som f.eks er sykemeldt og trenger å trene.

Nav har hatt et godt samarbeid med frisklivskoordinator, og informert innbyggere om aktuelle kurs som har bidratt til at de kommer raskere i jobb.

GRØNNE RÅDE

Hovedmål: I Råde har vi fokus på miljøet gjennom en balanse mellom tilrettelegging, utvikling og vern av våre ressurser.

Delmål: Råde er en klima- og miljøvennlig kommune

Strategier:

1. ***Gjøre det attraktivt å velge klimavennlige transportmidler***
2. Legger vekt på klimavennlig tettstedsutvikling
3. Påvirker og tilrettelegger for miljøvennlige og bærekraftige løsninger i alle byggeprosjekter
4. ***Fremmer klimavennlige løsninger ved kommunale anskaffelser***
5. Legger til rette for innbyggerinitiativ til nye former for delingsordninger og gjenbruk.
6. Sikrer bærekraftig vannforvaltning
7. Legger til rette for økt produksjon av fornybar energi og energieffektivisering

Verbalvedtak (videreført)

1. Gå i dialog med Statens Vegvesen for å finne et egnet sted for pendlerparkering.
2. Jobbe for at sirkulærøkonomi tas inn i undervisningen i skolene innenfor områdene; tekstiler, reparasjons, og redesign. Gjerne i samarbeid med Klima Østfold eller Ungt Entreprenørskap

Verbalvedtak (nytt)

3. Kommunedirektøren bes fortsette arbeidet med å kartlegge takflater på kommunalt eide bygg og hvordan disse kan få en utvidet samfunnsnyttig funksjon, fortrinnsvis i form av solcelleinstallasjoner eller ev. omgjøring til grønne tak. En prioritert oversikt over de mest aktuelle bygg/takflater, og priseksempel for potensielle tiltak, legges frem for kommunestyret før behandling av budsjett for 2025.

Status:

«Grønne Råde» blir fulgt opp og ivaretatt gjennom føringer i kommuneplanens arealdel på flere måter. Kommunen fremmer klimavennlig transport gjennom utvikling av knutepunkter og etablering av gang- og sykkelveier. Skolene oppmuntrer elever til å gå eller sykle til skolen, og bruker kollektivtransport ved ekskursjoner. Kommuneplanbestemmelsene setter krav til at miljøhensyn skal ivaretas i planleggingen og utvikling av eksisterende og nye områder. Det er videre satt bestemmelser som åpner for at solcelleanlegg kan installeres på takene til boliger og fritidsboliger i strandsonen, og at nedgravde avfallscontainere kan benyttes som avfallsløsning der det er mulig.

I kommunale byggeprosjekter stilles det krav til entreprenører om miljøvennlige og bærekraftige løsninger. Ringveien omsorgsboliger ble ferdigstilt i juni og har grunnvarme, solcellepanel og tre som byggemateriale over kjeller. Ringveien har også anskaffet en elbil for å benytte i tjenesten. Beboerne i Ringveien bidrar på en god måte til kildesortering.

Det utarbeides klimabudsjett hvert år som viser hva som har blitt gjort og hva som skal gjøres innenfor klima, miljø og energi. Klimabudsjettet er en del av kommunens økonomiplan og årsbudsjett og vedtas som et vedlegg til dette. Tiltakene fra klimabudsjettet blir fulgt opp av de ulike virksomhetene ut ifra ansvarfordeling.

Smartbygda Råde jobber med flere klimatiltak gjennom mobilitetsprosjektet, energiprojektet og helsehus-prosjektet.

Kommunen har fått klimasatsstøtte til både mobilitetsprosjektet og helsehus-prosjektet. For mobilitetsprosjektet skal støtte fra Klimasats brukes til å utrede mulige tiltak som kan integreres i planarbeidet og resultere i et godt beslutningsgrunnlag og økt kompetanse om reduserte utslipp for sykkel- og gang-infrastruktur, spesifikt mellom Tomb og Karlshus.

I Helsehus-prosjektet skal midlene brukes til å kartlegge muligheter, klimaeffekter, kostnader og eventuelle andre konsekvenser av ulike klimaløsninger for planlagt helsehus.

For arbeidet med å kartlegge takflater på kommunalt eide bygg og hvordan disse kan få en utvidet samfunnsnyttig funksjon, ønsker energiprojektet i Smart Bygda å gjennomføre en energikartlegging ved bruk av systematisk metode. Innsamling av detaljert informasjon vil gi grunnlag for å identifisere muligheter for energisparing og effektivisering samt utarbeidelse av handlingsplan. Handlingsplanen vil avklare hvor kan man produsere, og hvilke energiløsninger som er aktuelle. (Se også beskrivelse under Smart Bygda)

Norske familier kaster i gjennomsnitt 160 kg mat hvert år. Målet bør være å redusere matsvinnet, men det vil likevel være noe som havner i avfallet. I Råde er det nå innført sortering av matavfall. Dette kan gjenbrukes og få nytt liv som verdifulle ressurser. Matavfall kan for eksempel omdannes til biogass, som kan erstatte fossilt drivstoff, eller brukes til å produsere biogjødsel. Slik kan vi spare naturressurser og gjenbruke viktige næringsstoffer. Kildesortering av matavfall er en lovpålagt oppgave for alle kommuner i Norge, og innen utgangen av 2025 vil MOVAR IKS samle inn matavfall fra alle innbyggere i Mosseregionen.

I starten av 2024 utarbeidet kommunen en felles avfallsplan for småbåthavner i kommunen. Planen ble godkjent av Statsforvalter i april 2024 og er gyldig i 5 år fra vedtaksdato. I henhold til forurensningsforskriften kapittel 20 er alle kommuner pålagt å utarbeide en felles avfallsplan for både private og kommunale havner. Planens hovedmål er å beskytte det ytre miljøet.

«Bua» (utlånsboden, Karlshus) har blitt godt besøkt gjennom 2024, og er et positivt klimatiltak som fremmer inkludering og økt deltakelse i helsefremmende aktiviteter for barn og unge, uavhengig av deres sosioøkonomiske status. Ordningen tilbyr utstyr til uteaktiviteter for alle sesonger, inkludert utlån av elsykler. Det er også etablert en utlånsbod i Saltnes i regi av Saltnes SK, som «Bua» har et godt samarbeid med.

Alle skolene har utendørs skolehage, i forskjellige størrelser. Målet med skolehagene er at elevene skal få erfaring og kunnskap om hvordan man bygger opp, vedlikeholder og høster en grønnsakshage. Skolene samarbeider med Ungt Entreprenørskap på 2., 4., 7. og 9.trinn. På mellomtrinnet har redesign vært tema, der man blant annet redesigner gamle tekstiler til noe nytt. På ungdomsskolen tilbys valgfaget Design og redesign.

Når det gjelder pendlerparkering så har det fremkommet i telefonsamtale med Statens Vegvesen at de ikke hadde midler til nye slike tiltak i 2024. Dette følges opp videre i 2025.

Det har vært stort fokus på oppfølging av hjemmetjenestens biler, tjenestebilansvarlig er godt i gang med å sikre oppfølging av service og vedlikeholdsoppgaver, og skadeomfanget viser en positiv utvikling.

Delmål: Råde er klimatilpasset og har gode planer for å møte morgendagens klimaendringer

Strategier:

1. Tilpasser og sikrer bygda mot konsekvensene av ekstremnedbør og kombinasjonen av havnivåstigning og stormflo
2. Videreutvikler blågrønne løsninger og øker fokuset på arealutvikling som håndterer intens nedbør og overvann
3. Sikrer god infrastruktur for håndtering av vann og avløp i hele Råde
4. Utarbeider arealplaner med klimatilpasning som et førende prinsipp
5. Prioriterer klimatilpasning i alle kommunale byggeprosjekter
6. Pådriver for innovative tiltak som reduserer konsekvensene av klimaendringene i landbruket for å sikre samfunnets matfat

Status:

Kommunen har et ansvar for å hensynta morgendagens klimaendringer, dette gjøres blant annet ved at det i kommuneplanens arealdel ikke legges til rette for utbygging på flom- og skredutsatte arealer. Og videre gjennom at kommuneplanbestemmelsene stiller krav til at vegetasjonsbelter langs sjø og vassdrag skal ivaretas. Dette er hensyn som ivaretas i arbeidet med de mange reguleringsplanene kommunen nå behandler.

I perioden har flere hytter og boliger blitt tilknyttet kommunens nye vann- og avløpsledninger. Det forventes at det blir jevnlig nye tilknytninger i årene framover.

Spesielle miljøtiltak i landbruket, forkortet SMIL-midlene (fra staten) er tilskudd som skal fremme natur- og kulturverdiene i jordbruket og redusere forurensningen. Å fjerne fremmede, skadelige arter, ivareta pollinerende insekt, sette i stand verneverdige bygninger og lage fangdammer er støtteberettiget.

Kommunen har satt i gang tiltak for klimatilpasning i reguleringsplanarbeidet, med særlig fokus på den betydelige økningen i nedbørsmengder. Overvannsveilederen for Vannområdene Glomma syd og MORSA danner grunnlaget for både offentlig og privat regulering. Følgende tre prinsipper er sentrale:

- Infiltrere: Sikre at vann infiltreres i grunnen der det er mulig.
- Fordrøye og forsinke: Lokalt håndtere store regnmengder ved å fordrøye og forsinke vannet.
- Trygg avledning: Lede ekstreme og sjeldne regn trygt på åpne flomveier, dimensjonert for 100-års regn.

I juni 2024 ble miljørisikoanalysen til Råde kommune ferdigstilt. I henhold til forskrift om kommunal beredskap mot akutt forurensning § 4 skal kommunen utarbeide en miljørisikoanalyse. Dette innebærer å kartlegge, systematisere og vurdere sannsynligheten for uønskede hendelser og deres potensielle påvirkning på kommunen. Miljørisikoanalysen danner grunnlaget for en videre beredskapsanalyse. Med utgangspunkt i denne analysen skal det interkommunale utvalget mot akutt forurensning (IUA) utarbeide en beredskapsplan som gjelder både for IUA og de berørte kommunene.

Delmål: I Råde har vi en bærekraftig forvaltning av våre naturressurser og arealer

Strategier:

1. Sikrer og ivaretar naturmangfoldet
2. Beskytter og knytter sammen store, sammenhengende naturområder og tilrettelegger for friluftsliv
3. Bruker og forvalter jordbruks-, skog-, mineral- og havressursene på en bærekraftig måte
4. Bekjemper fremmede, invaderende arter
5. **Holder naturen fri for forurensning og forsøpling**
6. Ivaretar kystlandskapet for friluftsliv og opplevelse

Verbalvedtak (nytt):

1. Råde kommune er skogeier og skogressursene må forvaltes til det beste for samfunn og eier. Skog er en fornybar ressurs og kommunen bør drive egen skog og fremme en bærekraftig forvaltning for verdiskapning, både økonomisk og miljømessig.

Status:

Skolene har bærekraft som fokusområde på alle trinn. Når trinnene har uteskole er det fokus å rydde etter seg og la naturen være lik som da vi kom. 6.trinn har strandryddedag årlig. I mai arrangerer alle skolene Rusken-aksjonen.

Det iverksettes og videreføres kontinuerlig mange små og store tiltak for å ivareta naturressursene våre. I Råde skal alle benytte de kildesorteringsordningene som det er tilrettelagt for.

Det er lagt et overløpsrør fra pumpestasjon og videre ut på dypt vann i bekken ved Makrellrød for å begrense forurensning og utslipp. Dette miljøtiltaket er bra for dyreliv og fisk i bekken.

For å få etablert en badstue langs kysten i Råde, må det tenkes nytt. Noen områder er ikke egnet, da de er statlig sikret, noe som gjør det utfordrende å få tillatelse. Dette gjelder blant annet Ellingstranda og flere kommunale strender. De fleste kommuner har ikke badstue plassert i et statlig sikret område. I 2. tertial kom det en ny veileder fra miljødirektoratet som åpner litt mer for etablering av badstue i statlig sikra områder. Kommunen har hatt dialog med fylkeskommunen angående dette, og fylkeskommunen skulle ta dialogen videre med miljødirektoratet for å undersøke hvordan dette kan gjøres. I tillegg er drift og vedlikehold av badstuen en utfordring. I de fleste kommuner håndteres dette av eksterne aktører som sørger for booking, renhold, drift og vedlikehold. Før kommunen kan plassere ut en badstue, må mulige løsninger vurderes. Vi må i dialog med næringslivet, campingplasser, frivillige eller lokale lag og foreninger for å se på mulighet for drifting av tilbudet.

Før sommeren 2024 ble temaplan for naturmangfold vedtatt. Planen gir en oversikt over trusselfaktorer for artsmangfoldet, naturverdier i Råde, inngrepsfri natur og status for kartlegging. Den inneholder også en kartløsning som viser områder med høy, middels og lav verdi når det gjelder naturmangfold. Til slutt presenteres en handlingsplan med konkrete tiltak som kommunen skal jobbe med i årene fremover. I planen ligger informasjon om alt fra skog, kyst og ferskvann til fugler, planter og insekter.

I 2024 gjennomførte vi ett av tiltakene fra handlingsplanen med midler fra tilskuddsordningen Natursats til Miljødirektoratet. Kommunen fikk tildelt tilskudd til å fremskaffe oppdatert kunnskap om trua arter knyttet til sand- og strandmiljøer, særlig insekter, som Råde har et

særskilt nasjonalt ansvar for. I forbindelse med dette tilskuddet ble det gjennomført feltarbeid i løpet av sommeren, det ble ferdigstilt en rapport før jul.

Hensynet til biologisk mangfold blir utfordret i takt med nedbygging av grøntarealer til fordel for utbygging av eksempelvis bolig og næring. Det er derfor viktig å sikre at man gjennom arealplanene ivaretar dette hensynet. I kommuneplanens bestemmelser har kommunen fastsatt retningslinjer for å sikre ivaretagelsen av biologisk mangfold. For eksempel er det lagt inn bestemmelser for park- og grøntområder som inkluderer etablering av blomsterenger og bruk av vegetasjon som fremmer pollinerende arter. Det er også definert hensynssoner langs vassdrag for å bevare viktige naturområder og ivareta naturhensyn. Et konkret tiltak er kjøp av frø som støtter pollinerende insekter, som plantes i bedet mellom 1000-årsplassen og parkeringsplassen.

Landbruksforvaltningen i Moss og Råde har mottatt tilskuddsmidler for å utvikle en felles Jordvernstrategi for de to kommunene. Siden Råde og Moss har noen av landets mest fruktbare jordressurser, har vi et spesielt ansvar for å beskytte matjorda. Økt fokus på og strategier for jordvern er viktigere enn noensinne. Arbeidet med jordvernstrategien startet i 1. tertial, da en prosjektgruppe bestående av fagpersoner fra begge kommunene samt landbrukskontoret utarbeidet og sendte ut spørreundersøkelser til innbyggere og eiere av jordbrukseiendommer i kommunene. I 2. tertial ble det utarbeidet forslag til mål og strategier for strategien, og det ble arrangert en workshop for politikere på Inspiria, hvor fremdriften i arbeidet ble presentert. Samtidig har Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) utarbeidet et kunnskapsgrunnlag for jordvernstrategien. I 2. tertial ble dette grunnlaget ferdigstilt og presentert for prosjektgruppen for tilbakemeldinger, og i 3. tertial ble det lagt frem for samfunnsutvalget. Kunnskapsgrunnlaget er et viktig verktøy i det videre arbeidet med jordvernstrategien. I 3. tertial fortsetter arbeidet med selve jordvernstrategien, og utkast til strategien skal bli presentert for formannskapet i 1.tertial 2025.

Vi arbeider mot å øke ungskogpleien. Hvordan man best kan stimulere denne er omdiskutert. Vi har differensiert tilskuddsordningen så det skal lønne seg å utføre tidlig ungskogpleie. Vi planter også ny skog og har felt med eik og furu for å oppnå blandingsskog, mer robust mot skadegjørere, vind og snø.

Ifølge NIBIO var 2024 gunstig for to generasjoner barkbiller. Å oppfordre skogeierne til å overvåke skogen nøye og avvirke bestander som viser tegn til barkbilleangrep, er en viktig oppgave for landbrukskontoret.

Områdetakseringer i Råde er utgangspunktet for nye skogbruksplaner. Landbrukskontoret samarbeider med statsforvalteren og de andre kommunene som er med i takstprosjektet. Prosessen går over 3 år og nye planer for bruk av skogen forventes ferdig i løpet av året. Vi vil bruke de nye planene når vi skal velge hvilke arealer som kan egne seg for plukkhogst/selektiv hogst. En eventuell skjøtselsplan for kommuneskogen vil basere seg på den nye skogbruksplanen.

Endringseffekten fra tradisjonell flatehogst til selektiv hogst kommer over tid. Landbrukskontoret vil ha et mye større fokus på denne fremover.

Økonomiske tiltak

	2024	Status 2024
Fornyelse Huset (inventar og utstyr)	125 000	Oppholdsrom er malt. Det er kjøpt inn nye møbler til rommet. Nytt biljardbor med egnet belysning. Tiltaket er gjennomført.
Fornyelse Biblioteket	100 000	Det er kjøpt inn lydanlegg (tale-anlegg) fra 4Sound, bildebokkasser fra BS Eurobib, Stellebord, gulvmatte, 2 lenestoler, en sofa og lite glassbord. Samt lesehus med pute fra BS Eurobib. Tiltaket er gjennomført.
Aktiviteter og foredrag for trivsel på ungdomsskolen	75 000	Gjennomført motivasjonsforedrag for alle elever og ansatte i oktober. Innkjøp av bordtennisbord, racketer og baller, smoothieblender til elevkantinen og sittebenker i kantineområdet.
Økt støtte Eldrebølgen (årlig)	35 000	Bevilgningern er lagt inn sammen med den ordinære støtten og støtten for 1. og 2. halvår er utbetalt
Støtte til aktiviteter for barn og eldre kafe i regi av frikirken (evalueres)	100 000	Utbetalt
Støtte tak Missing bedehus (imøtekommer søknad delvis)	75 000	Utbetalt
Økt støtte Fontenehuset	100 000	Utbetalt
Støtte bokprosjekt Eigil Tangen	30 000	Utbetalt
Støtte kunststi (30 000 Råde Kunstforening og 5 000 kjøp av bildet)	35 000	Utbetalt til Råde kunstforening. Bildet er kjøpt
Økt støtte 17 mai (årlig)	50 000	Lagt inn i budsjettet til 17. mai komiteén
Risseløypa Råde - investeringer og årlig vedlikeholdsavtale	100 000	Utbetalt
Støtte DNT Vansjø – nye prosjekter og vedlikehold av eksisterende	100 000	Utbetalt
Støtte Røtter - Råde Historielag	25 000	Utbetalt
Ungdomsfestival (Parkfestivalen)	200 000	Festivalen er gjennomført og pengene er brukt
Lokale arrangementer på helsehuset for beboere (disponeres av aktivitetsgruppa)	50 000	Dette er igangsatt med blant annet hyggelig lunsj for beboere.
Ansatte dag, fortrinnsvis under Parkfestivalent	300 000	Arrangert onsdag uke 41. To oppsetninger, show av I. Bjørnov og motivasjonsforedrag av J. Reichelt.

Årsrapport fra Kommunalområdene

Kommunedirektør med staber

1. Hva har vi lyktes med/fått til i 2024

Stabene har i 2024 hatt særlig fokus på digital sikkerhet og har sammen med kommunene i Digiviken vært med å opprette døgnbemannet senter for sikkerhetsovervåking. Opplæring i IKT sikkerhet og etikk er videreført med nano-læring for alle ansatte. Det er nedlagt et stort arbeid med å tilrettelegge for og oppgradere det administrative arkivsystemet slik at dette er tilpasset fremtidige digitale tjenester som ebyggesak og eplansak, digitale signaturer og digital utsendelse av post. Mottak og registrering av post for de aller fleste tjenesteområder er nå samlet i dokumentsenteret på rådhuset. I 2024 ble etiske retningslinjer revidert og forankret i hele organisasjonen. Her inviteres man til etisk refleksjon ved drøfting av etiske dilemmaer. Det er i 2024 startet et stort arbeid med revisjon av kommunens hjemmeside inklusiv skjemaer og min side løsning. Den nye, fremtidsrettede og innbyggerorienterte hjemmesiden vil bli lansert i juni 2025. Internkontrollarbeidet har i 2024 hatt særlig fokus på å hjelpe virksomhetene med gjennomføring av ROS-analyser på alle sentrale områder.

Det er tilsatt egen konsulent for arbeid med lønns- og rekrutteringsprosesser. Virksomhetene har satt stor pris på denne bistanden som har medført raskere og bedre rekruttering med færre feil i prosessene. Det er også rekruttert egen nærværsrådgiver i 2024 og igangsatt mange aktiviteter for å kartlegge fravær og nærvær, øke kompetanse i nærværarbeid og nye aktiviteter direkte for ansatte for å styrke nærvær og redusere fravær. Fraværet i Råde kommune har høsten 2024 hatt en markant nedgang. Det er litt for tidlig å si hvor stor del av dette som skyldes de nye nærværstiltakene og hva som skyldes naturlige variasjoner

Utviklingen av tjenestene våre er en kontinuerlig pågående prosess med fokus på å levere gode tjenester og imøtekomme samhandling både eksternt og internt. Våre ansatte er fleksible og endringsfokuserte i arbeidet med å forbedre arbeidsstrukturer samtidig som vi utfører de daglige oppgaver.

Et godt arbeidsmiljø og en stabil personalgruppe bidrar til høy produktivitet i avdelingene. For å opprettholde stabiliteten i driften, prioriteres arbeidet med relasjonsbygging og utvikling av tvillingkompetanse. Dette er avgjørende for å sikre en robust organisasjon som er i stand til å møte nye utfordringer og oppgaver.

2. Hva var utfordringene i 2024

Det har også i 2024 vært utfordrende å skaffe lærlinger. Dette har ført til at det ikke har vært lærling i kontorfaget de siste 3 årene. Det er igangsatt et arbeid for å kartlegge om det er andre områder i kommunen som er mer aktuelle for å ha lærling. Det har i perioder vært større tilfang av nødvendige oppgaver enn hva som har vært mulig å løse med tilgjengelig personell. Mange ansatte har derfor arbeidet ekstra for å sikre at nødvendige oppgaver blir løst i tide.

3. Hva preget det økonomiske bildet i 2024

Kommunedirektøren med staber hadde et mindreforbruk på kr 5,8 mill. i 2024.

Det økonomiske bilde i 2024 er preget av nøkternhet. Det har vært merforbruk lønn grunnet prosjektarbeid, lisenser og kjøp av tjenester. Må ses i sammenheng med ubrukte reserverte tilleggsbevilgninger. Mindreforbruk på tiltak og prosjekter som ikke har blitt iverksatt. Merinntekt sykkelønnsrefusjoner, OU-midler og bruk av bundne driftsfond. Merforbruk Råde Parkfestival og Ungdomsfestival.

Oppvekst og levekår

1. Hva har vi lyktes med/fått til i 2024

Elevundersøkelsen viser at de aller fleste barn og ungdom i bygda trives godt og er inkludert i fellesskapet. I 2024 fikk vi videreført tilskuddsmidler til en ungdoms- og pårørendekontakt, en fritidskontakt og midler til å styrke helsestasjon og skolehelsetjenesten.

Det jobbes aktivt med å etablere samarbeidsarenaer mellom tjenesteområder der det oppleves nyttig. Skolene har tett samarbeid med virksomhet Familie og helsetjenesten i kommunen.

Råde kommune ved Spetalen skole har søkt og fått godkjent forsøkskommune-ordning knyttet til fritak fra ordinær fag- og timefordeling. I 2024 har vi jobbet med søknad og dialog med statlige myndigheter, samt forankring av ordningen som helhet. Hensikten med arbeidet er å jobbe mer praktisk, mindre «teoritungt» og gi elevene nye måter å jobbe på for å nå kompetansemålene. Målet er at elever skal trives godt på skolen og være motivert for videre læring og videre skolegang. Med tverrfaglig undervisning som også åpner for samarbeid på tvers av trinn i skolen, er det samtidig en forventning om at dette vil videreutvikle samholdet i elevgruppen. Dette gjør at vi sikrer en kontinuerlig tilrettelegging for et trygt og godt læringsmiljø for alle. Forberedelsene fortsetter over i 2025, med oppstart fra august 2025.

Vi har gjennomført 4 av 6 dager av kompetanseprogrammet “Tidlig Inn” som gir økt kunnskap på ulike utfordringsområder knyttet til svangerskap og barnas første leveår. Opplæringen er særlig rettet inn mot helsestasjonsarbeid, men vi ser god verdi av at ansatte ved flere tjenesteområder deltar. Temaene som berøres er rus, psykisk helse og vold i nære relasjoner. Målet er å ivareta barnets helse og utvikling med kompetanseheving både på system- og individnivå. Virksomhet familie jobber med utviklingen og videreføring av flere lavterskel- og gruppetilbud, her også familieveiledning for både småbarnsforeldre og ungdomsforeldre.

Barnevernet har ferdigstilt 2 år med veiledning i regi av Statsforvalter og Barne- ungdoms- og familieetaten knyttet til ledelse, hvor både administrativ og politisk ledelse har deltatt. I tillegg har alle ansatte i barneverntjenesten vært involvert i arbeidet. Vår evaluering viser at vi har hatt stor nytte av veiledningen og det er etablert en felles forståelse for hverandres roller, ansvar og myndighet på alle nivåer.

Ungdomskontakten hos NAV følger opp gjennomsnittlig 50 personer som faller inn under ungdomsgarantien. Av disse mottar 1/5 sosialhjelp, mens resten mottar tiltakspenger eller dagpenger. Flere ungdom har i prosjektet «Råhjelp» fått hjelp til alternative skoledager og arbeid kombinert med skolegang, dette i samarbeid med ungdomsskolen. Hensikten med prosjektet er å forebygge utenforskap, og bidra til at flest mulig ungdom, 13-30 år, gjennomfører utdanning og sikres inntekt.

Det ble bosatt 16 flykninger i 2024. Grunnet høye levekostnader, vil flere av flyktningene trenge supplerende livsopphold i tillegg til introduksjonslønn.

2. Hva var utfordringene i 2024

Selv om flertallet av elevene gir uttrykk for at de trives, er det fortsatt elever som melder om at de ikke har et trygt og godt skolemiljø. Det arbeides aktivt med barnehage- og skolemiljø på flere plan og ved alle virksomheter.

Noen få elever og ungdommer i Råde har bidratt til å skape et urolig ungdomsmiljø både i skoletiden og på fritiden. Det har blitt iverksatt en rekke tiltak for å bøte på utfordringene, og vi opplever nå et roligere ungdomsmiljø ved utgangen av 2024.

Skolefravær er fortsatt et område som skolene erfarer at det er utfordringer, dette blir fulgt opp i samarbeid med ungdomslos og i BTI-møter.

NAV har over tid sett en økning i utgifter til sosialhjelp, spesielt knyttet til varigheten av hjelpen. Økte utgifter til livsopphold og bolig gjør at flere søker om sosialhjelp. 63 % av de som mottok sosialhjelp har også en annen inntektskilde. Arbeidsledigheten har økt, og ligger på 3,1 % ved årsslutt.

På oppvekstområdet har det gjennom 2024 vært et høyere sykefravær enn forventet. Det høye sykefraværet skyldes i hovedsak lengre sykemeldinger i personalgruppa. Dette har medført til økt bruk av vikarer i perioden.

3. Hva preget det økonomiske bildet i 2024

Merforbruket for Oppvekst og levekår er totalt på kr 3,1 millioner.

Dette skyldes i hovedsak økt sosialhjelp, ressurser til ekstrahjelp til barn i barnehage og skole som trenger særskilte tiltak / økt voksentetthet. I tillegg er det knyttet merforbruk på kjøp av eksterne tiltak knyttet til enkeltelever både i barneskole og ungdomsskole. Det er også økte kostnader på vikarer og korttidsfravær, samt merutgifter tilskudd til private barnehager

Helse, omsorg og rehabilitering

1. Hva har vi lykkes med/fått til i 2024

Vi er fornøyde med at vi har klart å holde fokus på fagutvikling, gjennomføring av internundervisning og fagdager i en hektisk hverdag. Virksomhetene har fått et solid system for bruk av interne ressurspersoner på ulike fagområder. Det er kurset instruktører innen Helse, habilitering, livsmestring og rehabilitering. Også innen forflytting, palliasjon sårbehandling og Pro-Act (klinisk observasjon av pasientene). TØRN prosjektet som handler om organisering av oppgavene i kommunes omsorgstjenester har det vært jobbet med på sykehjemmet. Prosjektet er fortsatt pågående.

Fysio/ergoterapi har gjennom året jobbet med forebyggende arbeid som planlagt. Fallforebyggende grupper og gruppe for pasienter med kreftdiagnoser er gjennomført. Kartlegging i barnehager er gjennomført etter planen.

Det har vært tilfredsstillende rekruttering til stillingene på hele helseområdet. Vi antar at det har en sammenheng med godt omdømme og gode rekrutteringstiltak for høyskolestillingene. Det har vært vellykket å øke antall sykepleiestillinger utover rammen i 2024, som dekker opp ved fravær. Bruken av vikarbyrå er betydelig redusert.

Karlshus Ringveien borettslag er ferdigstilt og de fleste beboere har flyttet inn. Det har vært fokus på individuell oppfølging og brukermedvirkning i innflyttingsprosessen. Vi er svært godt fornøyde, med ansettelse, flytteprosess og dialog med pårørende og nye beboere. Det har blitt gjennomført felles og individuelle ferieturer for våre tjenestemottakere på TFF.

I hjemmetjenesten har de arbeidet med tiltaksplaner og primærkontakter, som videreføres i 2025.

Hjemmedød har vært et prioritert område og det gis gode tilbakemeldinger fra pårørende og sykehus. Prosjekt Hverdagsmestring er gjennomført i hjemmetjenesten ved bruk av kompetansemidler. I Råde har vi innbyggere som trenger omfattende bistand i hjemmet. Det er etter det lagt inn flere tiltak som man skal jobbe med utover året, med økt mestring for beboere som mål.

På sykehjemmet jobbes det med det faglige miljøet rundt beboerne og implementering av primærteam rundt den enkelte. Brun avdeling (demens) har hatt alle utleieplasser belagt, og det er stor etterspørsel fra kommunene rundt. Det er gjennomført ombygging av avdelingen for å kunne ta imot pasienter med behov for ekstra skjerming.

Aktivitetsgruppen har gjennomført planlagte aktiviteter og har blant annet gjennomført sommerfest, konserter, baking mv. Ekstrabevilgninger fra kommunestyret har blitt brukt til pizzakvelder, julebord, snitter og julekalender til stor glede for beboerne. Dagavdelingen har stort påtrykk av brukere med behov for tjenesten og det jobbes med å tilpasse tilbudet til en stadig økende gruppe med personer med demenssykdom.

Alle virksomheter innen helse har fått tett oppfølging av nærværsrådgiver og redusert sitt sykefravær i perioden. Her er TFF best i klassen med et nærvær i desember på 97,1%.

2. Hva var utfordringen i 2024

Helse- og omsorgstjenestene opplever økt behov for avlastning, som det må tilrettelegges for på flere avdelinger. Det har vært stor utfordring å rekruttere deltidsstilling til kommunal legestilling på sykehjemmet.

3. Hva preget det økonomiske bildet i 2024

Samlet merforbruk på 6,1 millioner.

Grunnlag for merbruket: Variable lønnskostnader(vikarbruk), leasing utgifter, utgifter til mat, medisiner og innbytte av leasingbiler. Mindreforbruk på arbeidstøy, strøm og medikamenter. Det har kommet merinntekter på oppholdsbetaling og utleie av plasser til andre kommuner og refusjoner for ressurskrevende tjenester.

Miljø, plan, teknikk og eiendom

1. Hva har vi lyktes med/fått til i 2024

For å skape et inkluderende og helsefremmende lokalsamfunn, er det avgjørende å sikre tilgjengelige grøntområder, friluftsområder og infrastruktur for alle. Vi tilrettelegger også for møteplasser hvor kommunen, innbyggere, næringsliv, frivillig sektor og andre offentlige myndigheter kan samarbeide om å finne løsninger og muligheter sammen. Karlshusskogen, Moltemyra og Ellingstranda er prioriterte friluftsområder og gjøres mer attraktive og tilgjengelige for publikum. For hvert område er det laget egne tiltaksplaner. I Karlshusskogen er det etablert en lyssatt rundløype på rundt 3 km. En del av denne traseen er tilrettelagt for rullestolbrukere.

I tilknytning til turløypen arbeider kommunen med å forskjønne badeplassen ved Burumbråten. Det planlegges blant annet en baderampe, bord, benker og grillplass, i tillegg skal det etableres et offentlig toalett i tilknytning til pumpestasjonen. Dispensasjonssøknaden for tiltakene er vedtatt og byggesøknaden er til behandling.

I 2024 er det ervervet grunn til gang- og sykkelvei fra Tomb til Husebakke for de arealene hvor det forelå ekspropriasjonsvedtak. Det er avholdt forhandlingsmøter med gjenstående tre grunneiere innenfor reguleringsplan for Strømnesåsen og for anleggsbelte for gang- og sykkelveistrekningen i sin helhet. Kommunen vil jobbe videre for forhåpentligvis å komme frem til en enighet i 2025. Hvis dette trekker i langdrag vil det være aktuelt å sette i gang en reguleringsendring for å komme videre i prosessen slik at gang- og sykkelveien fra Tomb til Hafell kan bygges når det foreligger midler til dette.

Deler av gang og sykkelveien langs Slangsvoldveien er etablert og asfaltert av Skolt Pukkverk AS. Kommunen har hatt dialog med Eplehagens Utvikling AS i løpet av året om oppfølging av den resterende delen. Eplehagen Eiendom AS har tatt kontakt med Østfold fylkeskommune om fremgangsmåte for å få godkjent byggeplan.

Det er igangsatt reguleringsplanarbeid med flere næringsområder i kommunen; Sognshøy, Råde mølle, Åkebergmosen og Krogstadfjorden.

Kommunen har kjøpt grunneiendommen som omfatter deler av Karlshus sentrum. Det er sendt ut tilbud til festere på boligtomter om å innløse, og en boligtomt er blitt innløst i 2024. Dette for å bidra til at det kan bli mer attraktivt å bygge ut og utvikle sentrum som møteplass. Eiendommen som omfattes av Park 4 har fått kjøpstilbud. Det er varslet ekspropriasjon dersom man ikke kommer til en frivillig avtale. Det er også satt i gang grunnervvervs prosess av veiareal til deler av Nethusveien Øst og foretatt befaringer.

Prosjektet fortau og droppsoner Andersrødveien var planlagt ferdig i 2024. Imidlertid ble tiltaket dyrere enn antatt, tomteoverdragelsene var tidkrevende. Vi antar at prosjektet er ferdig utført høsten 2025. Vi vil samtidig sette opp nytt busskur med sykkelparkering i den nye droppsonen. Arbeidet gjøres med økonomisk støtte fra fylkeskommunen.

2. Hva var utfordringene i 2024

Hovedutfordringene i 2024 har vært tilstrekkelig kapasitet til å være ajour med både løpende og planlagte oppgaver og tjenester, dette skyldes i perioder høyt sykefravær og økende oppgaveomfang.

3. Hva preget det økonomiske bildet i 2024

Mindreforbruket pr 3. tertial er 5,0 millioner,-. Mindreforbruk skyldes i all hovedsak beregninger av selvkost på vann og avløpsområdene. Merforbruk på drift skyldes i hovedsak økte drift og vedlikeholdskostnader for kommunens bygg og veier, branntjenesten og bistand til ulovlighetsoppfølging.

Politisk styring og kontroll

Status økonomi:

Merforbruket for Politisk styring og kontroll er totalt på kr 199 384,-. Dette skyldes i hovedsak merforbruk på lønn, møtegodtgjørelse og frikjøp av folkevalgte, samt kurs og konferansekostnader.

Skatter, rammetilskudd og finans

Status økonomi:

Mindreinntekt er totalt på kr 1 414 855,-. Dette skyldes i hovedsak skatteinntekter og inntektsutjevningmidler (-15,8 millioner), Vertskommunetilskudd (+0,8 millioner), administrativt bidrag (2,3 millioner), premieavvik (1,5 millioner), integreringstilskudd (+4,3 millioner), utbytte (+0,5 millioner), renteinntekter (+1,5 millioner). Mindreinntekt knyttet til eiendomsskatt (-0,5 million), merforbruk renteutgifter formidlingslån (-1,6 millioner), avsetning til disposisjonsfond (-2,45 millioner) og tilleggsbevilgning fra stortinget i desember (+6,3 millioner).

Rapport fra Politisk sekretariat.

Status pr 31.12.2024 for formannskap- og kommunestyrevedtak fattet i 2024.

Saksgjennomgang - Formannskapet 2024

Nedenfor er politiske saker behandlet i formannskapet i 2023. Alle er ferdig behandlet/journalført. Mer om sakene i politikerportalen: <https://politiker.rade.kommune.no> og de finnes enklest gjennom **søke-funksjonen**. Det kan søkes på saksnummer, tekst i sakstittel osv.

Utvalg	Møtedato	Sakstittel	Status	Saksnr	Saksbehandler
FS	05.01.2024	Innkjøp av ny snøscooter	F	001/24	Cathrine Apelseith-Aanensen
FS	25.01.2024	Reglement for finans- og gjeldsforvaltning - Råde kommune	F	002/24	Pål Gunnar Wenberg
FS	25.01.2024	Investeringer 2024 - Ny bevilgning og endring av betalingssatser 2024	F	003/24	Pål Gunnar Wenberg
FS	25.01.2024	Forslag om å fjerne tilskuddsordningen ved å koble seg til kommunalt vann- og avløpsnett	F	004/24	Harald Gothesen
FS	25.01.2024	Omvalg av sakkyndig nemnd og suppleringsvalg til klagenemnd for eiendomsskatt	F	005/24	Nina Johansen
FS	25.01.2024	Fritak for eiendomsskatt 2024 i Råde kommune	F	006/24	Pål Gunnar Wenberg
FS	25.01.2024	Spørsmål til ordfører	J	007/24	ACOS Systembruker Møte
FS	25.01.2024	Informasjon fra kommunedirektøren	J	008/24	ACOS Systembruker Møte
FS	25.01.2024	Bosetting av flyktninger 2024	F	009/24	Cathrine Retvedt
FS	21.03.2024	Referatsak	F	010/24	ACOS Systembruker Møte
FS	21.03.2024	Evalueringsrapport av kommunestyre- og fylkestingsvalget 2023 i Råde kommune	F	011/24	Nina Johansen
FS	21.03.2024	Nye bevilgninger og korrigeringer av betalingssatser 2024	F	012/24	Pål Gunnar Wenberg
FS	21.03.2024	Vedrørende Forhandlingsplattformen og finansieringsgrunnlaget for offentlige fellestiltak innenfor områderegeringsplanen for Karlshus Sentrum vedtatt september 2022.	F	013/24	Jansson, Siv-Thuva
FS	21.03.2024	Valg av areal for bygging av nytt helsebygg	F	014/24	Flote, Geir
FS	21.03.2024	Spørsmål til ordfører	F	015/24	ACOS Systembruker Møte
FS	21.03.2024	Informasjon fra kommunedirektøren	F	016/24	ACOS Systembruker Møte
FS	23.05.2024	Referatsak	J	017/24	ACOS Systembruker Møte
FS	23.05.2024	Årsregnskap 2023 - Råde kommune	F	018/24	Pål Gunnar Wenberg
FS	23.05.2024	Budsjettjustering 1. tertial 2024 - Råde kommune	F	019/24	Pål Gunnar Wenberg
FS	23.05.2024	Regnskap- og nærversrappport 1.tertial 2024 - Råde kommune	F	020/24	Rønholdt, Gjermund
FS	23.05.2024	Rapport finansforvaltning 1. tertial 2024 - Råde kommune	F	021/24	Pål Gunnar Wenberg
FS	23.05.2024	Områderegeringsplan for Karlshus - Informasjon om plan og status for gjennomføring	F	022/24	Jansson, Siv-Thuva
FS	23.05.2024	Vedrørende Forhandlingsplattformen og finansieringsgrunnlaget for offentlige fellestiltak innenfor områderegeringsplan for Karlshus Sentrum	F	023/24	Jansson, Siv-Thuva
FS	23.05.2024	Naturmangfoldplan for Råde kommune 2024-2037	F	024/24	Kristine Skjæggestad Bergseng
FS	23.05.2024	Lokal forskrift om gebyr for feing og tilsyn med fyringsanlegg	F	025/24	Kristine Skjæggestad Bergseng
FS	23.05.2024	Strategiske føringer - Osloregionen IPR 2025-2028 - høring	F	026/24	Live Steen Haraldsen
FS	23.05.2024	Søknader om tilskudd	F	027/24	Nina Johansen
FS	23.05.2024	Søknad om finansiering av godkjent leke- og oppholdsareal	F	028/24	Thomas H. Meyer
FS	23.05.2024	Verbalforslag - utredning av mulighet for å overføre fotballbane og barnehagebygg til Saltnes SK	F	029/24	Thomas H. Meyer
FS	23.05.2024	Opprettelse av plass - Varig tilrettelagt arbeid (VTA)	F	030/24	Cathrine Retvedt, Kommunsjef
FS	23.05.2024	Velkomstpakke til nye innbyggere i Råde kommune	F	031/24	Hans Moan
FS	23.05.2024	Forslag på kandidater til skjønnsutvalg for Østfold fylkeskommune perioden 01.01.2025 - 31.12.2028	F	032/24	Cathrine Apelseith-Aanensen
FS	23.05.2024	Valg av meddommere ved Borgarting lagmannsrett for perioden 01.01.2025 til 31.12.2028	F	033/24	Cathrine Apelseith-Aanensen
FS	23.05.2024	Valg av meddommere til Søndre Østfold tingrett for perioden 01.01.2025 - 31.12.2028	F	034/24	Cathrine Apelseith-Aanensen
FS	23.05.2024	Valg av meddommere til Jordskifteretten for perioden 2025-2028	F	035/24	Cathrine Apelseith-Aanensen
FS	23.05.2024	Spørsmål til ordfører	J	036/24	ACOS Systembruker Møte
FS	23.05.2024	Informasjon fra kommunedirektøren	J	037/24	ACOS Systembruker Møte
FS	23.05.2024	Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet - høringssvar	F	038/24	Live Steen Haraldsen
FS	05.09.2024	Referatsak	F	039/24	ACOS Systembruker Møte

Utvalg	Møtedato	Sakstittel	Status	Saksnr	Saksbehandler
FS	05.09.2024	Behandling av klage på dispensasjonsvedtak - badeplass Gnr. 30 bnr. 5 - Burumbråten	F	040/24	Nikolai Holt Semakoff
FS	05.09.2024	Gjennomføring av Park4 - Ekspropriasjon av festerett	F	041/24	Jansson, Siv-Thuva
FS	05.09.2024	Planstrategi for Råde kommune 2024-2027 - høring	F	042/24	Live Steen Haraldsen
FS	05.09.2024	Investeringer 2024 - Ny bevilgning	F	043/24	Pål Gunnar Wenberg
FS	05.09.2024	Søknad om å benytte ubenyttede investeringsmidler til stoler i Tomb kirke	F	044/24	Pål Gunnar Wenberg
FS	05.09.2024	Støtte til TV-aksjonen 2024	F	045/24	Nina Johansen
FS	05.09.2024	Ytterligere bosetting av flyktninger 2024	F	046/24	Cathrine Retvedt
FS	05.09.2024	Endring av selskapsavtalen for MOVAR IKS	F	047/24	Nina Johansen
FS	05.09.2024	Revidering av forskrift om folkevalgtes økonomiske godtgjøring og velferdsgoder	F	048/24	Nina Johansen
FS	05.09.2024	Uttreden og nyvalg av medlem i Råde og Karlshus boligstiftelser	F	049/24	Nina Johansen
FS	05.09.2024	Oppnevning av Råde kommunes representanter til forliksråd for perioden 2025 - 2028	F	050/24	Nina Johansen
KS	16.10.2023	Kommuneplanens arealdel 2023-2037 - sluttbehandling	F	051/23	Live Steen Haraldsen
FS	05.09.2024	Møteplan for kommunestyret, formannskapet og utvalg 2025	F	051/24	Nina Johansen
FS	05.09.2024	Spørsmål til ordfører	F	052/24	ACOS Systembruker Møte
FS	05.09.2024	Informasjon fra kommunedirektøren	F	053/24	ACOS Systembruker Møte
FS	17.10.2024	Regnskap- og nærværsrapport 2. tertial 2024 - Råde kommune	F	054/24	Rønholt, Gjermund
FS	17.10.2024	Rapport finansforvaltning 2. tertial 2024 - Råde kommune	F	055/24	Rønholt, Gjermund
FS	17.10.2024	Mindre endring av kommuneplanens arealdel for Råde kommune 2023-2037	F	056/24	Live Steen Haraldsen
FS	17.10.2024	Nyvalg av representant og suppleringsvalg til råd for personer med funksjonsnedsettelse	F	057/24	Nina Johansen
FS	17.10.2024	Oppnevning av representanter til MOVAR IKS representantskap etter endring av selskapsavtalen	F	058/24	Nina Johansen
FS	17.10.2024	Stortings- og sametingsvalget 2025, fastsettelse av valgdager	F	059/24	Nina Johansen
FS	17.10.2024	Spørsmål til ordfører	J	060/24	ACOS Systembruker Møte
FS	17.10.2024	Informasjon fra kommunedirektøren	J	061/24	ACOS Systembruker Møte
FS	17.10.2024	EM i drill - støtte	J	062/24	Cathrine Apelseeth-Aanensen
FS	21.11.2024	Referatsak	J	063/24	Cathrine Apelseeth-Aanensen
FS	21.11.2024	Kommunal planstrategi for Råde kommune 2024-2027 – Endelig behandling	F	064/24	Live Steen Haraldsen
FS	21.11.2024	Anskaffelsesstrategi 2024-28	F	065/24	Rønholt, Gjermund
FS	21.11.2024	Vurdering av forskuttering av spillemidler for lag og foreninger i Råde kommune	F	066/24	Thomas H. Meyer
FS	21.11.2024	Lokal forskrift om gebyr for feing og tilsyn med fyringsanlegg	F	067/24	Kristine Skjæggestad Bergseng
FS	21.11.2024	Redegjørelse for Landbrukskontorets arbeid med planer for skogforvaltning	F	068/24	Kristine Skjæggestad Bergseng
FS	21.11.2024	Evalueringsplan av økningen i varaordførerstillingen	F	069/24	Cathrine Apelseeth-Aanensen
FS	21.11.2024	Budsjettjustering 3. tertial 2024 - Råde kommune	F	070/24	Rønholt, Gjermund
FS	21.11.2024	Økonomiplan og handlingsprogram 2025-28. Årsbudsjett 2025 - Råde kommune	F	071/24	Pål Gunnar Wenberg
FS	21.11.2024	Spørsmål til ordfører	J	072/24	Cathrine Apelseeth-Aanensen
FS	21.11.2024	Informasjon fra kommunedirektøren	J	073/24	Cathrine Apelseeth-Aanensen

Saksgjennomgang - Kommunestyret 2024

Nedenfor er politiske saker behandlet i kommunestyret i 2024. Alle er ferdig behandlet/journalført. Mer om sakene i politikerportalen: <https://politiker.rade.kommune.no> og de finnes enklast gjennom **søke-funksjonen**. Det kan søkes på saksnummer, tekst i sakstittel osv.

Utvalg	Møtedato	Sakstittel	Status	Saksnr	Saksbehandler
KS	08.02.2024	Fritak for eiendomsskatt 2024 i Råde kommune	F	001/24	Pål Gunnar Wenberg
KS	08.02.2024	Forslag om å fjerne tilskuddsordningen ved å koble seg til kommunalt vann- og avløpsnett	F	002/24	Harald Gothesen
KS	08.02.2024	Investeringer 2024 - Ny bevilgning og endring av betalingssatser 2024	F	003/24	Pål Gunnar Wenberg
KS	08.02.2024	Reglement for finans- og gjeldsforvaltning - Råde kommune	F	004/24	Pål Gunnar Wenberg
KS	08.02.2024	Bosetting av flyktninger 2024	F	005/24	Cathrine Retvedt
KS	08.02.2024	Rapport - Eierskapskontroll av MOVAR IKS	F	006/24	Nina Johansen, utvalgssekretær
KS	08.02.2024	Oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt "Barnevern" - Råde kommune	F	007/24	Nina Johansen, utvalgssekretær
KS	08.02.2024	Forvaltningsrevisjonsrapport "Levekår og utenforskap - samarbeid om barn og unge"	F	008/24	Nina Johansen, utvalgssekretær
KS	08.02.2024	Omvalg av sakkyndig nemnd og suppleringsvalg til klagenemnd for eiendomsskatt	F	009/24	Nina Johansen
KS	08.02.2024	Spørsmål og interpellasjoner til ordfører	J	010/24	ACOS Systembruker Møte
KS	08.02.2024	Informasjon fra kommunedirektøren	J	011/24	ACOS Systembruker Møte
KS	18.04.2024	Referatsak	F	012/24	ACOS Systembruker Møte
KS	18.04.2024	Kontrollutvalgets årsmelding 2023	F	013/24	Nina Johansen
KS	18.04.2024	Opphevelse av eldre reguleringsplaner - Oppstart av planarbeid	F	014/24	Live Steen Haraldsen
KS	18.04.2024	Valg av areal for bygging av nytt helsebygg	F	015/24	Flote, Geir
KS	18.04.2024	Nye bevilgninger og korrigeringer av betalingssatser 2024	F	016/24	Pål Gunnar Wenberg
KS	18.04.2024	Spørsmål og interpellasjoner til ordfører	F	017/24	ACOS Systembruker Møte
KS	18.04.2024	Spørsmål til ordfører	F	019/24	Nina Johansen
KS	18.04.2024	Informasjon fra kommunedirektøren	F	018/24	ACOS Systembruker Møte
KS	06.06.2024	Referatsak	J	019/24	ACOS Systembruker Møte
KS	06.06.2024	Områderegeringsplan for Karlshus - Informasjon om plan og status for gjennomføring	F	020/24	Jansson, Siv-Thuva
KS	06.06.2024	Vedrørende Forhandlingsplattformen og finansieringsgrunnlaget for offentlige fellestiltak innenfor områderegeringsplan for Karlshus Sentrum	F	021/24	Jansson, Siv-Thuva
KS	06.06.2024	Planinitiativ for regulering av Rygge flystasjon - Kommunal eller statlig plan?	F	022/24	Jansson, Siv-Thuva
KS	06.06.2024	Lokal forskrift om gebyr for feiing og tilsyn med fyringsanlegg	F	023/24	Kristine Skjæggestad Bergseng
KS	06.06.2024	Naturmangfoldplan for Råde kommune 2024-2037	F	024/24	Kristine Skjæggestad Bergseng
KS	06.06.2024	Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet - høringssvar	F	025/24	Live Steen Haraldsen
KS	06.06.2024	Strategiske føringer - Osloregionen IPR 2025-2028 - høring	F	026/24	Live Steen Haraldsen
KS	06.06.2024	Regnskap- og nærversrapport 1.tertial 2024 - Råde kommune	F	027/24	Rønholt, Gjermund
KS	06.06.2024	Årsregnskap 2023 - Råde kommune	F	028/24	Pål Gunnar Wenberg
KS	06.06.2024	Budsjettjustering 1. tertial 2024 - Råde kommune	F	029/24	Pål Gunnar Wenberg
KS	06.06.2024	Rapport finansforvaltning 1. tertial 2024 - Råde kommune	F	030/24	Pål Gunnar Wenberg
KS	06.06.2024	Forskrift om hovedmål i grunnskolen	F	031/24	Thomas H. Meyer
KS	06.06.2024	Lokal forskrift om skolefritidsordningen (SFO) - etter høring	F	032/24	Thomas H. Meyer
KS	06.06.2024	Lokal forskrift om skolerute	F	033/24	Thomas H. Meyer
KS	06.06.2024	Oppnevning av nytt medlem til oppvekst- og kulturutvalget	F	034/24	Nina Johansen
KS	06.06.2024	Opprettelse av plass - Varig tilrettelagt arbeid (VTA)	F	035/24	Cathrine Retvedt, Kommunalsjef
KS	06.06.2024	Søknad om finansiering av godkjent leke- og oppholdsareal	F	036/24	Thomas H. Meyer
KS	06.06.2024	Søknader om tilskudd	F	037/24	Nina Johansen
KS	06.06.2024	Valg av meddommere til Søndre Østfold tingrett for perioden 01.01.2025 - 31.12.2028	F	038/24	Cathrine Apelseth-Aanensen

Utvalg	Møtedato	Sakstittel	Status	Saksnr	Saksbehandler
KS	06.06.2024	Valg av meddommere ved Borgarting lagmannsrett for perioden 01.01.2025 til 31.12.2028	F	039/24	Cathrine Apelseith-Aanensen
KS	06.06.2024	Forslag på kandidater til skjønnsutvalg for Østfold fylkeskommune perioden 01.01.2025 - 31.12.2028	F	040/24	Cathrine Apelseith-Aanensen
KS	06.06.2024	Valg av meddommere til Jordskifteretten for perioden 2025-2028	F	041/24	Cathrine Apelseith-Aanensen
KS	06.06.2024	Verbalforslag - utredning av mulighet for å overføre fotballbane og barnehagebygg til Saltnes SK	F	042/24	Thomas H. Meyer
KS	06.06.2024	Spørsmål og interpellasjoner til ordfører	J	043/24	ACOS Systembruker Møte
KS	06.06.2024	Informasjon fra kommunedirektøren	J	044/24	ACOS Systembruker Møte
KS	26.09.2024	Plan for eierskapskontroll for perioden 2024 - 2028	F	045/24	Nina Johansen
KS	26.09.2024	Plan for forvaltningsrevisjon juli 2024 - juli 2028, Råde kommune	F	046/24	Nina Johansen
KS	26.09.2024	Gjennomføring av Park4 - Ekspropriasjon av festerett	F	047/24	Jansson, Siv-Thuva
KS	26.09.2024	Tilstandsrapport for barnevernet, Råde kommune 2023-24	F	048/24	Henriette Brattberg
KS	26.09.2024	Tilstandsrapport for grunnskolen 2023	F	049/24	Therese Marthinsen-Waak
KS	26.09.2024	Forsøkskommune Spetalen skole	F	050/24	Therese Marthinsen-Waak
KS	26.09.2024	Forskrift om skolereglement	F	051/24	Thomas H. Meyer
KS	26.09.2024	Forskrift om permisjon fra opplæring i Råde kommune	F	052/24	Thomas H. Meyer
KS	26.09.2024	Ytterligere bosetting av flyktninger 2024	F	053/24	Cathrine Retvedt
KS	26.09.2024	Investeringer 2024 - Ny bevilgning	F	054/24	Pål Gunnar Wenberg
KS	26.09.2024	Søknad om å benytte ubenyttede investeringsmidler til stoler i Tomb kirke	F	055/24	Pål Gunnar Wenberg
KS	26.09.2024	Endring av selskapsavtalen for MOVAR IKS	F	056/24	Nina Johansen
KS	26.09.2024	Oppnevning av Råde kommunes representanter til forliksråd for perioden 2025 - 2028	F	057/24	Nina Johansen
KS	26.09.2024	Revidering av forskrift om folkevalgte økonomiske godtgjøring og velferdsgoder	F	058/24	Nina Johansen
KS	26.09.2024	Møteplan for kommunestyret, formannskapet og utvalg 2025	F	059/24	Nina Johansen
KS	26.09.2024	Spørsmål og interpellasjoner til ordfører	F	060/24	ACOS Systembruker Møte
KS	26.09.2024	Informasjon fra kommunedirektøren	F	061/24	ACOS Systembruker Møte
KS	07.11.2024	Oppfølgingsrapport - "Informasjonssikkerhet", Råde kommune	F	062/24	Nina Johansen
KS	07.11.2024	Deltakelse i Østfold interkommunale skadefellingslag	F	063/24	Kristine Skjæggestad Bergseng
KS	07.11.2024	Rapport finansforvaltning 2. tertial 2024 - Råde kommune	F	064/24	Rønholt, Gjermund
KS	07.11.2024	Regnskap- og nærværsrapport 2. tertial 2024 - Råde kommune	F	065/24	Rønholt, Gjermund
KS	07.11.2024	Stortings- og sametingsvalget 2025, fastsettelse av valgdager	F	066/24	Nina Johansen
KS	07.11.2024	Oppnevning av representanter til MOVAR IKS representantskap etter endring av selskapsavtalen	F	067/24	Nina Johansen
KS	07.11.2024	Nyvalg av representant og suppleringsvalg til råd for personer med funksjonsnedsettelse	F	068/24	Nina Johansen
KS	07.11.2024	Søknad om fritak fra folkevalgte verv	F	069/24	Nina Johansen
KS	07.11.2024	Spørsmål og interpellasjoner til ordfører	J	070/24	Nina Johansen
KS	07.11.2024	Informasjon fra kommunedirektøren	J	071/24	Nina Johansen
KS	05.12.2024	Forvaltningsrevisjon Byggesaksbehandling, antikorupsjonsplaner og tiltak	F	072/24	Nina Johansen
KS	05.12.2024	Kommunal planstrategi for Råde kommune 2024-2027 – Endelig behandling	F	073/24	Live Steen Haraldsen
KS	05.12.2024	Rullering av prioritert handlingsprogram for idrett og fysisk aktivitet 2025-2026	F	074/24	Utne, Lene Kristin
KS	05.12.2024	Lokal forskrift om gebyr for feiing og tilsyn med fyringsanlegg	F	075/24	Kristine Skjæggestad Bergseng
KS	05.12.2024	Budsjettjustering 3. tertial 2024 - Råde kommune	F	076/24	Rønholt, Gjermund
KS	05.12.2024	Økonomiplan og handlingsprogram 2025-28. Årsbudsjett 2025 - Råde kommune	F	077/24	Pål Gunnar Wenberg
KS	05.12.2024	Anskaffelsesstrategi 2024-28	F	078/24	Rønholt, Gjermund
KS	05.12.2024	Redegjørelse for Landbrukskontorets arbeid med planer for skogforvaltning	F	079/24	Kristine Skjæggestad Bergseng
KS	05.12.2024	Vurdering av forskuttering av spillemidler for lag og foreninger i Råde kommune	F	080/24	Thomas H. Meyer
KS	05.12.2024	Evalueringsrapport om økningen i varaordførerstillingen	F	081/24	Cathrine Apelseith-Aanensen
KS	05.12.2024	Nyvalg til oppvekst- og kulturutvalget, valg av ny leder til oppvekst- og kulturutvalget samt nyvalg til Inspira Sience Center Østfolds generalforsamling	F	082/24	Nina Johansen
KS	05.12.2024	Stortings- og sametingsvalget 2025, valg av valgstyre og delegering til valgstyret	F	083/24	Nina Johansen
KS	05.12.2024	Spørsmål og interpellasjoner til ordfører	F	084/24	Nina Johansen
KS	05.12.2024	Informasjon fra kommunedirektøren	F	085/24	Nina Johansen

